

DENEME KİTAPLARI SERİSİ

YENİ SINAV SİSTEMİNE ve YENİ LİSE PROGRAMINA UYGUNDUR

ÇÖZÜMLÜ

YGS

FELSEFE

DENEMELERİ

Ahmet SEZGİN

KAREKÖK

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1

YGS Felsefe Testi Denemeleri 7

BÖLÜM 2

YGS Felsefe Testi Çözümleri 69

YGS
FELSEFE
TESTİ
DENEMELERİ

1. Özne bilgi edinmek için nesneye yönelir. Bu yönelmenin ardından beş duyu organı yoluyla nesneden bazı etkiler alır ve böylece onda izlenimler meydana gelir. Özne, nesneden aldığı izlenimlerdeki ortak öğeyi soyutlar ve kavramlara ulaştır. Özne ayrıca kavramlar arasında bazı ilişkiler kurarak yargılar meydana getirir; daha sonra da yargıdan yargıya geçerek çıkarımlar yapar. Bilgi, insan zihninin bu faaliyetlerinin sonucunda ortaya çıkar.

Bu parçayı aşağıdakilerden hangisi en iyi özetler?

- A) Bilginin oluşumu pek çok farklı öğenin birbirini etkilemesi ile gerçekleşir.
- B) İnsan farklı amaçlar için bilgi edinebilir.
- C) Bilgi, öznenin nesneyle ilişkisiyle başlayan bir süreç sonucunda gerçekleşir.
- D) Bilgi, öznenin nesneye yönelmesiyle gerçekleşir.
- E) Bilgi yalnızca öznenin etkinlikleriyle oluşmaz.

2. Felsefe tarihinin verilerine göre, Akdeniz kültürü çevresinde evren üzerine sorulan sorulara ilk defa filozofça cevap vermeye çalışan düşünürler, M.Ö. VII - VI. yüzyıllarda İonya denilen bölgede yaşamışlardır. Bu düşünürler "Varlık nedir?", "Varlığın ana maddeleri nelerdir?" gibi sorulara, dinlerin ve mitosların verdiği cevaplarla yetinmeyip, o cevapları sorgulamışlar ve kendi gözlem, deneyim ve düşüncelerine uygun gelen görüşler ortaya koyarak felsefi düşüncenin ilk örneklerini vermişlerdir.

Buna göre, felsefenin kuruluşu nasıl gerçekleşmiştir?

- A) Bazı insanların evreni merak etmesiyle
- B) Bazı düşünürlerin akla dayalı ve eleştirel düşüncesiyle
- C) Bazı düşünürlerin birbirlerinin birikimlerinden yararlanmalarıyla
- D) Farklı kültürlerin birbirlerini etkilemesiyle
- E) Bazı düşünürlerin toplumda öne çıkmak istemesiyle

3. "Balın özgül ağırlığı suyun özgül ağırlığından fazladır." önermesi, gerçekten balın özgül ağırlığı suyun özgül ağırlığından fazla ise doğrudur, aksi takdirde yanlıştır.

Buna göre, doğru nedir?

- A) Bilginin işaret ettiği varlığın evrende var olmasıdır.
- B) Bilginin, gerçeğe uygun olmasıdır.
- C) Bilgiyi oluşturan elemanların birbiriyle uyumlu olmasıdır.
- D) Bilginin, kendi kendisini açıklamasıdır.
- E) Bilginin, açık ve kesin bir anlamının olmasıdır.

4. Elime bir balmumu parçası alıyorum. Bu parça kovandan yeni çıkartılmış olup tadı kaybolmamıştır, çiçeklerin kokusu hala duyulmaktadır. Sonra balmumunu ateşe yaklaştırıyor ve bakıyorum: Tadı ve kokusu kalmıyor, rengi değişiyor, ısınıp sıvı hale geliyor. Peki, bu değişmeden sonra artık balmumu kalmış mıdır? Kaldığını kabul etmem gerekir. Ama bu balmumunda duyu yoluyla algılayacağımız özelliklerin hiçbiri kalmamıştır. Biz bu nesnenin balmumu olduğunu akılla kavrarız.

Bu parçada savunulan görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğru bilgi duyularla değil, akılla elde edilir.
- B) Duyusal bilgi doğru bilgidir.
- C) Doğru bilgi duyular ve sezgi ile elde edilir
- D) İnsan somut varlıkları akılla kavrayamaz.
- E) Akıl doğru bilgiye sistemli şüphe ile ulaşabilir.

5. Çağımızda bilimler genel olarak büyük devletlerin ve güçlü sanayi kuruluşlarının hizmetine girmiştir. Böyle ortamlarda çalışan bilim adamları da nesne ve olaylara ilişkin sistemli araştırmalar yapıyorlar, birbirlerinin birikimlerinden yararlanıyorlar, nesnel bilgiler elde ediyorlar; fakat artık onların amacı sadece evreni, varlığı bilmek değil, bu bilgiler yardımıyla çalıştıkları kurumların kârlarını ve onların çevreleri üzerindeki güç ve etkinliklerini artırmaktır.

Bilimlerin çağımızda kazandığı bu özellik aşağıdakilerden hangisiyle bağdaşmaz?

- A) Bilimin işlevi sadece nesne ve olayları bilmektir.
- B) Bilim bilimsel yöntemler uygular.
- C) Bilim yığılarak ilerler.
- D) Bilim nesne ve olayları olduğu gibi bildirir.
- E) Bilim varlığı tanımak ister.

6. Refik Bey bir insanın küçük bir hatasını gördüğünde onu çok uzun süre eleştiriyor, iyi bir davranışını gördüğünde de saatlerce methediyor. Bu nedenle çevresindekiler Refik Bey'i erdemli bir insan olarak görmüyor. Fakat Cemal Bey öyle değil; gülmesi, üzülmesi, öfkelenmesi, konuşması hep kararınca. İyi bir davranıştan da kötü bir davranıştan da gerektiği kadar söz ediyor. Dolayısıyla Cemal Bey toplumda erdemli bir insan olarak kabul ediliyor.

Bu parçaya göre, erdemli olma aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) İnsanlar tarafından seilmeye
- B) Doğru bildiğini yaşamda uygulamaya
- C) Davranışlarda ölçülü olmaya
- D) Adaletli ve iyiliksever olmaya
- E) Sözünde durma ve yardımsever olmaya

8. Her dönemde bilim adamları belli bir paradigmaya (bilim anlayışına) sahip olurlar ve gerçekleşen her yeni bilimsel buluşu kendi paradigmalarına göre anlayıp değerlendirirler. Eğer kendi paradigmalarına aykırı ve doğruluğu kanıtlanmış bir bilimsel buluş gerçekleşmiş yani bir problem ortaya çıkmışsa; paradigmalarını düzeltmek, yeniden düzenlemek veya terk etmek yerine bu buluşu reddederler.

Buna göre, bilimde problem ne zaman ortaya çıkmaktadır?

- A) Bilim adamları arasında anlaşmazlıklar olduğunda
- B) Paradigmalar birbirleriyle uyuşmadığında
- C) Bilim adamları belli bir paradigmaya sahip olduğunda
- D) Bilimde çok önemli buluşlar gerçekleştirildiğinde
- E) Mevcut paradigma ile bilimsel buluşlar uzlaşmadığında

kareköt

7. İnsan bedeni dünyanın en güzel varlığıdır; insanın akli ve ruhu da güzeldir. Dolayısıyla insan normal şartlarda güzel çiçeklere, güzel kuşlara, güzel ağaçlara ilgi duyar ve onlardan hoşlanır. Güzellik insana sonradan aşılarmış bir bilgi ve duygu değildir. Sanatçıyı da sanat eseri yapmaya yönelten neden kendi yapısındaki güzellik ve güzelliğe duyduğu ilgidir.

Bu parçada savunulan görüşlerin temelinde aşağıdakilerden hangisi vardır?

- A) Güzeli varlıklar insanı derinden etkiler.
- B) İnsan güzel bir varlıktır.
- C) Güzelliğin kaynağı Tanrı'dır.
- D) İnsanda hoş duygular uyandıran nesneler güzeldir.
- E) Güzelliğin ölçütü kişiden kişiye değişir.

1. Şu önermeleri ele alalım: $2 > 1$, $3 > 2$. Bir matematikçi bu önermelerin doğru olup olmadıklarıyla ilgilenmez. Onun söyleyeceği şey, bu iki önermeyi kabul eden bir insanın üçüncü bir önermeyi, yani $3 > 1$ önermesini kabul etmek zorunda olduğudur. Çünkü ilk iki önerme bu sonuncu önermeyi zorunlu olarak içermektedir.

Bu parçada matematiğin hangi özelliğinden söz edilmektedir?

- A) Konusunun aklın soyutlama gücüne dayanmasından
- B) Deney yöntemini kullanmamasından
- C) Akıl yürütme yöntemini kullanmasından
- D) Mantık biliminden yararlanmasından
- E) Tümevarım yöntemini kullanmasından

3. Yaklaşık yüzyıl öncesine kadar bilimdeki kuşkuculuk bugünkü kadar önemli, düzenli ve sistemli değildi. Bilimsel buluşlar hakkında her ne kadar şüphe duyulsa da bu buluşlar belli bir yaygınlık kazandığında artık kuşku azalıyor hatta ortadan kalkıyordu. Fakat son yüzyılda fizik ve astronomiye ilişkin yeni buluşlar ve özellikle Einstein'ın görelilik kuramı bilimde yerleşik birçok bilgiyi sarsınca bilimdeki kuşku çok daha fazla önem kazandı ve sistemleştirildi. Artık günümüzde bilim adamı da filozof kadar kuşkucudur.

Buna göre, bilimdeki kuşkuculuk aşağıdakilerden hangisine bağlı olarak gelişip sistemleşmiştir?

- A) Bilim adamları arasında ortak bir bilim anlayışı olmasına
- B) Bilimin yeni araştırma yöntemleri bulmasına
- C) Bilim adamlarının aynı konuda farklı buluşlar gerçekleştirmesine
- D) Bilimde mevcut bazı bilgilere aykırı buluşların gerçekleşmesine
- E) Bilimdeki bilgi birikiminin artmasına

kareköt

2. İnsan değerli bir varlıktır. Her insan yaşamını bir takım ilkelere dayandırır. Bu ilkeler bazı kişiler için gerçekten de sağlam ve doğru olabilir. Bununla birlikte söz konusu ilkelerin sağlam ve doğru oldukları konusu bir eleştiri süzgeçinden geçirildikten sonra bilinebilir. Aksi taktirde, söz konusu ilkelere dayanan bir hayat gerçek anlamına kavuşamaz.

Bu parçada savunulan görüşü aşağıdakilerden hangisi en iyi özetler?

- A) Temel esasları sorgulanmamış bir yaşam, anlamsızdır.
- B) Düşüncelerin karşı karşıya gelmesi ve eleştirilmesi belli bir birikim gerektirir.
- C) İnsan her zaman kendi kendisini seçer.
- D) İnsan düşüncesi eleştiri yaparak gelişir.
- E) Filozof eleştiri yaparak doğruya ulaşabilir.

4. Sokrates, bir konuyu tartışırken, karşısındaki kişinin görüşlerinden hangi sonuçların çıktığını araştırır ve bu sonuçların yanlış olanlarını eler. Böylelikle onun doğru düşünebilmesini sağlar. Sokrates bu tartışma sürecinde yeni bir bilgi vermez, yalnızca soru sorar. Bununla da insanların ruhlarında bulunan, fakat onların bilincinde olmadıkları doğruları gün ışığına çıkarmayı amaçlar.

Buna göre, Sokrates'in savunduğu görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan düşünerek ve sorgulayarak kendisini ve hayatı anlayabilir.
- B) Doğru bilgi çeşitli görüşlerin tartışılmasıyla elde edilir.
- C) Doğru bilgi; nesnel, kesin ve zorunlu olan bilgidir.
- D) İnsanda var olan bilgi, insanın belirli sorularla düşünmesini sağlayarak ortaya çıkarılabilir.
- E) İnsanın en önemli görevi, düşünerek varlığı anlamaktır.

5. Tüm dünyada bazı bilim adamları çeşitli kurumlara, şirketlere girip onlara danışmanlık yapmakta, çalışmalarını yönlendirmekte, gelişmeleri ve kârını artırmaları yönünde etkinliklerde bulunmaktadır. Bazı bilim adamları da belirli siyasi parti veya örgütlere girerek, sahip olduğu bilgiler yardımıyla, toplumun yönlendirilmesi, yeniden şekil verilmesi yönünde çalışmalar yapmakta ve bu çalışmalardan yüklü gelirler elde etmektedir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi eleştirilmektedir?

- A) Bilim adamlarının farklı kesimlerle ilişki kurması
- B) Bilimin çalışma alanlarını genişletmesi
- C) Bilim adamlarının siyasal konularda çalışması
- D) Bilim adamlarının bilim çalışmalarını kendi öznel düşünceleri doğrultusunda yönlendirmesi
- E) Bilim adamlarının bilimsel birikimlerini, insanları etkilemek için kullanması

6. Yönetimin başında bulunan kişilerin özellikleri toplum için son derece önemlidir. Devlet yöneticisi toplumun en bilgili, sezgileri en güçlü, olayları derinlemesine ve doğru analiz edebilen, ileriye gören; en dürüst, en fedakar ve yönetme sanatını en iyi bilen kişi olmalıdır. İlkçağ düşünürü Platon bu gerçeği "Ya filozoflar yönetici olmalı ya da yöneticiler filozof olmalıdır." özdeyişiyle ifade etmiştir.

Bu parçaya göre, yöneticide aşağıdaki niteliklerden hangisi bulunmalıdır?

- A) Çalışkan ve bilgili olma
- B) Erdemli ve çalışkan olma
- C) Erdemli ve bilge olma
- D) Sezgisi güçlü ve bilge olma
- E) İleri görüşlü ve çalışkan olma

7. Epiküros'a göre, "Haz, mutlu yaşamın hem başlangıcı hem de sonucudur. Hazı aramak, acıdan kaçmak yaşamın en güçlü yasasıdır."

Buna göre, Epiküros'un aşağıdakilerden hangisini kabul etmesi beklenemez?

- A) Yaşamın amacının haz olduğunu
- B) Yaşamın belirli bir amacı olduğunu
- C) İnsanın acıdan kaçındığını
- D) Evrensel bir ahlâk yasasının olabileceğini
- E) Mutluluğun haz ile elde edilebileceğini

8. Yazın denizde yüzerken birinin "İmdat, boğuluyorum!!" şeklindeki çığlıklarını duyunca hemen koşup genci kurtardık. Fakat benzi solgun ve halsizdi. Hemen doktora götürdük. Doktor uzun bir muayene-den sonra "Bir şey yok. Bir süre sonra kendine gelir." dedi. Acaba doktorun bu ifadesi doğru olabilir mi? Tabii ki olabilir. Ama bu önerme doğru ise gerçeğin de doktorun söylediği gibi olması gerekir. Çünkü doğruluğun tanımı böyledir. Bu durumda söz konusu gencin hiçbir rahatsızlığının olmaması gerekir.

Buna göre, bir önermenin doğru olma koşulu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Herkes tarafından doğru kabul edilme
- B) Gerçeği olduğu gibi bildirme
- C) Beklentilere uygun olma
- D) Uzun süren araştırmalarla elde edilme
- E) Merakları giderme

9. İlkçağda Yunanistan'da felsefenin kurucusu Thales "Varlık nedir? Varlığın ana maddesi nedir?" sorusu ile işe başladı. O günden bugüne gelinceye değin felsefenin bu konusunun kapsamı genişledi ve tartıştığı sorunlar çoğaldı. Fakat yeniçağda bazı düşünürler felsefenin varlığın özünü, kaynağını ele almasını şiddetle eleştirdiler, onun felsefenin konusu olmaktan çıkarılmasını istediler. Buna rağmen insandaki merak duygusu nedeniyle varlık felsefesi günümüzde de varlığını sürdürmeye devam ediyor.

Bu parçada felsefenin hangi konusu tartışılmaktadır?

- A) Bilim
- B) Siyaset
- C) Ahlak
- D) Din
- E) Metafizik

1. Bir bilim adamı, yaptığı çalışmalarla ilgili olarak, "Ben de önceki bilim adamlarının yaptığını yapıyorum. Onlar gibi bilimi, önceki bilim adamlarının bıraktığı yerden alıp birkaç adım atıyor ve benden sonrakilere bırakıyorum." diyor.

Bilim adamı bu sözleriyle bilimin hangi özelliğine işaret etmektedir?

- A) Eleştirel olma
- B) Nesnel yöntemler kullanma
- C) Birikimli olarak ilerleme
- D) Genelleyici olma
- E) Eleştirel olma

2. Bizim maddi ve manevi varlığımız evreni, evrendeki nesne ve olayları kendisine uydurur. İşlerimizin iyi gittiği, kendimizi iyi hissettiğimiz günlerde dünya, nesneler, olaylar, insanlar adeta bize gülümser. Böyle zamanlarda bir olumsuzlukla karşılaştığımızda onu önemsemez, onun düzeleceğini düşünürüz. Fakat hasta olduğumuz, işlerimizin iyi gitmediği ve moralimizin bozuk olduğu zamanlarda sanki insan, nesne ve olaylar bize karanlık yüzleriyle bakarlar; onlardaki bazı ufak tefek olumsuzlukları bile kendimize yöneltilmiş tehdit gibi düşünürüz.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Doğru bilgi duyularla elde edilir.
- B) Doğru bilgi akla dayanır.
- C) Varlık, algılayan kişiye göre anlam kazanır.
- D) Varlık sürekli değiştiği için, onun bilgisi de değişir.
- E) İnsan, evren ve evrenin bilgisi sürekli değişir.

3. Bilimsel nitelik taşıyan tüm gözlem ve deneyler, ancak belli bir hipotezin ışığında, belli olgulara yöneldiğinde etkinlik kazanır. Gelişigüzel yönetilen, olgular arasında seçici olmayan bir gözlem ya da deneyin güvenilir sonuç vermesi şöyle dursun, zaman ve enerji kaybindan başka bir şey değildir.

Bu parçada bilimin aşağıdaki özelliklerinden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Nesnel yöntemler kullanma
- B) Olayları nedensellik ilişkisi içinde inceleme
- C) Varlığı olduğu gibi tanımak isteme
- D) Olayları incelerken seçici davranma
- E) Varlığı belli alanlara bölerek inceleme

4. Bilimin değeri; bir yandan teknolojiadaki uygulamalarından, diğer yandan güçlü bir düşünce yöntemi olmasından kaynaklanır. Bilimsel düşünen bir kimse olaylara saygılıdır, yargılarında tutarlı olmasını bilir, dogmatik görüş ve anlayışları kabul etmez.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Bilimin araştırma alanı çok geniştir.
- B) Bilim yalnızca belli konuları araştırır.
- C) Bilim, insanın pratik gereksinimlerinden doğmuştur.
- D) Bilim insan hayatını tümüyle değiştirir.
- E) Bilimin insana teorik ve pratik yararları vardır.

5. "Ben, bir filozofun ortaya koyduğu görüşlerin benimsemesi veya reddedilmesinden önce, onun görüşlerini nereye dayandığının, temel hareket noktasının ne olduğunun bilinmesi gerektiğinden yanayım." diyen birinin bu sözleri aşağıdaki felsefi kavramlardan en çok hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Yöntemli şüphe
- B) Sezgi
- C) Temellendirme
- D) Gerçek
- E) Doğru

6. İktidarın meşru olup olmadığı konusu iktidarın kaynağı ile yakından ilgilidir. İktidarın meşruiyeti devletin kaynağının halka dayanmasıyla olanaklıdır. İktidarın meşruluğunun en doğru ve kesin ölçütü, onun halk tarafından benimsenmesidir. Toplum tarafından benimsenmeyen, kabul edilmeyen, seilmeyen, güven duyulmayan bir iktidar kaba kuvvet ve baskı ile varlığını sürdüremez.

Bu parçada vurgulanan görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İktidarın kaynağı halkın ihtiyaçlarıdır.
B) Siyasi yasalara uygun olarak kurulan devlet meşrudur.
C) Devlet - halk ilişkisi belirli yasa ve ilkelere göre düzenlenmelidir.
D) İktidarın görevlerini yapabilmesi iktidarın meşru olmasına bağlıdır.
E) İktidarın meşruluğunun ölçütü halka dayanmasıdır.

karelik

7. Bir sanat kuramına göre, doğada mükemmellik yoktur. Sanatçı doğadan bazı izlenimler alır, onları ayıklar, birleştirir ve bir anlatıma dönüştürür. Bu anlatımın bir sanat ürünü olması için sanatçının kişiliğine ve yaratıcı gücüne dayanması gerekir. Böylece sanatçı doğadan aldığı izlenimlere kendine göre bir anlam ve biçim verir. Bu nedenle her sanat eseri tek ve sanatçısına özgüdür.

Buna göre, her sanat eserinin tek ve sanatçısına özgü olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanat eserinin sanatçının öznel niteliklerine göre oluşması
B) Sanatçıların toplumdan, kendilerine özgü etkilenmeleri
C) Sanatçıların farklı sanat akımlarına bağlı olmaları
D) Sanatçıların farklı konuları ele almaları
E) Sanatçıların farklı sanat malzemeleri kullanması

8. Felsefeye ilişkin hangi yazıyı okursanız okuyun hep şu tür cümlelerle karşılaşsınız: "Felsefe varlığın anlamına, kaynağına, özüne ulaşmak ister." Bu tür cümleler bana çok anlamlı gelmiyor. Nedir varlığın özü kaynağı, anlamı? Bana göre filozof görünenin arkasındaki görünmeyen gerçeği, çokluğun temelindeki mutlak bir, değişenin arkasındaki değişmeyi arıyor. Çünkü insan ebediliğe, ölümsüzlüğe ulaşmak, onu anlamak istiyor. Bunun için önce ölümsüz olanın ne olduğunu arıyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi savunulmaktadır?

- A) Felsefenin eskiden beri ele aldığı konular değişmelidir.
B) Felsefe varlığa ilişkin kesin doğru bilgilere ulaşabilir.
C) Felsefe gerçeği durup dinlenmeden aramalıdır.
D) Felsefe insanın gerçek varlığa ulaşma çabasıdır.
E) Felsefe sonsuza dek yaşamının formülünü bulmaktadır.

9. Küçüklüğümde mahallemizde oldukça yaşlı, güler yüzlü, espri yapmayı seven ve gençleri etrafına toplayıp sohbet eden bir Mesut Amca vardı. Bize şeker verir, başımızı okşar, sorular sorar, sonra etrafına toplayıp sohbet ederdi. Sohbetinin sonunda bize anlattıklarıyla ilgili sorular sorar fakat biz cevap veremez, sadece onun bize anlattıklarını tekrar ederdik. Bir sonraki günün sohbetinde o soruların cevaplarını kendisi verir ve derdi ki; "Çocuklar, bu anlattığımın temelinde inmeli, bunun için çok düşünmelisiniz...İşte çocuklar, bu işin hikmeti bu anlatımdır!..".

Buna göre, "Hikmet" sözcüğünün anlamı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) İnsanlarla çeşitli konularda fikir alışverişini yapmak
B) İnsanlara çeşitli konularda sorular sormak
C) İnsanların belirli sorularla düşünmesini sağlamak
D) Edinilen bilgilere ilişkin derin anlamlara sahip olmak
E) İnsanların ilgisini çekecek keşifler yapmak

1. Akıl ilginç bir yetenektir. Bazen insan için çok yararlı bazen de insanı aldatan bir yetenek... Biz kendimizi nasıl hissederseniz, neleri yapmak istiyor, neleri yapmak istemiyorsak ona göre tavır alır. Bazen hiçbir temeli olmayan bir ifadeyi veya kendi tasavvurumuzu birçok kez düşünürüz. Onun gerçek olduğunu kabul etmeye başlar ve nihayet ona inanır.

Bu parçadan aşağıdaki sonuçlardan hangisi çıkarılabilir?

- A) Akıl insanın en üstün yeteneğidir.
B) Akıl insanın duygu ve düşüncelerine göre çalışır.
C) Akıl farklı koşullarda aynı şeyleri düşünebilir.
D) Akıl insanın anlama yeteneğidir.
E) İnsan kendi düşüncesini kısa sürede değiştirebilir.

2. Türkiye'deki eğitim sistemi üzerinde bir araştırma yapmak istediğimizi varsayalım. Bu amaçla öğretmen ve öğrencilerin düşünce ve yaklaşımlarını öğrenmek istiyoruz. Öncelikle, araştırmayı ilköğretim düzeyinde mi, yoksa lise veya üniversite düzeyinde mi yürüteceğimizi belirlemek zorundayız. Başka bir deyişle, araştırma alanını iyi tespit etmeliyiz.

Bu parçada, hangi bilim ilkesinin gerekliliğinden söz edilmektedir?

- A) Nedensellik
B) Nesnellik
C) Bilmediğini yok sayma
D) Somutluk
E) Araştırılacak konunun sınırlandırılması

3. Bilimde yeni bir hipotez veya kuramın ortaya konması, bilim adamının aklına olduğu kadar sezgi ve hayal gücüne de dayanır. Kaldı ki insan en basit gözlemlerinde bile tam ve katıksız bir şekilde objektif davranamaz. İnsanoğlu bir fotoğraf makinesi değildir. Onun bütün algıları ve değerlendirmeleri bazı varsayım ve kavramlar çerçevesinde oluşmaktadır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Bilim adamı araştırmalarını, kişisel eğilimlerini doğrulayacak şekilde yürütür.
B) Bilimde mutlak bir nesnellik yoktur, sınırlı bir nesnellik vardır.
C) Bilim adamı olaylara bilimsel bir bakış açısıyla yaklaşır.
D) Bilimi anlamak için bilimsel eserlere değil, bilim adamlarının özelliklerine bakmak gerekir.
E) Her bilim adamının bilimle ilgili kendine özgü eğilimleri vardır.

karelik

4. I. Öyle davran ki; eylemine ölçü olarak aldığın ilkeyi, herkes için genel bir yasa olarak isteye bilesin.
II. Öyle davran ki; insanlığı, kendinde ve başkalarında hiçbir zaman bir araç olarak değil, hep bir amaç olarak göresin.
III. Öyle davran ki; kendi iradeni genel bir yasa koyucusu gibi saygın tutabilesin.

Kant'ın yukarıda açıklanan görüşleriyle aşağıdakilerden hangisi bağdaşmaz?

- A) Evrensel bir ahlâk yasası mümkündür.
B) İnsan eylemlerinde daima insanlığı amaç edinmelidir.
C) Evrensel ahlâk yasası bireye fayda sağlamayı amaçlar.
D) Bireyin eylemlerine esas aldığı ahlâk yasası evrensel nitelikte olmalıdır.
E) Birey eylemlerinde ilke olarak iyiyi gerçekleştirmeyi istemelidir.

5. Kazım Bey kurumumuzun müdürüdür. Fakat o bize direktif vermez. Bize akıllı olmanın önemini örneklerle anlatır. kurumu tanıtır, yapılacak işleri ve nasıl yapılacağını izah eder, hangi problemle karşılaştığımızda ne yapacağımızı açıklar ve sonrasını bize bırakır. Adeta bize "Haydi, becerilerimizi ortaya koyalım, bu işleri hep beraber başaralım." der. Bu nedenle o tüm çalışanların gözünde çok sevilen iyi bir yöneticidir.

Buna göre, sevilen ve iyi yönetici olmanın öncelikli koşulu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanların kendilerini tanımalarına yardımcı olma
B) Yönettiği kişileri yakından tanıma
C) Yönettiği kişileri gerçeklerle tanıştırma
D) Başarılı bireyleri ödüllendirme
E) Çalışanlar arasında olumlu ilişkiler kurulmasına yardımcı olma

7. Birisinin manzara hoşuna gidebilir, çünkü manzara ona evini hatırlatabilir; bir başkası portreyi sevebilir, çünkü ona dostunu hatırlatabilir. Bir tablo gördüğümüzde, tepkilerimizi etkileyecek sayısız şeyler gelir hepimizin aklına. Ama ne zaman ki pek de önemli olmayan bir anımsama bir önyargıya dönüşür. İşte o zaman tadabileceğimiz bir hazzı engelleyen bu karşı oluşun nedenlerini kafamızda araştırmamız gerekir. Çünkü bu durumda bir sanat yapıtından tat almayı önleyen yanlış nedenler var demektir.

Bu parçada savunulan temel görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Farklı sanat eserleri insanda farklı duygulara neden olur.
B) Her sanat eserinin değeri aynı değildir.
C) Doğru algılanmak koşuluyla her sanat eseri güzeldir.
D) İnsanların sanat bilgileri ve deneyimleri farklıdır.
E) Her sanat eseri insanı çeşitli şekillerde etkiler.

kareköt

8. Her insan yaşamında yeni durumlara göre yeni icatlar yapar, yeni doğru bilgiler ortaya koyar. Herkes için geçerli hakikatler yoktur, ancak bireyin işine yarayan, problemlerinin çözümüne katkıda bulunan bilgi ve görüşler birey için doğrudur.

Bu parça bilgi kuramının hangi temel sorusuna cevap oluşturur?

- A) Bilginin sınırları nelerdir?
B) Doğru bilginin ölçütü nedir?
C) Bilginin kaynağı nedir?
D) İnsan neleri bilebilir?
E) Sezginin bilgi edinmedeki rolü nedir?

6. Sanatı yaratma olarak ele alan görüş, doğayla sanat arasında bir ayrım yapar. Bu anlayış, doğada ideal olanın ve mükemmelliğin bulunmadığını savunur. Mükemmelliği arayan sanatın, doğada hiçbir şekilde olmayan bir şeyi oluşturduğunu dile getirir. Çünkü mükemmellik gerçekte var olmayan, fakat ideal olan bir şeydir. Sanatın amacı ideal ve mükemmel olanıdır. Sanatçı mükemmelliği, hayal gücünü kullanarak oluşturur.

Bu paragraftan aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Sanat, sanatçının doğadan aldığı izlenimlerle başlar.
B) Doğa mükemmellikten uzaktır.
C) Mükemmellik ideal bir şeydir.
D) Sanat sanatçının hayal gücüne dayanır.
E) Sanat mükemmeli gerçekleştirmek ister.

1. Bir masalda Guliver isimli bir gezgin bilmeden yeni bir kıtaya ayak basar. Fakat yeni kıtada toplu işne büyüklüğünde insanlar ve kibrit kutusu büyüklüğünde evleri vardır. Kıtanın hayvan ve bitkileri de son derece küçük yapıdadır. Bu yeni kıtada her şey Guliver'in ilgisini çektiği gibi kıtanın yerli halkı da dev yapılı bu insanı merak eder, yakalayıp her tarafından sıkıca bağlar ve uzun süre inceleyip öğrenmeye çalışırlar. Filozoflar da Guliver ve yeni kıtanın sakinleri gibi öğrenme isteğine sahiptir.

Bu parçaya göre, filozof için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sabırlı ve çalışkandır.
B) Sistemli düşünce sahibidir.
C) Varlığın özünü anlamak ister.
D) Güçlü bir merak duygusuna sahiptir.
E) Eleştirel düşünür.

3. Descartes'a göre matematik, insan zihninin birtakım doğruları açık ve seçik olarak kavrayabildiğini göstermiştir. Yine insan zihni, bildiği bazı genel doğrulardan hareket edip, düzenli bir şekilde ilerlemekte ve bu doğrulardan dar kapsamlı başka doğruları türetebilmektedir.

Descartes, bu parçada sırasıyla aşağıdaki kavramların hangilerinden söz etmektedir?

- A) Gerçek – Doğru
B) Akıl yürütme – Bilgi
C) Doğru – Temellendirme
D) Tümünden gelim – Anlama
E) Anlama – Tümünden gelim

4. Fizik, kimya, astronomi, jeoloji gibi doğa bilimleri, toplum yapısı ve siyasal yönetimi ne olursa olsun, belirli bir ekonomik ve toplumsal düzeye erişmiş toplumlarda gelişebilir. Fakat sosyoloji, tarih, siyasal bilim, hukuk gibi toplum bilimlerinin kurulup gelişmesi doğa bilimlerine göre daha üst düzey gelişmeleri zorunlu kılar.

Bu durumun en önemli nedeni toplum bilimlerinin aşağıdaki özelliklerinden hangisidir?

- A) Çok farklı yöntemleri olması
B) Uzman kişileri gerektirmesi
C) Toplumun bilgi birikimi ve düşünce düzeyiyle doğrudan ilgili olması
D) İnsanları etkilemesi
E) Araştırmalarının çok masraflı olması

5. Filozof bir yönüyle kimyacıya benzetilebilir. Kimyacı nasıl değişik bitki ve sıvılardan bir bileşik yapıyorsa, filozof da değişik bilimlerin verdiği bilgilerden, günlük gözlemlerinden, birikimlerinden ve diğer filozofların görüşlerinden yararlanarak varlığı, insanı, toplumu açıklayan görüşler ortaya koyar.

Bu parçada savunulan görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Filozof bilimlerin sonuçlarını kontrol eder.
B) Filozof bilim adamlarına yardımcı olmalıdır.
C) Felsefe ve bilim birbirine yardımcı olur.
D) Filozof hiçbir zaman bilimlerin sınırları içinde kalmaz.
E) Filozof çeşitli kaynaklardan faydalanarak sistemini kurar.

kareköt

2. Bir çağın genel entelektüel karakterini, yani evrensel dünya görüşünü, özel düşünce yöntemlerini, temel savları ve düşünce ortamını genellikle o çağın felsefi olarak adlandırırız. Her çağda, bu özel entelektüel karakterin farkında olarak ya ona sistemli bir ifade kazandıran veya onun bazı görüntülerini değiştiren bazı insanlar olmuştur. Felsefi düşüncüyü oluşturan ve "filozof" adını hak edenler de bu insanlardır.

Bu parçaya göre, "filozof kimdir?" sorusuna verilecek cevap aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) İnsan ve evren konularında sistemli düşünen insandır.
B) Varlığın özünü anlamak isteyen insandır.
C) Yaşadığı çağda etkin olan düşünceleri etkileyen insandır.
D) Toplumun kaderini değiştiren insandır.
E) Toplumsal sorunlar üzerinde düşünen insandır.

6. Birkaç arkadaşımızla yolda giderken karşımıza bir dilencinin çıktığını ve bizden para istediğini düşünelim. Arkadaşlarımızdan biri, çevredekiler tarafından kınanmamak için dilenciye para verebilir. İkinci arkadaş, kendisinin cömert ve yardımsever biri olduğunu göstermek için aynı şekilde davranabilir. Üçüncü arkadaş, ileride kendisinin de yoksul duruma düşebileceği, o durumda kendisine yardım edecek insanlar olması beklentisiyle dilenciye yardım edebilir. Bu üç arkadaşın yardımı görünüşte ahlâki bir davranış olduğu halde, ödev duygusundan kaynaklanmadığı için ahlâki değildir. Dördüncü arkadaş ise, insan olmanın yoksul kişiye yardım etmeyi gerektirdiği düşüncesiyle yardım etmiştir. Bu nedenle onun davranışı iyidir.

Bu parçada savunulan temel görüş, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahlâki eylemin temelinde pek çok neden olabilir.
B) İnsani değerleri gözetenek yapılan eylem ahlâkidir.
C) İnsan, yaptığı iyi eylemlerden yarar elde edebilir.
D) Her insanın ahlâki düzeyi farklıdır.
E) Ahlâki eylem, eylemi yapan bireye hiçbir yarar sağlamamalıdır.

kareköt

7. Sanat eseri ekonomik fayda ve kullanım değeri dikkate alınmadan, yalnızca estetik bir kaygıyla ve insanda güzellik duygusu uyandırmak amacıyla meydana getirilir. Örneğin, içi işlemeli bir yemek tabağını ele alalım. Bu yemek tabağının işlemleri yemeğe, diğer tabağa göre fazla bir lezzet vermez. Fakat bu işlemlerin bizde oluşturduğu güzellik duygusu maddi yarardan daha büyüktür.

Bu parçada üzerinde durulan görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanat eseri doğada hazır bulunmaz, insan tarafından gerçekleştirilir.
B) Sanat eseri insana yarar sağlamaz.
C) Sanat eseri yarar sağlama amacıyla değil, yalnızca sanat duygusuyla yapılır.
D) Sanat eseri insanın duygularına değil, duyularına hitap eder.
E) Sanat eseri sanatçının duygusal yaşantıları sonucu gerçekleşir.

8. Küçüklüğümde aile büyüklerim doğdukları, görev yaptıkları şehirlerden, oralarda ilişkide bulundukları insanlardan söz ediyorlardı. Ben onların anlattıklarına anlam veremiyordum ve onları çabucak unutuyordum. Çünkü benim için onların anlattığı şehirler ve insanlar hayatıma girmemişti. Ama ne zamanki büyüüp adı geçen şehirlere gittim, oralarda yaşayan insanların görüp onlarla konuştum. O zamandan beri söz konusu şehirler ve insanlar benim için vardır.

Bu parça varlık felsefesinde aşağıdaki görüşlerden hangisini destekler?

- A) Varlık gerçekte yoktur.
B) Var olmak algılanmış olmaktır.
C) Varlığın özü maddedir.
D) Varlık belirli bir ana maddenin değişik görünüm-leridir.
E) Hem düşünce hem de madde gerçektir.

9. İnsan ancak özgürlüğü sayesinde kendisini belirler, gerçekleştirir ve yaratıcı olur. Bu özgürlük dini anlamda inanç ve ibadet özgürlüğü, siyasi anlamda düşünce ve ifade özgürlüğü, ekonomik alanda teşebbüs özgürlüğü olarak gerçekleşir. Bireyler ekonomik alanda özgür olup çıkar elde ederek zenginleştikçe toplum sorunlarını çözer ve nihayet mükemmel bir toplum düzeni kurulur.

Bu parçada savunulan görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan, doğası gereği hayatın her alanında sınırsız özgür olmalıdır.
B) İnsan hayatın her alanında hem özgür hem de diğer insanlarla eşit olmalıdır.
C) İnsanlar zenginleştikçe daha erdemli kişiler olacaktır.
D) Mükemmel devlet, toplum bireylerinin özgür olmasıyla mümkündür.
E) Ancak özgür olan insanlar önemli buluşlar gerçekleştirebilir.

1. Birçok bilim adamına göre, bilimi bilim yapan en temel şey, evrendeki olayların gelişigüzel değil, belirli bir düzene göre meydana geldiği ilkesidir. Başka bir deyişle, evrendeki her bir olay, kendinden önceki olayların sonucu, kendinden sonraki olayların da nedenidir.

Buna göre, bilimin temeli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Olgusalılık ilkesi
B) Tekrarlanabilirlik ilkesi
C) Nedensellik ilkesi
D) Nesnellik ilkesi
E) Kesinlik ilkesi

2. Felsefe, kaynağında çeşitli duyuşal veriler ve gözleme dayanan bulgular olsa bile, onları aşan yoğun düşünsel bir faaliyetin ürünü olan bir bilgi biçimidir. Bu bilgi, sistemli bir bütün oluşturacak şekilde birbiriyle ilgili olan ve birbirini tamamlayan kavramların, yargıların ve çıkarımların, düşünme gücünün bir araç gibi kullanılarak bir araya getirilmesi çabasına dayanır.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Eleştiri felsefi düşüncede önemli bir yer tutar.
B) Felsefi düşünce aklın düşünme ve birleştirme gücüne dayanır.
C) Felsefi düşünce bilginin kaynağına yönelir.
D) Felsefi düşünce filozofun eğilimlerinden etkilenir.
E) Filozof akıl ve mantık kurallarına uygun düşünür.

3. "İnsan zihni duyu verilerinden örülmüş bir alışkanlıklar ağıdır."

D. Hume'un bu özdeyişi aşağıdaki felsefi akımlardan hangisine uygundur?

- A) Rasyonalizm
B) Mantıkçı empirizm
C) İntuisyonizm
D) Empirizm
E) Pozitivizm

4. "Hava güzeldir." gibi bir önermeyi ele alalım. Bu önerme, bilen insan zihninin "hava" adı verilen nesneye yönelmesinin ve onu gözlemleyerek güneşli olma özelliğini yüklemesinin sonucunda ortaya çıkmıştır. Burada "doğruluk" havayı gözleyen insanın da havanın kendisinin de bir özelliği değildir. Öte yandan "doğruluk" güneşin de bir özelliği değildir. "Doğruluk" yalnızca söz konusu önermenin bir özelliğidir.

Buna göre, "doğruluk" için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İnsan varlığı olduğu gibi bilebilir.
B) Doğruluk özne veya nesnenin değil, insan bilgisinin bir özelliğidir.
C) Doğruluk, bilginin yararlı olmasıdır.
D) Doğruluk, belirli ilkelere uygun davranışlarda bulunmaktır.
E) Doğruluk insanın içinde olan bir değerdir.

5. Günümüzde çevre kirliliği had safhaya ulaşmıştır. Gün geçmiyor ki gazeteler küresel ısınmayla ilgili önemli bir haber vermesin. Daha birkaç gün önce gazeteler tropikal bölge balıklarının Ege Denizi'nde görülmeye başladığını yazmıştı. Çevre kirliliğinin teknolojik çalışmaların engellenmesiyle önlenmeyeceği artık anlaşılmıştır. Bunun yerine insanın kendisine, evrene, topluma, insanlığa karşı sorumlu olduğu bilinciyle yetiştirilmesi daha faydalı sonuçlar doğuracaktır.

Buna göre, çevreyle ilgili olumsuzluklar, aşağıdakilerden en çok hangisinin önemini gündeme getirmektedir?

- A) Bilim ve teknik çalışmaların sınırlandırılmasının
B) Bilim çalışmalarının devletin oluşturduğu kurumlarca yürütülmesinin
C) Bilim ve teknik adamlarına iyi koşullar sağlanmasının
D) Bilim ve teknik çalışmalarının ahlâki bir yönünün olmasının
E) Bilim ve teknik çalışmalarının yasaklanması gerektiğinin

6. Sokrates, öncelikle bir ahlâk filozofudur ve Atina sokaklarında yaz - kış ince bir elbiseyle ve çıplak ayakla dolaşmış olmasıyla ün kazanmıştır. O, bu tavrıyla, insanın vücudundan çok, ruhunun önem taşıdığını, yoksul bir yaşam sürse de her koşulda ahlâklı bir varlık olması gerektiğini göstermek istemiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Sokrates, düşüncelerini yaşamında uygulayarak örnek bir insan olmak istemiştir.
B) Sokrates, ahlâk konusunda tutarlı görüşler ortaya koymuştur.
C) Sokrates, Yunan toplumunda herkesle yakın ilişki kurmuştur.
D) Sokrates, felsefenin özünde bilginin değil, ahlâkın olduğunu göstermek istemiştir.
E) Sokrates, Yunan toplumunun ahlâkını değiştirmek istemiştir.

7. Mimar Sinan var olmasaydı, onun camii, minare, han, hamam ve çeşmelerini hiçbir zaman seyredemeycektik. Aynı şey Tolstoy'un, Dostoyevski'nin Alphonse Daudet'nin eserleri için de söz konusudur.

Bu parçada, aşağıdaki görüşlerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Farklı anlayışlara sahip sanatçılar eserlerinde farklı konuları ele alır.
B) Her sanatçı dünyayı farklı şekilde algılar.
C) Her sanat eseri tektir ve sanatçısına özgüdür.
D) Aynı sanatçı farklı türde eserler verebilir.
E) Her sanatçının sanata yönelme amacı, diğerlerinden farklıdır.

kareköt

8. T. Kuhn'a göre, "normal (olağan) bilim dönemi"nde bilim adamları, ortaklaşa benimsedikleri paradigmaya göre, kendi alanlarındaki problemleri çözer, ayrıntılarla ilgili açıklamalar getirirler. Bu dönemde paradigma, yönlendirdiği bilimde araştırmanın kurallarını ve standartlarını koyar, bilim adamlarının problem çözme çabalarını koordine eder ve yönetir. Aynı dönemde, araştırılan konunun daha önce bilinmeyen yanları araştırılır, yeni buluşlar gerçekleştirilir ve böylece bilim kesintisiz bir şekilde ilerler.

T. Kuhn'a göre, "olağan bilim dönemi"nin en temel özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilim adamlarının yeni buluşlar gerçekleştirmesi
B) Bilimin kesintisiz olarak ilerlemesi
C) Bilime yeni araştırma alanları bulunması
D) Yeni bilimsel yöntemler bulunması
E) Bilim adamlarında ortak bir bilim anlayışı oluşması

9. İnsanoğlu en başta kendisinin, sonra toplumun, doğanın, evrenin anlamını, kaynağını merak eder. Bu nedenle kendisine sorular sorar ve bu sorulara cevap vermeye çalışır. Varlığın doğru bilgisine ulaşılabilir mi? Doğru bilginin ölçütü nedir? Evrensel bir ahlak yasası olabilir mi? gibi. Bu tür sorular felsefenin başlangıç noktasını oluşturur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi felsefe sorusu olarak kabul edilebilir?

- A) Bilime büyük katkılarda bulunan bilim adamları kimlerdir?
B) Varlığın somut özellikleri nelerdir?
C) İdeal bir devlet düzeninin temel ilkeleri neler olmalıdır?
D) Başlıca ibadet şekilleri nelerdir?
E) Olaylar arasında nasıl bir neden - sonuç ilişkisi vardır?

1. İnsan bilimlerinde kesin ve genel - geçer sonuçlara ulaşmak söz konusu değildir. Çünkü insan, doğa bilimlerinin incelediği varlıklar gibi bilinçsiz ve cansız bir varlık değildir. İnsan, düşünerek çevresindeki varlıklarla ilişkide bulunur, bu düşüncesini istediği zaman değiştirebilir, varlıklara kendine göre anlam verebilir.

Buna göre, insan bilimlerinde kesin sonuçlara ulaşamamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanın çevresiyle ilişki kurması
B) İnsanın bilinçli bir varlık olması
C) İnsanın çeşitli ihtiyaçları olması
D) Toplumun bireyleri etiklemesi
E) Toplum bireylerinin kendilerini sürekli geliştirmesi

2. Felsefi düşünce yöntemi; insana, pek çok konuda akıl yürütebilmesi için gerekli temelleri oluşturur. Felsefi düşünce; insanın, toplumun ve insanlığın problemlerine çok yönlü bakabilmesini ve önyargısız yaklaşabilmesini sağlar.

Bu parçada, felsefi düşüncenin hangi işlevinden söz edilmiştir?

- A) İnsan düşüncesini geliştirme
B) İnsan yaşamına anlam verme
C) İnsanı hoşgörü sahibi yapma
D) Eleştirmenin önemini kavratma
E) İnsan olmanın anlamını araştırma

3. Her türlü doğru konuşmanın ilk koşulu "mantıklı konuşmak" tır. Ama her mantıklı konuşma, böyle olması bakımından "doğru konuşma"nın güvencesi değildir. Bir filozofun düşünceleri ele aldığı konuyu aslına uygun olarak ifade ediyorsa doğrudur. Öte yandan filozofun sözleri birbirini destekliyorsa, birbirleriyle çelişmiyorsa mantıklıdır. Ancak her mantıklı söz ve düşünce gerçekte doğru olmayabilir.

Buna göre "mantıklı konuşmak" nasıl tanımlanabilir?

- A) Herkesin kabul edebileceği sözler söylemektir.
B) Toplumsal gerçeklere uygun konuşmaktır.
C) Kendi içinde tutarlı ifadeler dile getirmektir.
D) Ele aldığı konuyu doğru yansıtan sözler söylemektir.
E) Bilimsel bilgi ve buluşlara uygun ifadeleri dile getirmektir.

4. Günlük yaşamda olduğu gibi bilimde de çevremizde olup biten her şeyi değil, ancak bazı şeyleri algılar veya gözlemleriz. Yaşama veya araştırma amacımıza göre bir seçmeye gitmek, ancak konumuza ilişkin olgularla ilgilenmek bizim için hem doğal bir davranış hem de bir zorunluluktur. Böyle olunca, bilimdeki objektifliği mutlak değil, sınırlı ve özel bir anlamda yorumlamak gerekir.

Buna göre, bilimde objektifliğin sınırlı olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilim adamının belirli ve sınırlı bir algı alanına sahip olması
B) Bazı bilimsel konuları araştırmanın zor olması
C) Her bilim adamının farklı bir bilim anlayışına sahip olması
D) Bazı bilimsel yöntemlerin eksiklerinin olması
E) Bilim adamlarının bazı doğal konularla yeterince ilgilenmemesi

kareköt

5. Ekoloji (çevre bilimi) 2000'li yıllardan itibaren dünyanın önemli çevre sorunlarıyla karşılaşacağını geçen yüzyılın ortalarından itibaren tahmin etmiştir. Aynı şekilde kimya bilimi de metallerin hangi şartlarda ne gibi değişimler geçireceğini çok önceden bilebilmektedir. Fakat 20. yüzyılın hiçbir siyaset bilimcisi ve sosyologu 1917'de Rusya'da, 1948 yılında Çin'de yönetimlerin kanlı ayaklanmalarla devriliş komünist yönetimlerin kurulacağını önceden bilememiştir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Her bilimin kendine özgü yöntemleri vardır.
B) Toplumsal olaylar farklı özelliklere sahiptir.
C) Toplumsal olaylar toplumsal koşullardan doğar.
D) Toplum bilimleri gerçek bilim değildir.
E) Toplum bilimlerinde önde de bulunmak oldukça zordur.

6. Paradigma bir bilim adamının veya bilim adamları topluluğunun bilime, bilimsel çalışma ve buluşlara; evrene, insana ve topluma bakışını ifade eder. Bu bakış açısı bilim adamının hangi konuyu ve konunun hangi yönünü araştıracağını belirlediği gibi gerçekleştirilen bilimsel çalışma ve buluşları anlamlandırma ve yorumlama biçimini de belirler.

Buna göre, bilimsel paradigmanın işlevi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilimin gelişmesine katkı sağlamak
- B) Bilim adamının çalışmalarını kolaylaştırmak
- C) Bilime yeni araştırma alanları bulunmasına yardımcı olmak
- D) Bilim çalışmalarını yönlendirip değerlendirilmesine yardımcı olmak
- E) Bilim adamları arasındaki sorunların çözümüne yardımcı olmak

8. Eski zamanda avcılar ormanda aslan avlamak için tuzak kurmuş ve bir süre sonra da bir aslan bu tuzağa yakalanmış. Canı çok yandığı için ormanı inletmeye başlamış. Bu inlemeyi duyan bir fare sesin geldiği yeri araştırıp bulmuş ve gördüğü manzardan korkmuş. Sonra çekinerek aslana yaklaşmış ve "Size yardım etmek istiyorum." demiş. Aslan fareye küçümseyen bir nazarla bakmış ve "Bu cüssenle mi?!.." diye karşılık vermiş. Fare de "Benim dişlerim kuvvetlidir. Dişlerimle tuzağın ipini kemirebilirim." deyince aslan da "Hadi görelim." demiş Fare epey uğraştıktan sonra ipin bir yerini tamamen kemirip koparmış ve aslanın tuzaktan kurtulmasını sağlamış.

Bu masaldan çıkarılabilecek en iyi ders aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) İnsan zor durumda kaldığında çevresinden yardım istemelidir.
- B) Davranışın ahlaki değeri, onun sonucuna göre belirlenmelidir.
- C) İnsan kendisine yapılan iyiliğin kıymetini bilmelidir.
- D) Her insanın çevresindeki insanlara yapabileceği iyilikler vardır.
- E) İyi davranış iyi niyete dayalı olan davranıştır.

kareköt

7. Tarihsel süreçte bazı yöneticiler devletin başına geçmeden önce halka birçok vaatte bulunmuş, ülkenin başına geçtikten sonra bu vaatlerin bir kısmını yerine getirip yönetimde yerini sağlamlaştırdıktan sonra vaatlerini unutmuştur. Bu süreçte toplumun istek ve ihtiyaçlarını görmezden gelmiş, kendisini her şeyden ve herkesten üstün görüp despotik bir yönetim oluşturmuştur.

Bu parçada açıklanan yöneticilerde aşağıdakilerden öncelikle hangisinin eksik olduğu söylenebilir?

- A) Siyasal bilinç
- B) Maddi güç
- C) Toplumsal sorumluluk
- D) Toplumsal destek
- E) Sistemli düşünme

1. Bir düşünür hatıralarında şöyle demektedir: "Evime bazen hayranlarım, dostlarım ve meraklı kişiler gelirdi. Bu insanların bazıları bilerek veya bilmeyerek çeşitli konulara ilişkin çok kesin yargılarda bulunurlar ve benim de bunlara inanmamı isterlerdi. Oysa ben onların istediğini yapsaydım düşünür olma özelliğimi kaybederdim."

Bu düşünürün savunduğu görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düşünür gerçeğe kendisi ulaşmak ister.
- B) Merak güdüsü düşünürü zinde tutar.
- C) Düşünür toplumla yakın ilişki içinde olmalıdır.
- D) Düşünür toplumdaki uzak durmalıdır.
- E) Düşünürün görüşleriyle davranışları uyumlu olmak zorundadır.

2. Fatih Bey'i beğeniyor ve takdir ediyorum. Çünkü o, içinde bulunduğu koşulları ve kendisini iyi biliyor ve iyi değerlendiriyor. Bu nedenle başarılı olup çevrenin sempatisini ve takdirini kazanıyor. Oysa Cengiz Bey Fatih Bey'den daha zeki ama o ne kendini yeterince tanıyor ne de çevre koşullarını. Dolayısıyla pek başarılı olmadığı gibi çalışmaları sonucunda olumsuz bir durumla karşılaştığında da çevresindekileri suçluyor.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Akıl kendisini değerlendirebilir.
- B) Akıl tüm insani yetilerin kaynağıdır.
- C) İnsan her şeyi aklıyla anlayabilir.
- D) İyi ve kötünün, doğru ve yanlışın kaynağı aklıdır.
- E) Başarı ve başarısızlıklar akli kullanma biçiminden kaynaklanır.

3. Bir sabah işe giderken belediye arabasına binmiştim. Bir yolcu ile şoför tartışıyor, birbirlerine ağır sözler söylüyorlardı. Kavganın nasıl başladığını bilmediğim için hangisinden yana olmanın daha akılcı olacağına bir türlü karar veremedim.

Bu parça aşağıdaki görüşlerden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Locke'un deneyciliğiyle
- B) Pyrrhon'un kuşkuculuğuyla
- C) Sokrates'in akılcılığıyla
- D) Bergson'un sezgiciliğiyle
- E) James'in faydacılığıyla

4. Bilim, nesne ve olaylar arasındaki neden - sonuç ilişkilerini deneylerle açıklama amacı güder. Örneğin; "Su normal şartlarda ve yüz derecede kaynar." ifadesi her bilim adamının her an gözleyip üzerinde deney yapabileceği bir ilişkiyi ifade eder.

Bu parçada bilimin hangi özelliği üzerinde durulmaktadır?

- A) Mantıklı olma
- B) Olgusal olma
- C) Yığılarak ilerleme
- D) Eleştirel olma
- E) Nesnel olma

5. Ben içinde bulunduğum anda neyle ilgileniyor, neyi düşünüyor ve yapıyorsam gündemimde sadece onlar vardır; diğer varlık ve olaylar yoktur. Bu şekilde zihnimde belli bir anda ve sürede var olan nesneler, düşünceler bir süre sonra yok olur, gündemimden düşer, zihnimde yeni düşünceler, varlık ve olaylar var olur.

Bu parça varlık felsefesinde aşağıdaki problemlerden hangisinin tartışılmasını gerektirir?

- A) Varlığın belirli bir amacı var mıdır?
- B) Varlığın başlangıcı ve sonu var mıdır?
- C) Varlık gerçekte var mıdır, yok mudur?
- D) Evrende bir düzen var mıdır?
- E) Varlığın ana maddesi nedir?

6. Bir öğrencim, insanın eylemlerinden sorumlu olması gerektiğini, çünkü insan eylemlerinden sorumlu olduğunda özgür olamaz diyordu. Bir gün kendisine şöyle sordum: "Aynen sizin gibi düşünen bir kişi bir gün size saldırsa ve dövse buna ne diyeceksiniz?" Öğrencim şaşırıp durakladı. Bunun üzerine dedim ki: "Siz bu görüşü yalnızca öğrenmiş ve ezberlemişsiniz, onun getireceği sorumluluğu düşünmemişsiniz." Öğrencim bir süre düşündükten sonra "Hocam galiba haklısınız." dedi.

Bu parçadan çıkarılabilecek en iyi ders aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) İyiye gerçekleştirmek için insanın özgür ve sorumlu olması gerekir.
B) Bir düşünceyi ezberlemek ve savunmak birbirinden farklıdır.
C) Bir düşünceyi benimsemek, onu bütün sonuçlarıyla kabullenmek demektir.
D) Bazı düşünceler kendi içinde çelişki barındırabilir.
E) İnsanın bazı düşünceleriyle davranışları çelişebilir.

karekötük

7. Bazı düşünürlere göre; insan, özü gereği bencil bir varlıktır. Bu nedenle yalnız kendi iyiliğini, çıkarını ve geleceğini düşünür. Oysa bu durum herkesin herkesle savaşmasına neden olur. Çünkü toplum bireylerinin çıkarları çatışır. Bu çatışma durumunda her bireyin malı ve canı tehlikeydedir. Kimin kime, nerede, niçin ve ne zaman saldıracağını kimse bilemez. Böyle bir duruma meydan vermemek için insanlar birbirleriyle sözleşerek devleti kurmuşlardır.

Bu parçaya göre, devletin ortaya çıkmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplum bireylerinin birbirleriyle ilişkide bulunması
B) Toplumun mutlu olmak istemesi
C) Bazı bireylerde var olan yönetici olma isteği
D) Toplumun güvenlik içinde yaşamak istemesi
E) Toplum bireylerinin kendilerini geliştirmek istemesi

8. Demokratik toplumlarda halkın özgür tercihiyle başa geçen yönetimler meşrudur. Böyle oluşan bir iktidar yasaları uygulamada titizlik gösterebilir. Bu durumda iktidar hukuki olarak meşrudur. Ancak yöneticiler halka vaat ettiklerini gerçekleştirmediklerinde; işsizlik, eğitim, sağlık, ulaşım, enerji ve diğer konularda toplumun ihtiyaçlarını karşılamadığında iktidar sosyal yönden meşruiyetini kaybeder.

Bu parçaya göre "sosyal meşruiyet" ne anlama gelir?

- A) Yöneten - yönetilen ilişkilerinin uyumlu olması
B) Yönetimin söz ve uygulamalarının tutarlı olması
C) Yöneticilerin toplumla yakın ilişki içinde olması
D) Yöneticilerin birbirleriyle uyumlu olarak çalışması
E) Toplumsal ilişkilerin denge ve düzen içinde devam etmesi

9. "Sen istediğin kadar günümüzün modern anlayışına uygun resim yap, istediğin teknikleri kullan. Ben o resimleri güzel bulmuyorsam, onlar güzel değildir." diyen bir kişi aşağıdaki görüşlerden hangisini savunmaktadır?

- A) Güzellik estetik nesneye bağlıdır.
B) Güzellik sanat eserinin anlam ve biçimi arasındaki uyumdur.
C) Güzellik öznenin dengeli ve uyumlu ruhsal yaşantılarından oluşur.
D) Güzellik belirli bir matematiksel orana sahiptir.
E) Güzellik alımlayıcının beğeni duygusuna bağlıdır.

DENEME - 9

1. Sokrates'in felsefesi; kendi görüşlerini ortaya koymaktan çok, sorguladığı kimseye, temellendirilmiş bilgilere birer gerçekmiş gibi inandığını göstermekten oluşuyordu. Bir başka deyişle o, karşısındaki kişiyi, inandığı şeye niçin inandığını düşünmeye zorluyordu. O; önemli olanın kalıplaşmış, donmuş bilgiler edinmek olmadığını, tam tersine önemli olanın soru sormak, araştırmak, düşünsel denemeler yapmak olduğunu savunuyordu.

Buna göre Sokrates, aşağıdakilerden hangisini amaç edinmiştir?

- A) İnsanların kendilerine özgü felsefe yapmalarını sağlamayı
B) İnsanlar arasındaki sorunları çözmeyi
C) İnsanlara toplumun değerlerini öğretmeyi
D) Bireyleri birbirleriyle uyumlu hale getirmeyi
E) İnsanların düşünme yeteneğini geliştirerek bilinçlenmelerini sağlamayı

3. İdeal bilimlerin, doğa ve toplum bilimlerinin kendine özgü bir yapısı ve terminolojisi vardır. Bazen aynı terim farklı bilim dallarında kullanılsa bile, o terimin kullanıldığı her bilim dalında farklı anlamı ve yeri vardır.

Bu parçada, bilim dallarının hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Kendine özgü yapısı olduğu
B) Bazı temel ilkeleri olduğu
C) Kendine özgü dili olduğu
D) Kendine özgü yöntemleri olduğu
E) Kendine özgü konusu olduğu

karekötük

2. Felsefi bilgi, doğruluğu herkesin kabul edebileceği yöntemlerle ispatlanabilen bir bilgi değildir. Filozoflar aldıkları eğitimin, tecrübelerinin, zekâlarının ve anlayışlarının farklılığından dolayı aynı konularda birbirlerinden farklı sonuçlara ulaşabilirler. Buna karşın filozofların ortaya koyduğu bu görüşlerden birinin doğru, diğerinin yanlış olduğu söylenemez.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Felsefi bilgide nesnel bir kanıtlama söz konusu değildir.
B) Filozofların bireysel özellikleri farklıdır.
C) Felsefi görüşler için doğruluk yanlışlık söz konusu değildir.
D) Filozoflar, bireysel niteliklerinden dolayı farklı görüşler ortaya koyabilirler.
E) Filozoflar, birbirlerinin birikimlerinden yararlanırlar.

4. Günümüzün bilim adamı; insana yavan, kuru bilgiler veriyor, insanı eğitmeyi hiç mi hiç düşünmüyor. Bilim varlığı tanıtıyor, ama evren, insan, hayvan, bitki organizmasındaki harikulâde güzelliklerden ve düzenden ders almaya çağırıyor, dikkatleri bu konulara yöneltmiyor. İnsani erdemleri geliştirmeye çalışmıyor. Bu nedendir ki, günümüz dünyasında yüksek bilim eğitimi almasına karşın ciddi ahlâki zaafı olan, nice olumsuz eylemde bulunan, suç işleyen, yolsuzluk yapan insanlarla karşılaşırız.

Bu parçaya göre, bilimin nasıl bir işlevi olmalıdır?

- A) Daha disiplinli araştırmalar yapılmalıdır.
B) İnsanın düşüncesini ve ahlâkını geliştirmeye çalışmalıdır.
C) Kuramsal değil, kesin sonuçlara ulaşmalıdır.
D) İnsan yaşamını kolaylaştırmaya çalışmalıdır.
E) Doğâ konularına değil, insan ve toplumla ilgili konulara yönelmelidir.

5. Aristoteles'e göre, "cesaret" adı verilen erdem; temelsiz bir atılganlık, bilgiye dayanmayan gözûpeklik ile mutlak korkaklık arasındaki doğru ortadır.
- Buna göre, erdemli olmanın ölçütü aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) İki aşırı uç arasındaki orta yoldur.
B) Özgürce eylemde bulunabilmektir.
C) Sorumluluk sahibi olmaktır.
D) Sürekli olarak aynı tarzda hareket etmektir.
E) Toplumla uyum halinde olmaktır.
6. Bilgi açısından sanat olayına baktığımızda, her ciddi ve büyük sanat eserinde bir düşünsel bildirinin bulunduğunu görürüz. Ne var ki, sanat bunu sanatsal bir dille, hayal gücü ve imgelerle öznel olarak yapar.
- Bu parçada büyük sanat eserlerine ilişkin olarak savunulan temel görüş, aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) İnsanı alışık olduğundan farklı dünyalara götürür.
B) İnsanda derin izler bırakır.
C) Belli bir bireysel ve toplumsal gerçeği yansıtır.
D) İnsanlara fikri mesajlar verir.
E) Yüzyıllar boyunca değerinden bir şey kaybetmez.
7. Descartes şöyle düşünür: Ruhuma yöneldiğimde onun derinliklerinde bir mükemmel varlık düşüncesi olduğunu anlıyorum. İnsan hiçbir zaman mükemmel olamaz. Ben bu dünyada hiçbir zaman mükemmel varlıkla karşılaşmadığım için, mükemmel bir varlığın olduğu düşüncesi bana dış dünyadan gelemez. Ben kendim mükemmel olmadığım için, mükemmel varlık düşüncesini kendim de oluşturmuş olamam. Bu düşünceyi bana, kendisi mükemmel varlık olan Tanrı vermiş olabilir. Öyleyse Tanrı vardır.
- Descartes'ın bu parçadaki Tanrı kanıtlamasının esası, aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Tanrı mükemmel varlık olduğu için vardır.
B) Tanrı, içimdeki mükemmel varlık kavramı nedeniyle vardır.
C) Tüm evren Tanrı'nın varlığına kanıttır.
D) Kendisini gizleyen Tanrı'nın varlığı akılla anlaşılabilir.
E) Tanrı tüm evrenin var edicisidir.

8. Her insan etrafında gördüğü insanları, nesneleri, olayları merak eder, fakat bu merak sıradan insanları derin düşünme ve araştırmalara yöneltmez. Oysa filozof hayatı boyunca evreni, evrendeki olayları, insanı ve toplumu merak eder, sorgular, anlamlarını öğrenmek ister. Filozof bunu tüm hayatının ana konusu kabul eder ve bu uğurda elde ettiği bilgilerle yetinmez, daha derin bilgilere ulaşmak ister.
- Buna göre, filozofu diğer insanlardan ayıran özellik aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Her türlü nesneden yararlanmayı başarabilmesi
B) Felsefi birikimi sistemli bir şekilde eleştirmesi
C) Derin bir merak ve düşünme becerisine sahip olması
D) İnsanların dikkatini belirli konulara çekmesi
E) Evrenin ve hayatın özüne ulaşması
9. Dış dünyanın, varlığın bilgisi, dayanakları, gerekçeleri belirlenmiş bir bilgi olmalıdır. Başka bir deyişle gerçeklik üzerine olan bilgiyi ifade eden önermelerin dayanaklarının ortaya konması gerekir. Ancak böyle bilgiler kabul edilebilir.
- Bu parçada aşağıdakilerden hangisi savunulmaktadır?**
- A) Her bilginin belirli dayanakları vardır.
B) Temellendirilmiş bilgi, kendi içinde tutarlı olan bilgidir.
C) Bir bilginin kabul edilebilmesi doğru bir şekilde temellendirilmesine bağlıdır.
D) Temellendirme, bilginin elde edildiği kaynağın belirtilmesidir.
E) Temellendirme, bir bilgiden, doğru bir akıl yürütmeyle sonuç elde etmektir.

1. İsaiah Berlin'e göre, insanlar varsayımlarının irdelenmesini istemezler; onlar, inançlarının temellerini anlamaya itildikleri zaman, kendilerini rahatsız hissetmeye başlarlar. Fakat sağduyuya bağlanan birçok ilke ve eğilimin temel varsayımları felsefenin alanına girer. Bu temel varsayımlar eleştirel bir gözle irdelendikleri zaman, görüşlerinden çok daha az sağlam, anlam ve uzantıları ise oldukça bulanık olarak karşımıza çıkar.
- Buna göre, insanların kendilerini rahatsız hissetmelerinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Bazı insanların birbirleriyle anlaşamamaları
B) Bazı insanların yanlış davranışlarda bulunmaları
C) İnsanların bağlı olduğu bazı değerlerin yanlışlığının ortaya çıkması
D) İnsanların toplumsal prestijlerinin sarsılması
E) İnsanların bazı maddi zararlara uğraması
2. Kant'a göre, yazın güneş gözlüğü taktığımızda kırmızı renkte olan bir arabayı yeşil renkli bir araba olarak görmemiz ve yorumlamamız gibi, dünyayı da algılama şeklimize ve zihnimizin yapısına göre algılar ve değerlendiririz.
- Buna göre, Kant'ın savunduğu görüş aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Bilgi akla ve duylara dayanır.
B) Doğru bilgi akla değil, duylara dayanır.
C) Doğru bilgi aklın bildirdiklerinin dışındadır.
D) Varlığı olduğu gibi bilmek mümkün değildir.
E) Varlık aklın sezgi gücüyle bilinebilir.
3. Sosyoloji, psikoloji, tarih, antropoloji gibi bilimlerin insanla ve insanların yapıp ettikleriyle ilgilidir. Bu bilimlerde insan, biyolojide olduğu gibi, doğa içindeki canlı varlıklardan herhangi birisi olarak görülmez. Bu bilimlerde insan; toplum kuran, kültür ve tarih yapan, kısacası birtakım başarıların sahibi olan bilinçli bir varlık olarak ortaya çıkar.
- Buna göre, aşağıdaki genellemelerden hangisine ulaşılabılır?**
- A) Bazı toplum bilimleri, insanı bütün olarak ele alır.
B) Toplum bilimleri, insanı etkin bir varlık olarak ele alır.
C) Toplum bilimleri, insanı toplumsal çevresiyle birlikte ele alır.
D) Tarih ve diğer toplum bilimleri, insanın farklı yönlerini konu edinir.
E) Toplum bilimleri arasında yakın bağ vardır.

4. – Mekanist bakış açısına göre, evrendeki her şey mekanik nedenlerle, nedenselliğin bir sonucu olarak oluşur. Dolayısıyla evrenin bir amacı yoktur.
- Teleolojik bakış açısına göre, evrendeki her şey belli bir plâna göre ortaya çıkar ve tüm varlıkların gerçekleştirecekleri amaçları vardır.
- Teolojik bakış açısına göre, evrenin kendisi ve evrendeki varlıklar Tanrı'nın yaratmasıyla var olmuşlardır. Evren, Tanrı'nın varlığını göstermek için vardır.
- Yukarıda açıklanan görüşler, hangi felsefe problemi ile ilgilidir?**
- A) Evrende bir düzen olup olmadığıyla
B) Varlığın ne olduğuyla
C) Evrende özgürlüğün olup olmadığıyla
D) Evrenin anlamının ve amacının ne olduğuyla
E) Varlığın gerçek olup olmadığıyla
5. Kant'a göre, "Kendine iyilik yapılmasını istiyorsan sen de başkalarına iyilik et." tarzındaki bir şarta bağlı yargılar ahlâki nitelik taşımaz. Buna karşın herhangi bir şart ortaya koymayan, "İnsanlara iyilik yap.", "Dürüst ol." şeklindeki yargılar birer ahlâk ilkesidir.
- Buna göre, Kant'ın savunduğu görüş aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Ahlâk yasası, iyiyi gerçekleştirmeyi esas almalıdır.
B) İnsanın yaptığı her eylem belirli bir niyete bağlıdır.
C) İnsan, eylemlerini bilinçli olarak gerçekleştirmektedir.
D) Evrensel ahlâk yasası kendisini insana zorla kabul ettirir.
E) İnsan, fayda sağlayan eylemlerde bulunmamalıdır.

6. Çocuk oyun oynarken günlük hayatın sorunlarından uzaklaşır, hatta hastalığını bile unuttur. Kendisinin çok farklı bir dünyada olduğunu düşünür. Bu nedenle, kendisini özgür ve mutlu hisseder. Ressam veya müzisyen de eserini oluştururken bireysel ve ailevi sorunlarını unuttur. Bu nedenle kendini özgür, rahat ve mutlu hisseder.

Bu parçada savunulan görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanat ve oyun aynı şeydir.
B) Sanat ve oyun birbirine benzer.
C) Sanat ve oyunun amacı farklıdır.
D) Sanat ve oyunda çıkar amacı güdülebilir.
E) Sanatçı eserini oyun oynama amacıyla gerçekleştirir.

7. Sokrates, insanın tüm insani erdemlere doğuştan sahip olduğunu düşünür. Dolayısıyla o, insanlara yeni bir görüş, yeni bir anlayış aşılama yerine, kendi içlerinde var olan güç ve becerilerini tanımalarına ve böylece harekete geçirmelerine yardımcı olmaya çalışır. Ona göre, tüm sorunların çözümünde, tüm olumlu eylemlerde insanın sahip olduğu değerleri hatırlamak yatmaktadır. O, bunu vurgulamak için karşılaştığı her insanla konuşup soru sorarak onlardaki insani güçleri uyandırmaya çalışmıştır.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Sokrates'in felsefi düşüncesi yeni ve özgün bir düşüncedir.
B) Sokrates, insanlarla yakın ilişki kurarak görüşlerini yaygınlaştırmaya çalışmıştır.
C) Sokrates'in en önemli amacı, insanın mutluluğunu sağlamaktır.
D) Sokrates, tüm felsefi konularda görüş ileriye sürmüştür.
E) Sokrates, felsefi düşüncesinin merkezine insanı ve onun değerlerini almıştır.

8. Descartes varlığın özünün hem madde hem de düşünce olduğunu, E. Husserl fenomen olduğunu, La Mettrie madde olduğunu savunmuştur. Onların varlık görüşlerindeki bu karşıtlık hala çözüm beklemektedir.

Bu parçadan felsefi düşünce için aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Kesin sonuçlara ulaşamadığına
B) En önemli konusunun varlık olduğuna
C) Birikimli olduğuna
D) Yönteminin sürekli değiştiğine
E) Toplumun kültüründen etkilendiğine

9. Coloridge: "İlk bilim adamı, bir nesneye acaba bu bana yiyecek, giyecek, barınak, oyuncak veya silah sağlar mı diye değil; salt öğrenme, bilme, merakını doyurma amacı ile yaklaşmış olan kişidir." der.

Coloridge'nin bu parçada savunduğu görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilim adamı varlığa, yalnızca onu bilmek için yönelir.
B) Bilim adamı araştırmalarında bilimsel yöntemler uygular.
C) Bilim, insanın varlığı bilme merakından doğmuştur.
D) Bilim adamı bilimsel zihniyete sahiptir.
E) Bilim adamı nesnel bilgiler edinmek ister.

1. Bu sabah iş yerine giderken bir kalabalık gördüm. Merak edip yaklaştım ve kalabalıkta bulunan kişilere ne olduğunu sordum. Birkaç kişinin kavga ettiğini, bazı kişilerin de onları ayırmaya çalıştığını söylediler. Bunun üzerine bu durumda ne yapmam gerektiğini düşündüm. Aklıma şu soru geldi: "Bu olaya karışmanın sana ne kârı olabilir ki?" Cevabım "Hiç" oldu. Bunun üzerine yoluma devam ettim.

Bu parça aşağıdaki felsefi görüşlerden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Platon'un idealizmiyle
B) James'in faydacılığıyla
C) Descartes'in metodik şüpheciliğiyle
D) Bergson'un sezgiciliğiyle
E) Pyrrhon'un kuşkuculuğuyla

2. Felsefe filozofun aklına ve akıl yürütme gücüne dayanır. Bu akıl yürütmenin temelinde ise, filozofun sahip olduğu bilgi birikimi, kavramları ve mantık ilkeleri vardır. Bunun sonucu olarak da felsefe faaliyeti, bu ilkelere uygun düşünmeyi amaçlar ve yalnızca doğru olana yönelir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Felsefenin kaynağı akıldır.
B) Felsefe doğruya ulaşma amacını güder.
C) Felsefi düşünce tutarlıdır.
D) Felsefi düşünce birikimlidir.
E) Felsefe eleştirerek doğruya ulaşmak ister.

3. Bilim, ne denli akla uygun görünürse görünsün, her sav ya da teori karşısında, hatta bu sav veya teori yerleşmiş ve herkesçe kabul edilmiş olsa bile, eleştireci tutumunu elden bırakmaz. Bilim bu tutumunu yalnız bilim dışı görüşlere karşı değil, kendi içinde de sürdürür.

Bu parçada bilimin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Bilinçli olma
B) Genelleyici olma
C) İnsan düşüncesini geliştirme
D) Sorgulayıcı olma
E) Mantıksal olma

4. I. Bir felsefi anlayışa göre, örneğin, "Şu bina dört katlıdır." gibi bir önerme, eğer bu önermenin işaret ettiği bina dört katlı ise, doğrudur.
II. Bilginin doğruluğu konusundaki diğer bir felsefi anlayışa göre ise, birbirleriyle uyumlu olan, birbirini destekleyen bilgi, yargı ve düşünceler doğrudur.

I. ve II. ye göre, "doğruluk" nasıl tanımlanabilir?

- A) Bilginin, beklentilerimize ve çevre koşullarına uygun olmasıdır.
B) Bilginin, insana yarar sağlamasıdır.
C) Bilginin, gerçeğe uygun ve kendi içinde tutarlı olmasıdır.
D) Bilginin, nesnel yöntemlerle sınanabilmesi ve fayda sağlamasıdır.
E) Bilginin, güdülen amaca uygun ve tutarlı olmasıdır.

5. Tıpta herhangi bir makine ve araç yapılmadan, yalnızca doktorun hastasını muayenesine ve şikâyetlerini dinlemeye dayanan tıp faaliyetleri oldukça yavaş bir şekilde geliyordu. Kalp ve ciğerleri dinlemeye yarayan aletler, özellikle de röntgen ve mikroskop gibi araçlar bulunup geliştirildiğinde tıp bilimindeki gelişmeler hızlandı. Günümüzde lazer cihazlarının da devreye girmesiyle tıbbın hastalıkların nedenleri ve tedavi yollarına ilişkin çalışmaları daha çabuk sonuca ulaşmaya başladı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Bilim ve teknoloji karşılıklı olarak birbirini etkiler.
B) Bilimin hızlı gelişmesinin temelinde teknolojik buluşlar vardır.
C) Teknolojik bilgi ve buluşlar bilimsel bilgi ve buluşlara dayanır.
D) Bilimin gelişme hızı her dönemde aynı olmuştur.
E) Teknoloji sürekli olarak bilimin hizmetinde olmalıdır.

6. Demokrasi en iyi bir biçimde, insanlar birbirlerini anladıkları ve hoşgörülü oldukları zaman yürür. Demokrasi, insanlar olup bitenlerin arka planını görebildikleri, bunun için eleştirel bir bakış açısına sahip oldukları zaman yürür. Demokrasi, insanlar iyiyi, kötüyü gerçek ve sağlam akıl yürütmeye boş ve aldatıcı sözleri birbirlerinden ayırt edebildiklerinde daha iyi sonuçlar verir. İnsanlarda bu temel alışkanlıkların ve erdemlerin gerçekleşmesine yardımcı olacak olan da felsefedir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi savunulmaktadır?

- A) Demokrasinin işlerlik kazanmasında felsefi düşüncenin çok önemli işlevleri vardır.
B) Demokrasi düşüncesi ile felsefi düşünce arasında karşılıklı etkileşim vardır.
C) Felsefi düşüncenin geliştiği toplumlarda insanlar daha özgür olur.
D) Felsefi düşünce bilimsel düşünceyle birlikte gelişir.
E) Felsefi düşünce toplumsal koşullardan bağımsız ele alınamaz.

kareköt

7. Sanat eserin oluşması için sanatçının kendisine yöneleceği insan, çiçek, ağaç, deniz, gökyüzü gibi varlıklar gereklidir. Ancak bu yeterli değildir. Sanatçı bu doğal varlıklara kendi kişiliği gereği duygu, coşku ve hayal gücüyle yaklaşır, varlığı buna göre anlamlandırır ve eserine yansıtır.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine varılabilir?

- A) Sanat sanatçının doğal varlıklarla yaptığı bir oyundur.
B) Sanat eseri pek çok unsurun ahenkli bir bütünüdür.
C) Sanat eseri sanatçının doğal varlıklara estetik bir duyarlılıkla yaklaşmasının ürünüdür.
D) Sanat eseri sanatçının uzun süren çabalarının ürünüdür.
E) Sanat eserin farklı unsurları birbirleriyle uyumlu olmalıdır.

8. İçinde yaşadığımız şehir; o şehrin içinde yaya yürürken, iki katlı otobüste ve vapurda gezinirken farklı görünüyor. Bu durumlarda içinde yaşadığım şehri çok büyük, kilometrelerce genişliğindeki araziye yayılmış bir ülke gibi görüyorum. Fakat aynı şehre hızla yükselen uçaktan baktığımda sanki birkaç küçük mahalleden meydana gelmiş küçük bir kasaba gibi görüyorum.

Bu parça aşağıdaki yargılardan hangisine örnek oluşturur?

- A) Varlığın konumu algılayan kişiye göre değişir.
B) Bilgi birçok faktörden etkilenir.
C) Doğru bilgi varlığı olduğu gibi yansıtan bilgidir.
D) Varlığın anlamı, bakış açısına göre değişir.
E) Bilgi aklın ve duyuların işbirliğiyle meydana gelir.

9. Eskiden insanların açıklarını bulup onları hafife almak hoşuma giderdi. Bunu çoğu zaman açıktan yapıyordum. Bir gün bir öğrencinin yersiz bir sorusu karşısında da aynı şekilde davranınca arkadaşım kulağıma şöyle fısıldadı: "Öğrencini hoş gör. Belki sen de günün birinde karşıdaki insanın yersiz bulacağı bir soru sorabilir veya bir istekte bulunabilirsin!.." Arkadaşımdan bu sözlerinde saklı olan ilke beni çok etkiledi.

Bu parçada savunulan ahlak ilkesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her insan önkoşulsuz olarak sevgi ve ilgiye layıktır..
B) Başka insanlara da en az kendin kadar değer ver.
C) İnsanın sezgisine uyarak yaptığı eylemler ahlakidir.
D) İnsan ahlak ilkelerini içselleştirmelidir.
E) Bir eylemde bulunmadan önce vicdanına danış.

1. Thales'in felsefi öğretisini bilmeden, öğrencisi Anaximendros'un evren yorumunu anlayamayız. Çünkü o, hocası Thales'in görüşlerinden yararlanmıştı. Bu tür bir ilişki felsefe tarihi boyunca devam etmiştir. Örneğin, Sokrates ve Platon gibi düşünürlerin insan bilgisinin doğuştan geldiğine ilişkin görüşlerini bilmeden J. Locke'un "İnsan zihni doğuştan boş bir levhadır." tezini anlamak mümkün değildir.

Bu parçadan, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Felsefe tarihi felsefi düşüncelerin tarihidir.
B) Tarihsel süreçte tüm filozoflar birbirlerini eleştirmiştir.
C) Felsefi düşünce birikimlidir.
D) Filozoflar felsefi görüşlerini belli bir düzene göre ortaya koymuştur.
E) Her filozofun belirli bir misyonu vardır.

2. Filozof yalnızca diğer filozofların ve içinde bulunduğu toplumun görüş ve değerlerini eleştirmez, kendi düşüncesini birçok kez gözden geçirir, yanlış bulunduğu bölümlerini atar ve görüşlerinin tamamen doğru olduğuna kanaat getirdikten sonra sistemini kurmuş olur.

Bu parçada, felsefi düşüncenin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Kesinlikten yoksun olma
B) Öznel ve tutarlı olma
C) Akılcı ve bütüncü olma
D) İçer dönük bir eleştirinin ürünü olma
E) Cevaplardan çok sorulara önem verme

3. Descartes, felsefi düşüncesine sağlam bir temel bulmak için, her şeyden kuşku duyar. O, bu amaçla, önce, duyuların sağladığı kuşkulu ve aldatıcı bilgilerden, öğretmenlerinden edindiği bilgilerden, başka insanların varlığından, matematiğin doğrularından ve hatta Tanrı'nın var oluşundan bile kuşku duyar. Ancak o, bu kuşkusu sonunda önce kendisinin, sonra Tanrı'nın, daha sonra da tabiatın varlığını herhangi bir kuşkuyla yer vermeyecek şekilde kanıtlar.

Buna göre, Descartes'in kuşkuculuğu için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Descartes, tüm bilgilerinden sürekli olarak kuşku duymuştur.
B) Descartes, yalnızca düşüncesinin son aşamasında edindiği bilgilerden kuşku duymuştur.
C) Descartes, her türlü bilgiyi deney yoluyla ispatlamadan kabul etmemiştir.
D) Descartes, şüphe ederek kesin doğru bilgilere ulaşmıştır.
E) Descartes, şüphe etmeyi düşüncesinin varacağı son aşama olarak görmüştür.

kareköt

4. Bilim adamı laboratuvarında yaptığı deneyde ortaya koyduğu kurama aykırı bir sonuçla karşılaştığında bu kuramın doğruluğundan şüphe eder fakat deneyin doğruluğundan şüphe etmez. Ancak yaptığı deneyler bilimsel bir yasaya aykırı sonuç verdiğinde bilimsel yasadaki değil, yaptığı deneylerden ve onların ilgili akıl yürütmelerinden şüphe eder.

Bilim adamının bilimsel yasadaki değil de yaptığı deneylerden ve akıl yürütmelerinden şüphe etmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilimin kesin doğru bilgiler vermesi
B) Bilimin birikimli olarak ilerlemesi
C) Bilimin uzun bir geçmişi olması
D) Bilimin olaylar arasındaki ilişkileri araştırması
E) Bilimsel bilginin tutarlı olması

5. – Thales'e göre, arkhe sudur. Tüm evren sudan meydana gelmiştir; her şey suyun değişik bir görünümüdür ve sonunda her şey suya dönüşecektir.
- Demokritos'a göre, arkhe atomdur. Atomlar sürekli hareket halinde olup birleşerek ve ayrılarak evrendeki varlıkları meydana getirirler.

Buna göre, "arkhe" nasıl tanımlanabilir?

- A) Evrendeki düzendir.
B) Evrendeki olaylar arasındaki ilişkidir.
C) Evrendeki sürekli oluş ve değişimdir.
D) Evrendeki varlıkların var oluş amacıdır.
E) Evrenin kendisinden meydana geldiği ana unsurdur.

7. Platon'a göre; sanatın yansıttığı şey, asıl gerçeklik olan idealar değil, tersine, ideaların bir kopyası olan nesnelerdir, görünüşlerdir. İstersen bir ayna al eline, onu dört bir yana tut. Bir anda yaptın gitti, güneşi, yıldızları, dünyayı, kendini, evinin bütün eşyasını, bitkileri, bütün canlı varlıkları. Evet, görünürde onları yaratmış olursunuz, ama hiçbir gerçekliği olamaz bunların. İşte sanat böyle bir yansıma etkinliği gösterir. Nesneler, ideaların bir taklididir ve sanat eserleri de bir taklit olan nesnelerin taklidi, yani "taklidin taklidi" olur.

Buna göre, Platon'un sanatı olumsuz bir uğraş olarak görmesinin temelinde yatan görüş, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatın, gerçek varlıkları taklit etmesi
B) Sanatın, gerçek varlıkların taklidinin taklidi olması
C) Sanatın, kolayca gerçekleştirilen bir uğraş olması
D) Sanatın faydasız bir uğraş olması
E) Sanatın bir yaratma olması

8. Dilin yapısı nasıl oluşur? Dil varlığı olduğu gibi ifade etmeye yeterli midir? Dilin yapısı ile düşüncenin yapısı arasında nasıl bir ilişki vardır? Felsefenin dille nasıl bir ilişkisi olmalıdır?

Yukarıdaki sorularla en çok ilgilenen felsefi görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rasyonalizm
B) Empirizm
C) Pozitivizm
D) İntuisyonizm
E) Analitik felsefe

9. Aristoteles'e göre, devletin asıl amacı, yurttaşların ahlaki bakımdan gelişmeleri ve olgunlaşmalarıdır. Devlet yönetimleri kendi başlarına iyi ya da kötü değildir. Ancak söz konusu amacı gerçekleştirebilmesine göre iyi ya da kötü devlet vardır.

Aristoteles'e göre, devletin iyi ya da kötü olması aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Toplumun ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamamasına
B) Ahlaki işlevini yerine getirip getirmemesine
C) Toplumun denge ve düzenini sağlayıp sağlamasına
D) Toplum bireyleri arasında adaleti gerçekleştirip gerçekleştirilmesine
E) Toplumu mutlu edip etmemesine

1. Birçok öğrencide bazı derslere karşı, o dersleri ilk defa görmeye başladığı günlerden beri bir soğukluk vardır. Bu öğrenciler söz konusu derslerden kaçar, onlara çalışmaz ve nihayet o dersi yapamayacağına kesin olarak inanmaya başlar. Bütün bunların temelinde öğrencinin, o derse karşı daha başta zor olduğuna ilişkin eğilimleri vardır.

Bu parça aşağıdakilerden hangisini destekler?

- A) İncanın nesnesi, zihnin kendi ürünü olabilir.
B) İnsan, isterse bazı durumları bilerek kutsallaştırabilir.
C) İnsan inanma ihtiyacı içindedir.
D) Akıl kendi içeriğini kendisi belirlemek ister.
E) Akıl, bazı düşüncelerden kısa sürede kurtulabilir.

3. Doğadaki nesneler şaşmaz bir dürüstlüğe sahiptir. İnsanlar onlara soru sorduğunda daima kendi tabiatlarına göre cevap verirler. Bu nedenle ortaya atılan bir bilimsel kuramın doğruluğunu veya yanlışlığını kanıtlamak için doğadaki nesnelere müracaat edilir. Eğer kuram nesnelerce onaylanıyorsa, hiç şüphesiz doğrudur.

Bu parçaya göre, bilimsel kuramın doğrulanma koşulu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bazı araştırmalarda kolaylık sağlama
B) Gerçeğe uygun olma
C) Kendi içinde tutarlı olma
D) Mevcut bilimsel bilgilere uygun olma
E) Bilim otoritelerince doğru kabul edilme

6. İçimde bir şey yapmam gerektiğine ilişkin bir duygu veya "şunu yapmalısın" diyen bir buyruk olabilir. Ancak böyle bir buyruğun var olması, onu yapmam için bir güce sahip olduğum anlamına gelmez. Bu duygu benim bir hayalim veya bir kuruntum olabilir. Ayrıca bir şeyin yapılmasının veya yapılmamasının mümkün olması, o şeyi yapabilmenin tek koşulu değildir. "Çalmamalıyım" buyruğunda içerilen ödev duygusu, benim böyle bir sorumluluğu üstlenebileceğim bir özgürlük alanının olmasını gerektirir, ama yine de böyle bir alanın gerekli olması başka, var olması ise daha başka bir şeydir.

Bu parçada üzerinde durulan görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan istediği her davranışı gerçekleştirmelidir.
B) Bazı isteklerin gerçekleşmesi çevre koşullarına bağlıdır.
C) İnsan ancak gerçekleştirilmesi mümkün olan isteklerini gerçekleştirmeye çalışmalıdır.
D) İnsanın ahlaki eylemlerinde özgür olması gerektiği ile özgür olması farklı şeylerdir.
E) Bireyin ahlaki kararları onun kendi özelliklerinden etkilenir.

2. İnsanda zeka ve içgüdü olarak iki yeti vardır. Zeka evreni durgun halde kavrar. Sezgi ise oluşum içindeki yaşamı doğrudan bilebilir. Doğru bilgi sezgiyle elde edilir. İnsan zekası maddeyi bilir ve kavrar. Ancak hayatı kavrayamaz çünkü hayat zaman içinde sürekli değişiklik gösterir. Zaman ise kendi içinde bir değişim sürecidir. Zekanın kavrayamadığı hayat atılımını ancak sezgi kavrayabilir.

Bu parçada açıklanan görüşler aşağıdaki felsefi akımlardan hangisine temel oluşturur?

- A) Empirizm
B) Sofizm
C) Rasyonalizm
D) İntuisyonizm
E) Fenomenizm

4. Rönesansla birlikte, astronomi bilminde önemli gelişmeler görülmüştür. O dönemde Galilei, Kopernik ve Kepler gezegen hareketlerinin, matematik terimleriyle açıklanabileceğini göstermeye çalışmıştır. Bu çalışmalara dayalı olarak Newton, evrendeki tüm olayları matematik diliyle ifade edebilen fizik kanunlarıyla açıklamanın gerekliliğini ortaya koymuştur. Çalışmalarının sonunda Genel Çekim Yasası'nı bulmuş ve onu sisteminin temeline koymuştur.

Bu paragraf, bilimin hangi özelliğini örneklen-dirmektedir?

- A) Farklı yöntemler uygulama
B) Birikimli olarak ilerleme
C) Mantıklı olma
D) Varlığı bilme isteğinden doğma
E) Yöntem kullanma

5. Kant'a göre, ahlâk kanunu evrensel ve zorunludur. Bu kanun her zaman ve her yerde insan için yürürlüktedir. Ahlâk kanunu bilindiği ve yürürlüğe girdiği anda başlamaz. O, her zaman vardır. Ahlâk kanunları fizik ve matematik kanunları gibi kesin olmamakla birlikte, akli ve iradesi olan bütün canlılar için geçerlidir.

Buna göre, Kant'ın savunduğu görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanlar birbirlerinin ahlâk anlayışlarına saygılı olmalıdır.
B) Bireyler toplumun kabul ettiği ahlâk yasalarına uymalıdır.
C) Her insanın davranışlarına ölçü alacağı evrensel bir ahlâk yasası vardır.
D) Evrensel ahlâk yasasının kaynağı insandır.
E) Evrensel ahlâk yasasını vicdan belirler.

6. İnsan, yaratılıştan iyiye de kötüye de eğilimlidir. O, zaman zaman iyi, doğru, erdemli davranışlarda bulunduğu gibi zaman zaman da kötü, yanlış ve erdemsiz davranışlarda bulunabilir. İnsanın hangi durumda iyiye yöneleceğini her zaman kestirmek mümkün değildir. Vicdan ise daima iyiyi söyler, doğrudan yana olur. Ancak vicdan insanın her zaman olumsuz davranışlarını engelleyememektedir. Dolayısıyla toplum hayatında vicdanın yerine geçebilecek, insanları iyiye yönlendirip toplumda kanunu, dengeyi, güvenliğini sağlayacak bir güce gerektirir. Bu güç devlettir.

Buna göre, devlete duyulan ihtiyacın temelinde aşağıdakilerden hangisi vardır?

- A) İnsanın doğal yapısının ve vicdanının insanı iyiye yöneltmede yetersiz olması
B) İnsanın doğal bir varlık olması
C) İnsanların toplu halde yaşaması
D) İnsanların farklı ihtiyaçları olması
E) İnsanların güçlü yönetimleri sevmesi

7. Bir resim bir şeyi yansıtmakla, sanatçının duygularını dile getirmekle, onu izleyen seyircilerde bazı duygular uyandırmakla sanat eseri olmaz. Sanat eseri yaratılmış bir şeydir ve onu sanat eseri yapan şey, kendi yapısında, tamamen kendine özgü birtakım özelliklerde bulunur. Sanat eserinin kendine özgü özellikleri, onun biçimidir, yapısal düzenidir.

Bu parçada aşağıdaki görüşlerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Sanat eserinin değeri hakkındaki düşünceler kişiden kişiye değişir.
B) Sanat eserinin değerini sanatçısı değil, izleyicileri daha iyi anlar.
C) Sanat eserinin değerini, eserin sanatçısı daha iyi bilir.
D) Bir sanat eserinin değeri, onun kendi özelliklerine bağlıdır.
E) Her sanat eserinin kendine özgü özellikleri vardır.

8. Toplum olarak eleştirilmeyi sevmediğimiz halde başkalarını eleştirmeyi, daha doğrusu dedikodu çok seviyoruz. Oysa bazı büyük düşünürler, devlet adamları, sanatçılar dostlarından kendilerine beğeni ifade eden sözcükler yerine, özellikle eleştiren sözcükler söylemelerini istemişlerdir. Beğeni sözcükleri insanın gelişimine katkıda bulunabilir, fakat bireyin gelişimine asıl katkıda bulunan, insanın kendisini eleştirenleri iyi anlaması ve bunun gereğini yerine getirmesidir.

Bu parçada savunulan temel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eleştiri insanın vazgeçemeyeceği bir uğraştır.
B) İnsan kendisini zaman zaman eleştirebilmelidir.
C) Eleştirilmek insanı olgunlaştıran bir olgudur.
D) Beğeni insan düşüncesini geliştirmez, eleştiri ise geliştirir.
E) Eleştiri usulüne uygun biçimde yapılmalıdır.

9. Bir önerme, doğru veya yanlış olabilen bir sözdür. Buna karşılık gerçeklik veya gerçek olmama, önermenin konusu olan şeyle ilgilidir.

Bu parçayı aşağıdakilerden hangisi daha iyi özetler?

- A) Gerçek olan doğrudur.
B) Doğru olan gerçektir.
C) Bilginin doğruluğu onun gerçek bir varlığa ilişkin olmasına bağlıdır.
D) Gerçek, bilginin; doğru, varlığın bir özelliğidir.
E) Gerçek, varlığın; doğru, bilginin bir özelliğidir.

1. Ahlâkımızı düzene koymak ve bu dünyada hayatımızı idare etmek için felsefe öğrenmek; adımlarımıza öncülük etmesi için, gözlerimizi kullanmaktan daha çok gereklidir.

Descartes'in bu parçada açıklanan görüşleri aşağıdakilerden hangisiyle bağdaşmaz?

- A) Felsefe insan düşüncesini geliştirir.
B) Farklı yollarla elde edilen bilgilerin değeri de farklıdır.
C) Felsefe sadece "bilmek için bilmek" amacı güder.
D) Felsefi bilgi duyuşal bilgiden daha değerlidir.
E) Felsefe insanın yaşamını düzenlemesine yardımcı olur.

2. Bazı düşünürlere göre, insanlar felsefeye ne kadar karşı çıkarlarsa çıksınlar, her insan felsefe yapar ve felsefe hayatın pek çok yerinde vardır. İnsan duyduğu her sözü hemen kabullenmeyip ona kuşkuyla ve eleştiriyiyle yaklaşıyorsa; kendisini, geleceğini, toplumunu düşünüyorsa, sorunlarını ele alırken kendi aklına dayanıyorsa, kimi bilgi ve görüşlere "hayır" diyebiliyorsa felsefe yapıyordur. Bu anlamda felsefe; gazete yazarının yazısında, televizyonların tartışma programlarında, karikatürlerde, iktidarlara karşı yapılan miting ve yürüyüşlerde hep vardır.

Bu parçada savunulan görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanın ve toplumun olduğu her yerde felsefe sorunlara çözüm önerileri sunar.
B) Felsefenin özü insanın ve toplumun sorunlarıdır.
C) İnsanlar sorunlarını ancak felsefi yöntemlerle düşünerek çözebilirler.
D) Felsefe yaşamın hemen her alanında ve her yerinde vardır.
E) Felsefenin olmadığı bir dünya sıkıcı bir dünyadır.

3. Bilim birikimli olarak ilerler. Dolayısıyla bilim, gelişimini gelecekte de sürdürecektir ve onun çözemediği hiçbir somut problem kalmayacaktır. Bilim adamı bilim çevrelerinin onayladığı ve yüzyıllardan beri uygulanan nesnel yöntemler kullanır. Başka bir deyişle, bilimin bilim adamından bağımsız bir iç işleyişi vardır. Bu nedenle bilimin ne olduğunu anlamak için bilim adamlarının ortaya koyduğu ürünlere, yani bilimsel eserlere bakmak gerekir.

Buna göre, bilimin ne olduğunu anlamak için bilimsel ürünlere bakılması gerektiği görüşünün temelinde aşağıdakilerden hangisi vardır?

- A) Bilim somut konuları ele alır.
B) Bilim adamları buluşlarını yazılı metinler halinde insanlara sunar.
C) Bilim tüm somut ve soyut problemleri çözecektir.
D) Bilim nesnel yöntemler uygular.
E) Bilim çalışmaları toplumsal koşullardan etkilenmez.

4. Kant'a göre, insan için yalan söylememek bir ödevdir. İnsan şu ya da bu amacı gözeterek değil, ilke olarak yalan söylememelidir.

Buna göre, Kant'ın savunduğu görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan, kendisini mutlu eden eylemlere yönelmelidir.
B) İnsan, ahlâki eylemde bulunmayı kendisi için bir görev bilmelidir.
C) İnsan, hiçbir durumda yalan söylememelidir.
D) İnsan için en büyük erdem dürüst olmaktır.
E) İnsani ödev duygusuyla yapılan eylemler insanı mutlu eder.

5. Platon'a göre, devlet doğal bir varlıktır ve kaynağı insan doğasıdır. Tek insanın bir mikroorganizma olmasına karşılık, devlet bir makroorganizmadır. Devletteki sosyal sınıflar, insandaki temel yetilerin karşılığıdır. Devletteki işçi sınıfı insandaki beslenme içgüdüsüne, koruyucular sınıfı ise insandaki irade yetisine karşılıktır.

Buna göre, Platon'un savunduğu temel görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devlet ve insan birbirine benzer.
B) Devlet ve insan birbirine bağımlıdır.
C) Bireyin ve devletin temel ihtiyaçları aynıdır.
D) Devlet, bireyler arasındaki ilişkilerin düzenlenmesi ihtiyacından doğar.
E) Devlet, toplumun egemen gücüdür.

kareköt

kareköt

6. Sanatın amacı, mükemmeli oluşturmaktır. Oysa doğada mükemmellik yoktur. Sanatçı, eserini oluşturmak için doğadan bazı izlenimler alır. Onları değerlendirir, senteze tabi tutar ve buradan bir ifadeye ulaşır. İşte bu, sanattır. Ancak bu sanat yaşantısı sanatçının ruhunda bir kez gerçekleşir. Sanatçı, bir süre sonra kaybolup gidecek olan bu sanat yaşantısını, gerçekleştireceği esere göre; kalem, boya, fırça, taş, tunç veya sesle somutlaştırır. Sanatçının; ruhunda, hayalgücünde yaşadığı ifadeyi böyle somut araçlarla dışlaştırmasıyla sanat eseri oluşur.

Bu parçada savunulan görüş, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanat, sanatçının her türlü psikolojik yaşantısını dışarıya yansıtmadır.
B) Sanat, sanatçının doğal varlıkları yansıtmadır.
C) Sanat, sanatçının nesnelerle bir oyunudur.
D) Sanat, sanatçının sonsuzluğu arayışıdır.
E) Sanat, sanatçının doğadan aldığı etkilerle ruhunda oluşturduğu bir sentezdir.

kareköt

7. İslamiyetin, Hristiyanlığın, Yahudiliğin ve diğer dinlerin teolojileri vardır. Teoloji yaratıcının varlığını, birliğini, bağlı olduğu dinin hak din olduğunu, onun emir ve yasaklarının doğru olduğunu, ait olduğu dini kabul ederek ve onun kaynaklarına göre açıklar. Teoloji dini eleştirmez.

Buna göre, teolojinin en temel özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Birden fazla çeşidi olma
B) Dini yayma amacı gütmeye
C) Belirli bir dine bağlı olma
D) Akıldan yararlanma
E) Dini eleştirmeme

8. El-Cabir 9. yüzyılda Bağdat'ta yaşamıştır ve hala da yaşamaktadır. Çünkü cebirin kurucusudur ve onunla özdeşleşmiştir. Adı gerçekleştirdiği buluşla özdeşleşen herkesin başına gelen şey onun da başına gelmiştir. O buluş bilinir fakat onun mucidi unutulur. Pergeli de her öğrenci bilir ve kullanır, fakat onu icat eden J. Pergell'i kimse bilmez.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilimsel ürünler yaşamı kolaylaştırma amacı güder.
B) Bilimin buluşları evrensel değer taşır.
C) Bilimsel ürünler yaratıcısından ayrı varlık alanı kazanır.
D) Bilime pek çok insanın katkısı olmuştur.
E) Bilim yeni buluşlarla sürekli ilerler.

9. Bir anekdota göre, çok eskiden bir halk önderi ağır bir iftiraya uğrar ve bu nedenle ateşte yakılma cezasına çarptırılır. Liderin yakılacağı ateş için hazırlıklar yapılır. Bu arada bir karınca ağzına bir damla su alarak yanacak ateşe atmak üzere yola koyulur. Karıncayı gören yılan karıncaya, nereye gittiğini sorar. Karınca da "Çok sevdiğim halk liderinin ateşini söndürmeye" der. Yılan "Bu kadarlık su ile mi?" diye sorar. Karınca "Bu kadar su ile o büyük ateşin sönmeyeceğini tabii ki biliyorum. Fakat önemli olan benim o lideri desteklemem ve doğru olanı yapmamdır." cevabını verir.

Bu masaldan çıkarılacak ders aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) İnsan doğru bildiği eylemleri yapmalıdır.
B) Dünyada iyiliğin de kötülüğün de taraftarları olabilir.
C) İnsan her türlü ortamda iyiye yönelmelidir.
D) Erdemli olmak için erdem ne olduğunu bilmek gerekir.
E) İnsan iyi eylemde bulunmak için gerektiğinde toplumla ters düşmeyi göze almalıdır.

1. Descartes'a göre, "Felsefesiz yaşamak, açmaya çalışmadan gözü kapalı yaşamaktır. Üstelik gözümüzün görüp meydana çıkardığı bütün şeyleri görmenin verdiği zevk, asla felsefenin bulup meydana çıkardığı bilginin verdiği hazla ölçülemez. Ve sonra bize, ahlâkımızı düzene koymak ve bu dünyada hayatımızı idare etmek için, felsefe öğrenmek, adımlarımıza öncülük için gözlerimizi kullanmaktandaha çok gereklidir."

Descartes'in bu parçada savunduğu görüş, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Felsefe insan için zorunlu bir uğraştır.
B) Felsefe insana sadece belirli alanlarda yararlı olabilir.
C) Felsefe insanın tüm sorunlarını çözer.
D) Felsefe varlığın özünün ne olduğunu bildirir.
E) Felsefe insanın toplumsallaşmasına katkıda bulunur.

3. Birbirinden ayrı iki evren vardır. Birincisi, gerçek varlıklardan, yani idealardan oluşan idealar evreni; diğeri ise idealar evreninin bir gölgesi, yansıması kopyası durumunda olan duyular evreni. Idealar değişmez, yok olmaz, ölümsüz, tanrısal varlıklardır. Duyulur evrendeki varlıklar ise değişken ve ölümlüdür. Idealar akılla kavranabilir; bu yolla elde edilen bilgi doğru ve mükemmeldir. Duyular evreninin bilgisi duyularla elde edilir, ancak bu bilgi doğruluk ve mükemmellikten uzaktır.

Bu parçada, Platon'un hangi felsefe problemiyle ilgili görüşleri yer almaktadır?

- A) Bilginin oluşumunu nelerin etkilediği
B) Varlığın doğru bilgisi mümkünse, bunun kaynağının ne olduğu
C) Evrende belli bir düzen olup olmadığı
D) İnsanın niçin bilgi edindiği
E) Bilginin işlevlerinin neler olduğu

kareköt

4. Bilimin tek amacı olgular arasındaki değişmez ilişkileri ya da doğal yasaları bulmaktır. Bu amaç ise, yalnızca gözlem ve deney yoluyla gerçekleştirilebilir.

Bu parçada açıklanan görüşler, aşağıdaki felsefi akımlardan hangisine uygundur?

- A) Rasyonalizm
B) Empirizm
C) Pozitivizm
D) Fenomenizm
E) Pragmatizm

2. Karşımda rengarenk, hareketli, değişik çiçekler ve ağaçlar var. Bu özellikleriyle ilgimi çekiyorlar, yanlarına gidip onlara dokunuyorum. Bazıları hoşuma da gidiyor. Fakat onlar ne kadar çekici olurlarsa olsunlar, ben onlara yönelmezsem, onlarla ilgilenmezsem hiçbir anlamları olmaz.

Bu parçadan hareket ederek aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Özne istediği varlık hakkında bilgi edinebilir.
B) Bilginin oluşum sürecinde özne ve nesne birbirini etkiler.
C) Özne nesneden ayrı ve bağımsızdır.
D) Nesne ve özne birlikte anlam kazanır.
E) Bilgi edinme sürecinde aktif olan öznedir.

5. Toulmin'e göre, nasıl hayat mücadelesinde güçlü türler yaşamaya devam eder, güçsüz türler elenerek yok olurlarsa, bilimde de güçlü kuramlar varlığını sürdürür, zayıf olanlar da elenip yok olur.

Bu parçada, bilimsel kuramın "güçlü olmasını" aşağıdakilerden hangisi en iyi ifade eder?

- A) Bilim çevrelerinin kuramı doğru kabul etmesi
B) Kuramın bazı olguları açıklayamaması
C) Kuramın bilim adamlarına yarar sağlaması
D) Kuramın ilgili olduğu olgulara uygun olması
E) Kuramın nesnel yöntemlerle elde edilmesi

6. J. Locke'a göre, uygar toplumda birey için, yönetimden gelebilecek tehlikeler vardır. Yasaları yapma erkini elinde bulunduranlar yürütme erkini de ele geçirebilirler ya da yürütme erki yasama erkini ele geçirmeye çalışabilir. Yasaları yapanların kendileri bu yasalara uymayabilirler. Bu kişiler yasaları kendi çıkarlarına göre yapıp kendi çıkarlarına göre uygulayabilirler. Yönetilenlerin doğal haklarına ve bireysel özgürlüklerine yönetimlerden gelebilecek bu tehlikelere karşı konulabilmesi için yönetim erkinin ikiye ayrılması gerekir.

Buna göre; J. Locke, yönetilenlerin doğal haklarını korumak için aşağıdaki önlemlerden hangisini almanın gerekliliğinden söz etmektedir?

- A) Kanun yapan ve bu kanunları uygulayan kişilerin farklı olması
- B) Kanunların uygulanmasında kimseye ayrıcalık tanınmaması
- C) Yönetilenlerin, haklarını arayabilecek bilince ve cesarete sahip olması
- D) Yöneten - yönetilen ilişkilerinin belirli yasalara göre düzenlenmesi
- E) Yönetilenlerin haklarını savunabilecek sivil toplum örgütlerinin olması

8. Günün geç saatlerinde televizyonda haberleri izlerken bir de bakıyorum Arjantin'den, Kore'den, İzlanda'dan ilginç haberler veriliyor. Bir an kendi kendime düşünüyorum: Hakikaten bu ülkeler var mı idi? Çünkü bu ülkelerden bahsedilmediği günler veya onlarla ilgili bir bilgiyle karşılaşmadığımda o ülkelerin varlığını unutuyorum, sanki onlar benim için yok oluyor..

Bu parça "varlık"ın temel problemlerinden hangisinin sorgulanmasını gerektirir?

- A) Özneden ayrı bir varlık alanı var mıdır?
- B) İnsan varlığı olduğu gibi bilebilir mi?
- C) Gerçek ve ideal varlık ne demektir?
- D) Varlığın var oluş amacı nedir?
- E) Varlıkta bir düzen var mıdır?

1. Bir düşünür; insanın, iç içe geçmiş zindanlar içinde olduğunu öne sürer. Bu düşünüşe göre, insanın birinci zindanı aklıdır. Her insanın akli, kendi güç ve yeteneklerinin elverdiği ölçüde çalışır. İnsan kendi akli yeteneklerinin sınırlarını aşamaz. İkinci zindan insanın aldığı eğitim, tecrübe, okuduğu kitaplar ve ilişkide bulunduğu insanlardan aldığı etkilere. Yine akıl, bu etkenlerin belirlediği sınırlar içinde çalışır. Üçüncü zindan ise, bireyin ve toplumun görüş, inanç, kanaat, eğilim ve zihinsel alışkanlıklarıdır. Bu sınırların dışına çıkan insan sayısı hemen hemen yok gibidir.

Bu parçada vurgulanan görüş, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan düşüncesini sınırlandıran bazı faktörler vardır.
- B) Akıl bazı konuları tüm kapsam ve bütünlüğü içinde ele alabilir.
- C) Akıl sınırlı olduğu için insan, varlığı olduğu gibi tanıyamaz.
- D) Akıl, kavrayamadığı konuları yok sayma eğilimindedir.
- E) Akıl, kendisine yüklenen bilgilerden kesin doğru sonuçlara ulaşabilir.

2. Bilim dünyasında yeni gerçekleştirilen araştırma ve buluşlar mevcut paradigma ile çeliştiğinde bazı bilim adamları paradigmaya eskisinden daha sıkı sarılırlar ve onu korumak isterler. Bu durumda buluşun sahibi olan bilim adamı buluşunu ilgili bilim adamlarının gözü önünde kanıtladığında mevcut paradigma çöker ve yeni bir paradigma oluşur. Bu durum bilimsel bir devrimdir.

Buna göre, bilimsel devrimin gerçekleşmesi aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Bilim adamlarının yeni konuları araştırmasına
- B) Bilimde yeni araştırma yöntemlerinin bulunmasına
- C) Mevcut bilimsel anlayışı sarsacak buluşların gerçekleşmesine
- D) Toplumda bilimsel zihniyetin yaygınlaşmasına
- E) Bilim adamları arasındaki görüş ayrılıklarının sona ermesine

3. Ainesidemos'a göre; duyumlarla algılanan varlıkların, algılayan insanların yapılarının ve bulundukları ortamın farklı olması, tüm bilgilerden kesinlikle şüphe etmeyi gerektirir.

Ainesidemos'a göre, insanın edindiği bilgilerden şüphe etmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şüphe etmenin insanın yanlış bilgi edinmesini engellemesi
- B) Şüphe etmenin insan düşüncesini geliştirmesi
- C) İnsana ve nesneye ait özelliklerin farklı olması
- D) Varlıkların sürekli değişmesi
- E) İnsanın bilgi edinme yeteneğinin yetersiz olması

4. Sokrates, konuşmak üzere karşısına aldığı kişiye önce sorular sorar. Herhangi bir konuda çok şey bildiğini zanneden insanın hiçbir şey bilmediğini ortaya çıkarır ve onunla alay ederek yeni cevaplar aramaya yöneltir. Yöntemin son aşamasında fikirlerin doğuştan var olduğunu kanıtlar. Ona göre, öğretmenler öğrencilere yeni bilgiler öğretmez. Ancak onlarda doğuştan var olan bilgi ve düşünceleri açığa çıkarır.

Buna göre, Sokrates'in savunduğu temel görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilginin kaynağı aklıdır.
- B) İnsan düşünerek, kendisinin nasıl bir varlık olduğunu anlayabilir.
- C) İnsanlar birbirleriyle konuşarak anlaşabilir.
- D) İnsan varlığı olduğu gibi bilebilir.
- E) Doğru bilgi eleştirel düşünerek elde edilebilir.

7. Sanatçı olacak kişinin iyi bir sanat eğitimine ihtiyacı vardır. Ayrıca o, çevresindeki varlıkları sahip olduğu kendi sanat anlayışına göre algılayabilme ve bunu yorumlayabilme becerisine de sahip olmalıdır. Sanatçıda bu özellikler ileri düzeyde ise, meydana getireceği eserler de o derece yeni, özgün ve değerli olacaktır.

Bu parçada açıklanan sanat görüşü ile aşağıdakilerden hangisi ilişkilendirilebilir?

- A) Sanat bir oyundur.
- B) Sanat bir taklittir.
- C) Sanat insanda hoş duygular uyandırır.
- D) Sanat ruhun güzellik arayışıdır.
- E) Sanat bir yaratmadır.

9. Alçak gönüllü olmak hiç kimseye yukarıdan bakmak ve hiç kimseden de kendini aşağı görmemektir. Alçak gönüllü olduğunu göstermeye çalışmak ise gururdandır. Oysa alçak gönüllü olan kimse kendinde bir varlık, bir büyüklük görmez. Bu nedenle de alçak gönüllü olduğunu göstermeye ihtiyaç duymaz. Alçak gönüllü olduğunu göstermeye çalışan kişi aslında kendisinde bir varlık, bir büyüklük olduğunu göstermeye çalışmaktadır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi savunulmaktadır?

- A) Alçak gönüllü olmak ile alçak gönüllü olduğunu göstermeye çalışmak farklı şeylerdir.
- B) Alçak gönüllü olmak en erdemli davranıştır.
- C) Gerçekten alçak gönüllü olmayan kişiler alçak gönüllü davranamaz.
- D) Alçak gönüllü olmak için ahlaki erdemleri iyi bilmek gerekir.
- E) Alçak gönüllü olmayan kişiler alçak gönüllülük gösterisine yönelmelidir.

5. Doğa bilimlerinde olduğu gibi, toplumsal bilimlerde de yeni bir inceleme ve araştırma çığırının belirmesi ile, önümüzde henüz el değmemiş bir araştırma alanı açılmış olur. Dolayısıyla bilgilerimizi yeniden ele almak ve yeni baştan gözden geçirmek zorunda kalırız. Meseleleri yeniden gözden geçirmekle, onları yeniden kurcalayarak araştırıp düzenlemek zorunda kaldığımızı farkederiz.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Bilim durmaksızın devam eden bir araştırma faaliyeti değildir.
B) Bilimde her yeni araştırma, yeni araştırma alanlarının varlığını gösterir.
C) Bilimin gerçekleştirdiği buluşlar önceki araştırmaların yanlış olduğunu gösterir.
D) Bilim, bilinmeyen konuları nesnel araştırmalarla aydınlatır.
E) Bilimin amacı, bilinmeyen konuları bilinir hale getirmektir.

6. Her toplumun örf, adet, gelenek ve yasaları insanı, yapıp etmelerinden sorumlu tutar. Oysa sorumluluk, insanın ahlâki karar ve eylemlerinde özgür olduğu düşüncesine dayanır. İnsan, özgürlükten mahrum ise veya akli yetileri tam değilse, ahlâki eylemlerinden de sorumlu olmaz.

Bu parçayı aşağıdakilerden hangisi en iyi özetler?

- A) İnsan bilinçli ve özgür bir varlıktır.
B) İnsan bilinci sayesinde eylemlerinde özgür olur.
C) İnsan ahlâki yapıp etmelerinde özgürdür.
D) Toplumsal normlar insanı özgür kabul ettiği için, eylemlerinden sorumlu tutar.
E) İnsanın eylemlerinde özgür olmaması bazı sorunlara neden olabilir.

7. Küçük bir çocuk veya yetişkin bir insan; oyunu, sadece oyun olduğu için oynar, ondan herhangi bir maddi yarar beklemez. Sanatçı da sanata, herhangi bir fayda beklentisiyle değil, sadece sanat olduğu için yönelir.

Bu parçada savunulan görüş, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanat ve oyun insana huzur ve mutluluk verir.
B) Sanat bir oyundur.
C) Sanatçı eserini oluştururken büyük bir manevi haz duyar.
D) Sanat ve oyunun amacı kendileridir.
E) Sanat ve oyun insanın sorunlarını çözmesine yardımcı olur.

8. Dünyanın her yerinde küçük bir arkadaş grubundan tutun en büyük şirkete, holdinge kadar hepsinde, o topluluk içinde en bilgili, deneyimli ve ahlaki yönden üstün olan kişinin yönetici olması istenir. Çünkü başarı ve mutluluk öncelikle dürüst, görevine bağlı, fedakâr olmakla ve ayrıca ilgili alanın derin bilgisine sahip olmakla mümkündür. İlkçağın ünlü düşünürlerinden Platon bu gerçeği, "Ya filozoflar yönetici olmalı ya da yöneticiler filozof olmalı." özdeyişiyle dile getirmiştir. Siyaset felsefesinin konusu da bunun nasıl sağlanacağı olmalıdır.

Buna göre, siyaset felsefesinin esas alacağı kavramlar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilgi ve bilgelik
B) Düşünme ve bilgi
C) Bilgi ve yönetim
D) Birey ve erdem
E) Bilgelik ve erdem

kareköt

9. Skolastik düşünceye göre, hakikatler İncil'de açıklanmıştır. Bu nedenle hakikati aramanın bir anlamı yoktur. Yapılması gereken, dogmaları yani Tanrısal hakikatleri yeni kuşaklara, öncelikle de din adamlarına aktarmak ve öğretmektir. Bu da inanç konularını kavranılır, akılla kanıtlanı hale getirmekle mümkündür.

Bu parçaya göre, felsefeye düşen görev aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dini bilimle uzlaştırmak
B) Hristiyanlığı, din dışı bazı öğelerden ayırmak
C) Dine akli, mantıkî bir temel oluşturmak
D) Dini anlayıp eleştirmek
E) Dini olduğu gibi kabul etmek

1. İnsanın kendini yönetmek için kendi gözlemlerinden istifade etmesi, şüphesiz, gözü kapalı başkaları ardınca yürümekten çok daha iyidir. Fakat kapalı gözlerle tek başına kendini sevk ve idare etmektense, bu son vaziyette bulunmayı tercih etmek daha iyidir. Buna karşın, felsefesiz yaşamak, açmaya çalışmadan, gözü kapalı yaşamaktır.

Descartes'in bu parçada savunduğu görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Felsefe insanın, varlığın özünü ve anlamını öğrenmesine yardımcı olur.
B) Felsefe her türlü bilgiden şüphe etmeyi öğretir.
C) Felsefe insana erdemli yaşamın yollarını gösterir.
D) İnsanın yapacağı tüm uğraşların temelinde felsefe vardır.
E) Felsefe, insanın bilincini geliştirip hayatı anlamasına yardımcı olur.

2. "Isıtılan metaller genişir." hipotezi birçok gözlem ve deneyle sınanıp doğrulandığında, o artık bilimsel bir yasa olur. Ancak bu yasa tüm metalleri kapsamakla kalmaz, gelecekte de metallerin ısıtılınca genişeyeceğini, örneğin tren raylarının ve elektrik direklerindeki tellerin yaz aylarında belli ölçülerde genişeyeceğini önceden bilme imkanı da verir.

Bu parçaya göre, bilimsel yasa aşağıdakilerden hangisine temel oluşturur?

- A) Bilimsel açıklamaya
B) Yeni bilimsel kuramlar oluşturmaya
C) Bilimsel betimlemeye
D) Bilimsel zihniyetin gelişmesine
E) Öndeyide bulunmaya

3. Duyusal yolla yapılan algılamalar insanı yanıltır ve gerçeği anlamasını engeller. Çünkü algılama bireyin öznel birikimleri çerçevesinde gerçekleşir. Buna karşın varlığın özü, saf, berrak bir zihinle anlaşılabilir. Bu nedenle bilinç, edindiği tüm duyusal bilgilerden sıyrılarak varlığa yöneldiğinde, onu kendi içinde sezerek anlar. Bu bilgi, kesin doğru bilgidir.

Buna göre, varlığın özünü anlamamanın yolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Duyusal bilgilerinden soyutlanarak saf hale gelen zihnin varlığa yönelmesi
B) Aklın belirli bir zamanda yalnızca belirli bir varlığı derinlemesine düşünmesi
C) Aklın duyuyla işbirliği yapması
D) Bilimin sistemli araştırmalar yapması
E) Aklın eleştirel düşünmesi

4. Doğa bilimlerinde genellikle doğrudan doğrulama yapılır. Yani hangi nesne ve olay incelenecek ise ona ilişkin sistemli gözlem ve deneyler gerçekleştirilir. Fakat bazen dolaylı doğrulama da yapılmaktadır. Dolaylı doğrulama için, aralarında konu yönünden yakın ilişki olan bilgiler arasında mantıksal ilişkiler kurulmaya çalışılır. Bu ilişkilerin kurulabildiği bilgiler doğru kabul edilir.

Buna göre, dolaylı doğrulamanın temelinde aşağıdakilerden hangisi vardır?

- A) Deney ve gözlem
B) Akıl yürütme
C) Hipotez
D) Öndeyi
E) Kuram

5. Bilimsel teoriler, belli bir alana ilişkin bilgileri, mantıksal bir düzen içerisinde, tümdengelim yöntemiyle açıkladıkları için tutarlı ve kendi yapılarına göre bağımsız sistemlerdir. Kapsamları yeni deney ve gözlem verileriyle ne kadar genişlerse genişlesin, konu alanı yönünden sınırlıdır.

Buna göre, bilimsel teoriler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Belirli bir yöntemle açıklamada bulunur.
B) Mantıklı bir yapıya sahiptir.
C) Belirli bir bölümünün doğruluğu kanıtlanmıştır.
D) Sınırlı bir alanın bilgisini verir.
E) Kapsamları yeni araştırmalarla genişleyebilir.

kareköt

6. İlkçağ düşünürlerinden Sokrates, Yunan toplumunun din ve ahlâk anlayışına aykırı görüşler savunduğu iddiasıyla mahkemeye verilmişti. Öğrencilerinden bazıları, mahkemenin Sokrates'in ölümüne karar verme olasılığının çok yüksek olduğunu düşünerek onu hapsedildiği kaleden kaçırmak istediler. Bu kaçırma teklifini alan Sokrates öğrencilerine, "Sizlere sürekli olarak toplumumuzun yasalarını doğru bulmadığımı, ama onlara uymak gerektiğini söyledim. Şimdi, kendi yaşamım söz konusu olunca, ömür boyu bağlı kaldığım bu ilkeyi bir kenara bırakıp bu yasaları çiğnememi mi istiyorsunuz?" cevabını vermiştir.

Sokrates'in öğrencilerine verdiği bu cevap aşağıdakilerden hangisini destekler?

- A) Felsefe, yaşamın yalnızca bir alanıyla değil, her alanıyla ilgilidir.
- B) Felsefenin filozoftan ayrı bir varlığı düşünülemez.
- C) Filozofun görüş ve eylemleri birbirleriyle tutarlı olmalıdır.
- D) Filozof, toplumun doğru değerlerinin yanında, yanlış değerlerinin ise karşısında olmalıdır.
- E) Filozof, toplumun değerlerine hiçbir zaman karşı çıkmamalıdır.

kareköt

7. A. Huxley'in "Yeni Dünya" isimli ütöpik eserinde geçmiş yok edilmiş, bütün müzeler kapatılmış, eskiye ait kitaplar yok edilmiştir. "Yeni Dünya"da yaşamak çok zordur. Kendisine "vahşi" denilen bir adam vardır. O bile yeni dünyanın bozulan son haline dayanamayıp intihar etmiştir. Diğer insanlar da intihar edecek derecede bunalmaya başlamıştır.

Bu parçada, "Yeni Dünya"nın hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) İnsanların birbirleriyle anlaşamaması
- B) Yaşamın zorlaşması
- C) Tekniğin çok gelişmesi
- D) İnsanların bilimden uzaklaşması
- E) Yönetimin baskıcı olması

8. Çevremdeki insanlar, ailem, çocuklarım, evim, mesai arkadaşlarım bana her gün farklı görünüyor. Mutlu olduğum günlerde, diğer günlerde sıkıcı gelen, hoşlanmadığım durumlar, kişiler bana o kadar sıkıcı gelmiyor. Sanki her şey bana gülüyormuş gibi geliyor. Herhangi bir nedenle çok üzülmiş veya haksızlığa uğramışsam, en sevdiğim kişiler bile bana sıkıcı, rahatsız edici geliyor.

Bu parça aşağıdakilerden hangisini örneklen-dirir?

- A) İnsan sürekli değişen bir varlıktır.
- B) Varlığın anlamı bakış açısına göre değişir.
- C) Bilgi kişiden kişiye değişir.
- D) Varlık olduğu gibi bilinemez.
- E) İnsan ve dış dünya sürekli değişir.

9. Günümüzde şehirlerarası otobüslerde, minibüslerde, çay bahçelerinde çeşitli müzik parçaları çalınıyor. Ben kendi adıma bu parçalardan zevk almıyorum. Fakat bunları dinlemekten zevk alan sayılamayacak kadar çok insan var. Bu insanların müzik eğitimi aldığı ve sanattan anladığı söylenemez. Buna rağmen onlara zevk veren bu eserler o kişiler için güzeldir.

Bu parça aşağıdaki yargılardan hangisini destekler?

- A) Estetik yargılar güzelin bilgisinden çok, alınan hazzla bağlıdır.
- B) Ortak estetik yargı mümkün değildir.
- C) Doğada güzel olan varlıklar sanat eserine yansıdığı anda güzeldir.
- D) Sanat toplumsal bir içeriğe sahip olmalıdır.
- E) Estetik yargılar estetik tecrübeler arttıkça değişebilir.

1. Tarih boyunca felsefi düşüncelere pek çok eleştiri yöneltilmiştir. Buna rağmen felsefeye günümüzde de ilgi gösterilmektedir. Bunun nedeni, felsefenin ele aldığı konulara ilişkin ortaya koyduğu görüşler değil, bu görüşleri ortaya koyan felsefi tavır ve yöntemidir.

Bu parçayı, aşağıdakilerden hangisi daha iyi özetler?

- A) Felsefede önemli olan bulmak değildir.
- B) Felsefi düşünce derin bir merak duygusundan kaynaklanır.
- C) Felsefede önemli olan belirli bir birikime sahip olmaktır.
- D) Felsefede önemli olan ulaşılan sonuç değil, konulara yaklaşım tarzıdır.
- E) Felsefi düşünce tutarlı olmayı gerektirir.

2. Bazı bilgi, duygu ve düşüncelerin insandan insana değiştiği bir gerçektir. Fakat günümüzde bu konu çok aşırı noktalara götürülerek şöyle denmektedir: "Herkesin kendine göre doğruları vardır, kim neyi doğru kabul ediyorsa o insan için o doğrudur, kim neyi yanlış kabul ediyorsa o insan için de o yanlıştır." Peki ama insan denen evrenin en değerli varlığının tüm hayatı öznel birtakım doğrularla mı geçecektir, o, değişmeyen doğrulara ulaşamayacak mıdır?

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine ihtiyaç olduğu belirtilmektedir?

- A) Duyusal bilgilere
- B) Akli bilgilere
- C) Mutlu olmaya
- D) Doğru düşünmeye
- E) Mutlak doğrulara

3. Bilimsel açıklamalara konu olan olgular, çoğu defa insan yaşantısının dışında kalmakta veya yaşantının nesnel ve genel yanlarını kapsamaktadır. Bu nedenle, insanın öznel ve bireysel ilgi ve değer yargıları dışlanmakta, böylece insan, kendini tanıma imkânını kaybetmekte ve kendisine yabancılaşmaktadır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi savunulmaktadır?

- A) Bilim, insana her yönden zararlı olan bir uğraştır.
- B) Bilim, belirli türden nesne ve olayları incelemektedir.
- C) Bilim, insanla ve insani değerlerle ilgili gerekli araştırmaları yapmamaktadır.
- D) Bilim, çok geliştiği için insanın kontrolünden çıkmıştır.
- E) Bilim, insanla ilgili yalnızca kuramsal bilgiler vermektedir.

4. Henüz ortaçağlıktan kurtulamamış bir toplum veya ilkel seviyede bulunan bir kişinin bugünkü bilimde bir rol oynaması söz konusu olamaz. Hem toplumun hem de bireylerin bilimin gelişmesinde etkin rol oynayabilmesi için, ilk önce var olan bilginin ilerleyiş sınırına ve ileri karakollarına ulaşması sonra da bu sınırı daha da ilerletmek için bilimsel araştırmayı iş edinmesi ve onun üstüne düşerek çalışması şarttır.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Bilim sürekli olarak aynı doğrultuda araştırmalar yapar.
- B) Bilimin gelişmesine katkıda bulunmak için öncelikle, bilimin gösterdiği gelişme düzeyini bilmek gerekir.
- C) Bilim, bilim adamları arasındaki işbirliğiyle gelişir.
- D) Bilimin gerçekleştirdiği her yeni araştırma önceki araştırmalarla ilgilidir.
- E) Bilim, insanın düşünce ve davranışlarını geliştirir.

kareköt

5. Eşimin tansiyonu yükselmiş, evde yarı baygın halde yatıyordu. Kendisine tansiyonunu normal hale getirmek için tuzlu ayran mı, yoksa tatlı bir yiyecek mi vermem gerektiğini bilmiyordum. Uzun süre bunlardan hangisini vereyim diye düşündüm. Sonunda eşime yardım etmek isterken zarar verebileceğimi düşünerek ne tuzlu ayran ne de tatlı bir şeyler vermedim.

Bu parça aşağıdaki görüşlerden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Aristippos'un hazzı esas alan anlayışıyla
- B) Pyrrhon'un kuşkuculuğuyla
- C) W. James'in faydacılığıyla
- D) Sokrates'in bilgiyi eyleme temel alan görüşüyle
- E) J. S. Mill'in çok kişinin yararını gözetken düşünce-siyle

6. J. J. Rousseau'ya göre, insan özgür olarak doğar, ama her yerde zincirlere vurulmuş olarak bulunur. İnsan bu köle durumundan, sözleşme ile katıldığı ve kendi özgür iradesiyle onayladığı ve bağlandığı bir devlet meydana getirerek kurtulabilir. Böyle bir devlet genel isteğe dayanacaktır. Genel istek, yurttaşların iyiliğini sağlamak isteyen genel bir bilinçtir, ortak bir duygudur.

Buna göre, J. J. Rousseau'nun savunduğu görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devlet, toplum bireylerinin ihtiyaçlarını karşılamak için kurulur.
B) Devlet, toplum bireylerinin aralarındaki sorunları çözümlmek için oluşturulur.
C) Devlet, toplumun özgür olmak için yaptığı bir sözleşmeyle kurulur.
D) Devletin en önemli niteliği toplumun ahlâkını geliştirmesidir.
E) Devlet insana benzer.

kareköt

7. Sanat eseri olacak herhangi bir objeye; onu kavrayan, ona karşı heyecan duyan ve onunla uğraşmaktan haz duyan bir öznenin (insanın) yönelmesi gerekir. Böylece, insan ile sanata konu olan obje arasında estetik bir ilişki kurulmuş olur. Estetik özelliklere sahip olan obje sıradan bir varlık değildir. O, sanatçıya yaratma gücü veren, onu büyük bir coşkuya ve hazzla ulaştıran "özel bir varlık"tır ve sanatçı için güzellik kaynağıdır.

Bu parçadadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Sanatçı, aldığı sanat eğitimi nedeniyle duyarlı bir kişidir.
B) Sanat, sanatçının kendisine güzellik ilham eden nesnelere yönelmesinin sonucunda gerçekleşir.
C) Sanatçı, doğadaki nesneleri diğer insanlarla benzer şekilde algılar.
D) Sanatçı duygularını ve hayal gücünü somut araçlarla ifade eder.
E) Sanat, insanın duygularını geliştiren bir uğraştır.

8. Eski zamanda birçok hayırsever insan yoksul insanları belirleyip geceleyin onların evlerini ziyaret ederek yardımda bulunuyordu. Çünkü onlar başka insanlar kendilerini tanısin, takdir etsin ve böylece şöhret olsun diye iyilik yapmıyorlardı. İşte o insanlar gerçekten erdemli insanlar idi.

Buna göre, erdemli olma aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Gösterişten sakınarak iyilik yapmaya
B) Topluma örnek davranışlarda bulunmaya
C) Özü ve sözü bir olmaya
D) İnsanların acılarını paylaşmaya
E) Toplumun beklentilerine cevap vermeye

9. – I. Kant, A. Comte ve B. Russel gibi filozoflara göre; Tanrı'nın varlığı, ruhun ölümsüzlüğü ve özgürlüğü, var olan şeylerin ilk ilkeleri gibi konular fizik ötesi (metafizik) konulardır. Metafizik ise, özellikle bu tür konular hakkında bilgi verme iddiasındadır. Bu filozoflar doğaötesi varlıklarla ilgilenen bir araştırma dalı olarak metafiziği mahkum etmişlerdir.

- H. Bergson ve Hegel gibi düşünürler ise, felsefenin metafizikten kaçınmayacağını ileri sürmüşlerdir. Onlara göre; özü itibarıyla evren hakkında bütünsel bir tasarım, doğru hayat ve mutluluk hakkında derin bir özlem olarak felsefe hiçbir zaman metafizik olmaktan kurtulamaz.

Yukarıdaki parçalarda filozofların tartıştığı konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Metafiziğin konusu
B) Metafiziğin sınırları
C) Metafiziğin yöntemi
D) Metafiziğin işlevi
E) Metafiziğin imkanı

1. Araştırmacı gazeteci; ele aldığı konuyu çeşitli kaynaklara ve kişilere sorup, konunun lehinde ve aleyhinde olan insanların görüşlerini belirleyerek değerlendirmeye yapar ve bunları insanlarla paylaşır. Filozof da ele aldığı konuda kişisel gözlemler yapar, diğer filozofların o konuya ilişkin görüşlerini inceler. Hatta bilim adamlarının ortaya koyduğu bilimsel bilgi ve buluşları da inceler. Bu uğraşlardan sonra ele aldığı konuda kendine özgü bir düşünce sistemi oluşturur.

Bu parçada, aşağıdakilerin hangisinden söz edilmiştir?

- A) Filozofun varlığın özüne yönelmesinden
B) Filozofun içinde bulunduğu toplumdan etkilenmesinden
C) Filozofun görüşlerini oluştururken tüm bilimleri bilmek zorunda olmasından
D) Filozofun araştırmacı bir kişiliğe sahip olmasından
E) Filozofun bilim adamından farklılığından

kareköt

3. Çağımızda bilim ve teknoloji, eski yüzyıllara göre çok daha fazla gelişti. Dolayısıyla insanlar varlık, evren, insan ve toplum hakkında pek çok yeni bilgi sahibi oldu. Hatta bilgi edinme günümüzün teknik olanaklarıyla çok hızlı bir şekilde gerçekleşmekte. Ancak tüm bunlara karşın günümüzde insanoğlu öncelikle kendisini, evreni, insan olmanın ve yaşamın anlamını; uluslararası ilişkilerin, siyasal olayların perde arkasını bilmemektedir. Dolayısıyla günümüz insanı, kalabalıklar içinde yaşamasına karşın kendisini yalnız hissediyor, mutlu olamıyor, bazı basit sorunları bile çözemiyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi savunulmaktadır?

- A) İnsanoğlu farklı dönemlerde farklı sorunlar yaşamıştır.
B) İnsanlar birbirleriyle yoğun ilişkide bulunmalıdır.
C) Günümüzde bazı olumlu gelişmelere karşın insanlar esenliğe kavuşamamıştır.
D) İnsanın mutlu olması, doğru bildiklerini yaşamında uygulamasına bağlıdır.
E) İnsanlar sorunlarını birbirleriyle yardımlaşarak çözebilir.

4. Bilimin ilkçağdaki kuruluşundan günümüze gelinceye değin sayısız bilim adamı geldi geçti ve hepsinin bilime belirli katkıları oldu. Bizim ismini bile duymadığımız fakat çalışmalarını nice zor şartlarda yürüten, bu uğurda hastalanan, hatta yaşamını yitiren bilim adamları vardır. Bugünkü bilim çalışmaları bu bilim adamlarının hepsine çok şey borçludur.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Bilim her çağda gelişimini aynı hızda sürdürmüştür.
B) Bilim adamları arasında güçlü bir dayanışma vardır.
C) Bilimin araştırma evreni sürekli gelişmektedir.
D) İlkçağdan beri tüm bilim adamlarının amacı farklıdır.
E) Günümüz bilimi tüm bilim adamlarının ortak ürünüdür.

5. Nietzsche'ye göre, insan hayatının amacı başarılı olmak ve mümkün olan en iyi başarıyı elde etmektir. Başka bir deyişle, insan hayatında, harcadıkça artmaya çalışan ve gerçekten de artan bir canlı kuvvet vardır. İnsanın hareketleri bu kuvvete dayanır. Bu kuvvetin asıl özelliği, "yenilik, kendine bir şey katma ve yaratıcılık"tır. Bu kuvvet üst insanda bulunur. Üst insan öylesine güçlüdür ki, her şeyi kendi iyiliği için kullanabilir. Bu durumda "güç" en yüce erdem, "güçsüzlük" ise en büyük kötülüktür.

Nietzsche'nin bu parçada açıklanan görüşleriyle aşağıdakilerden hangisi bağdaşmaz?

- A) İnsanda başarılı olma arzusu ve gücü vardır.
B) Üst insan yenilikçi ve güçlüdür.
C) İnsan için en büyük erdem güçlü olmaktır.
D) İnsan, yapıp etmelerinde özgür değildir.
E) Üst insan her şeyi kendi lehine kullanabilecek kadar güçlüdür.

6. Sofist Protagoras'a göre, "İnsan her şeyin ölçüsüdür. Dolayısıyla her şey insana göre değişir. Her şey insana göre olunca, herkesin isteyebileceği mükemmel bir düzen kurulamaz."

Buna göre, Protagoras'ın mükemmel düzen olmayacağı görüşünün temelinde onun aşağıdaki görüşlerinden hangisi vardır?

- A) Her konuda insanı esas alması
B) Devleti, insan doğasına aykırı bir kurum olarak görmesi
C) İnsanın özgürlüğüne önem vermesi
D) İnsanı kendisine yeterli kabul etmesi
E) Devleti gereksiz görmesi

7. Aristoteles şöyle der: "Doğada bize kötü görünen şeyler, bir sanat eseri haline geldiğinde, onlara büyük bir zevkle bakarız."

Aristoteles'in bu parçada savunduğu görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatsal ve doğal varlıklar birbirinden farklıdır.
B) Doğada hiçbir güzellik yoktur, tüm güzellikler sanat eserlerindedir.
C) Güçlü sanatçı, tüm doğal varlıkları eserinde güzel olarak canlandırabilir.
D) Doğadaki güzellik gelip geçici, sanattaki güzellik ise kalıcıdır.
E) Sanatçı doğadaki çirkin varlıkları bile güzel olarak yansıtmak zorundadır.

8. Bazen kitapçılara uğrayıp yeni çıkan felsefe kitaplarını ayak üzeri incelemeye çalışırım. Bu kitapların ilk sayfalarında filozofun sorduğu soruları dikkatle incelerim. Çünkü bu sorular bana hem o düşünürün zihinsel kapasitesini hem konuyu hangi çerçevede ele aldığını ve ayrıca nasıl bir cevap verebileceğini gösterir. Eğer bu sorular ilginç, kuşatıcı ve konuyu doğru noktalardan yokluyorsa o kitabın okunmaya değer olduğunu düşünür ve alıp okurum.

Bu parça aşağıdakilerden hangisini örneklendirir?

- A) Felsefi düşünce varlığın merak edilip sorgulanmasıyla başlar.
B) Doğru ve yerinde soru sormak felsefi düşünce için çok önemlidir.
C) Filozoflar felsefi konuları belirli sorular çerçevesinde ele alır.
D) Felsefenin cevap aradığı sorular tarihsel süreçte değişmemiştir.
E) Filozofun sorduğu sorular ve cevapları soyut niteliktedir.

9. Tarihsel süreçte bazı bilim adamlarının, mevcut bilimsel kuramlar tarafından açıklanamayan çelişkilerle ya da uygunsuzluklarla karşılaştıkları zaman bunları görmezden geldikleri görülmüştür. Onlar alışkanlıklarının esiri oldukları için, yeni kuramlara ve değişmelere direnç göstermektedirler. Bunlar rasyonel değil, bilim adamlarının psikolojilerine bağlı olan irrasyonel (rasyonel olmayan) davranışlardır.

Bu parçada savunulan görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilim birikimli olarak değil, sıçramalar halinde ilerler.
B) Bilim adamları bilimsel konularda bazen nesnel davranmayabilirler.
C) Bir dönemde rasyonel bulunmayan bilim adamlarının davranışları daha sonra önemli buluşlara neden olmuştur.
D) Bilim insandan bağımsız nesnel bir dünyayı konu edinir.
E) Bilimde, karşılaşılan sorunları çözme yeteneği olan kuramlar doğru kabul edilir.

1. Felsefi faaliyet filozofun düşünme gücüne dayalı olduğundan her düşünürün düşünce yapısına, kişilik özelliklerine göre şekillenir. Felsefi düşünce ayrıca filozofun yaşadığı dönemin ve toplumun yapısına; bilimsel, tarihi, siyasi, ekonomik ve kültürel gelişimlere bağlı olarak şekillenir. Bu nedenlerle, felsefe tarihi boyunca değişik felsefi görüş ve sistemler ortaya çıkmıştır.

Buna göre, tarihsel süreçte farklı felsefi görüş ve sistemlerin ortaya çıkışının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Filozofların beklentilerinin farklı olması
B) Filozofların amaçlarının farklı olması
C) Felsefi düşüncenin konularının soyut olması
D) Felsefi düşüncenin deney yöntemini kullanmaması
E) Felsefi düşüncenin filozofun kişiliğinden ve toplumdan etkilenmesi

2. Pozitivizmin kurucusu olan A. Comte algılanamayan, deneyle ispatlanamayan konularda mutlak bilgiye ulaşamayacağını, dolayısıyla evrenin oluşumunu ve alinyazısını bilemeyeceğimizi belirterek metafiziğin olanaksız olduğunu ileri sürdü. Ancak N. Hartman, M. Heidegger ve J. P. Sartre gibi çağdaş filozoflar, A. Comte'un metafiziğe çok dar bir anlam verdiğini, hatta metafiziği anlayamadığını belirterek varlığın, var oluşun sorunlarını yeni yaklaşımlarla ele aldılar.

Bu paragraf, aşağıdakilerden hangisini örneklendirir?

- A) Filozoflar birbirlerinin birikimlerinden yararlanabilir.
B) Felsefi düşünce zamanla ilerleyebilir.
C) Felsefi düşünce ilerlemeden yoksundur.
D) Filozoflar birbirlerinin görüşlerini eleştirebilir.
E) Filozoflar birbirlerine yardımcı olur.

3. Mermerden yapılmış canlı bir insan heykeli düşünelim. Bu heykelin üzeri, doğumundan itibaren büyük ve kalın bir perde ile örtülmüş olsun. Bu durumda heykelin zihninde hiçbir bilgi oluşmaz. Fakat örneğin, heykelin gözlerini örten perdeyi keselim. Heykel gözleriyle çevresindeki nesneleri görüp onları tanımaya başlar. Diğer duyu organlarının üzerindeki örtüleri de kaldırdığımızda o duyu yoluyla da çevredeki nesneleri tanır, aralarında karşılaştırmalar yapar.

Bu parçada verilen örnek, aşağıdaki yargılardan hangisini desteklemek için kullanılabilir?

- A) Bilgi duyuyla ve sezgiyle elde edilir.
B) Bilgi aklın duyguları yönlendirmesiyle elde edilir.
C) Bilgi zihnin uzun çabaları sonunda kazanılır.
D) Bilginin kaynağı duyuusal deneylerdir.
E) Bilgi edinmede aklın herhangi bir rolü yoktur.

4. Geçmiş yüzyıllarda bilgin bir kişi devletin bir bilim kuruluşunda halkın sorularına cevap vermek üzere görev alır. Bazı insanlar bu bilgin kişiye soru sormaya gelirler. Bir gün, bu bilgin, basit bir soruya, "Bilmiyorum" diye cevap verir. Bunun üzerine soru soran kişi "Sen basit bir soruyu bile bilmiyorsun, bir de bilgin kişi olarak devletten para alıyorsun!" diye sitem eder. Bilgin kişi bu sözlerle karşılık olarak, "Ben bilmediklerim için değil, bildiklerim için para alıyorum. Eğer bilmediğim konuları toplayıp ayaklarımın altına koymak mümkün olsaydı, başım göğe değerdil!" der.

Bilim adamının bu parçada açıklanan cevabı aşağıdakilerden hangisini destekler?

- A) Bilim adamı bilimin her dalında uzman olmalıdır.
B) Bilim adamının bilmedikleri bildiklerinden daha çoktur.
C) Bilim adamı, insanlarla ilişkilerini bilimsel ilkelere göre düzenlemelidir.
D) Bilim adamı, yaptığı incelemelerle bilinmeyen konuları aydınlatmalıdır.
E) Bilim adamı, devlet kurumlarında görev almamalıdır.

5. Aynı şeydir yaşayanla ölmüş, uyuyanla uyanan, gençle ihtiyar. Çünkü bunlar değişince ötekilerdir ve ötekiler değişince de bunlardır. Ölümsüzler, ölümlüler; ölümlüler, ölümsüzlerdir. Çünkü bunların hayatı onların ölümü, onların hayatı da bunların ölümüdür.

Bu parçada vurgulanan görüş, aşağıdakilerden hangileridir?

- A) Evrende zıt varlıklar birlikte bulunur.
B) Ateş evrendeki tüm varlıkları zıddıyla birlikte var eder.
C) Evrendeki zıt varlıklar özünde aynıdır.
D) Evrende sürekli bir düzen hüküm sürer.
E) Varlığın özü ateştir.

6. Hazcı ahlâk anlayışına göre, insan yaşamının amacı hazzdır. İnsan her eyleminde acıdan kaçır, hazzı koşar. Dolayısıyla bir eylem, eylemi gerçekleştiren kişi için bir hazzın doğuşuna yol açıyorsa, bu eylem ahlâki bakımdan iyi ve değerlidir.

Buna göre; hazcı ahlak anlayışı, insan eylemlerini değerlendiren aşağıdakilerden hangisini esas almaktadır?

- A) Eylemin sonucunu
B) Eylemin yapıldığı ortamı
C) Eylemi yapan kişinin özelliklerini
D) Eylemi yapan kişinin niyetini
E) Eylemin ilgili olduğu konuyu

7. Bir toplum düşünün ki, orada ağaç, deniz, rengarenk çiçekler, şiiir, resim, müzik, güzel giyinmiş ve güzel konuşan insanlar yok. Böyle bir toplum insanlara hayatı zindan eden, hayatı yaşanmaz kılan toplumdur. Renk renk çiçeklerin, çeşit çeşit ağaçların, kuşların, resim ve müziklerin, güzel konuşan ve giyinmiş insanların bulunduğu toplum ise insanda ne kadar hoş duygular uyandırır, hayatı yaşanılır kılar!..

Bu parçaya göre, hayatı yaşanılır kılan şey aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güzel nesne ve olguların olması
B) Toplumda insan ilişkilerinin düzenli olması
C) Toplumsal sorunların az olması
D) İyi bir doğal çevrenin olması
E) İnsanın güzele ilgi duyması

8. Bazı bilim düşünürlerine göre; örneğin, "Tüm kuş türleri uçar." genel önermesini doğrulamak için yeryüzündeki binlerce kuş türünün uçabilir olduğunu göstermek nerede ise imkansızdır. Buna karşılık, tek bir kuş türünü, sözgelimi pengueni göstermek önermeyi yanlışlamak için yeterlidir ve ilkinde göre daha kolaydır.

Bu parçaya göre bilim, aşağıdaki yöntemlerden hangisini benimsemelidir?

- A) Tümevarım
B) Tümdengelim
C) Doğrulama
D) Yanlışlama
E) Gözlem ve deney

9. — Thomas More, 16. yüzyıl İngiltere'sinde kralın halka çok ağır vergi zorunluluğu getirdiğini ve bu nedenle sosyal adaletin ve toplum ahlakının giderek bozulduğunu görür. Bu nedenle "Ütopya"sında birey - devlet ilişkileri ve toplumun ekonomik hayatı üzerinde ısrarla durur.
— George Orwell "1984"ünde, geçen yüzyılın ilk yarısında Almanya, İtalya, İspanya, Rusya ve Çin'de yakından gözlemlediği baskıcı yönetimler nedeniyle dünyanın gelecekte alacağı görünümü anlatmaya çalışır. Onun bu eseri, insanlığa baskıcı yönetimlere karşı uyarı niteliği taşır.

Bu parça ütopyalarla ilgili aşağıdakilerden hangisini destekler?

- A) Düşünürlerin gözlem ve deneyimleri farklı olduğunda ortaya koydukları siyasal düşünceleri de farklı olur.
B) Düşünürlerin yegane bilgi kaynağı gözlem ve deneyimleridir.
C) Tüm bireylerin mutlu olacağı ideal yönetimler oluşturulabilir.
D) Ütopya yazarları birbirlerinden etkilenmiştir.
E) Ütopya yazarları yaşadıkları gerçeklerle hayallerini birleştirmişlerdir.

1. Fransız Devrimi'nin gerçekleşmesinde Voltaire, Diderot gibi düşünürlerin; Rus Devrimi'nde Karl Marx'ın; demokrasi düşüncesinin gelişip sistemli hale gelmesinde J. J. Rousseau ve John Locke'un önemli katkıları olmuştur.

Bu parçada verilen örnekler, aşağıdakilerden hangisini destekler?

- A) Felsefi düşünce bazı önemli toplumsal olayları etkilemiştir.
B) Felsefi düşünce ile toplum arasında karşılıklı etkileşim vardır.
C) Felsefi düşünce toplumsal koşullardan etkilenir.
D) Felsefi düşünce tüm toplumsal hayatın tek belirleyici etkenidir.
E) Felsefi düşünce toplumda yaygın olan düşünce biçimini yansıtır.

2. Felsefe; bitmeyen soruları ile bilimlerin kaynağı olduğu gibi, bilimlere yeni çalışma alanları da açmaktadır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Bilim ve felsefe arasında karşılıklı etkileşim vardır.
B) Bilim ve felsefenin konuları birbirine benzer.
C) Bilim ve felsefe birbirine bağımlıdır.
D) Bilim felsefeyi etkiler.
E) Felsefe bilimlere yardım eder.

3. John Locke'a göre, zihinde bulunan her düşünce mutlaka daha önceden duyumlarda vardır. Doğuştan insan zihnine hiçbir şey yazılmamıştır. İnsan yaşadıkça, bu boş levha, duyuşsal algılama yoluyla elde edilen bilgilerle dolacaktır.

Buna göre, J. Locke'un vurguladığı görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilgi, aklın soyutlama yeteneğine dayanır.
B) Bilginin kaynağı aklın sezgi gücüdür.
C) Bilgi kalp gözüyle elde edilir.
D) Akli bilgiler bile duyu ve sezgi temeline dayanır.
E) Bilginin kaynağı duyumlardır.

4. Muhtaç bir insana yardım eden kişi iyi bir eylemde bulunmuştur. Fakat sadece kendisine yetecek kadar parası olan bir kişinin cebindeki parasının bir kısmını veya tümünü bir yoksula vermesi erdemli bir davranıştır. Bir doktorun, gündüzün muayenehanesinde hastalarını muayene etmesi iyidir, ama gece yarısı çağrıldığı bir hastasının evine uykusuz kalarak gidip onu muayene ve tedavi etmesi erdemli bir davranıştır.

Buna göre, erdemli davranışın tanımı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Ahlak yasalarına uygun olan davranıştır.
B) İyi niyete dayanan ve yarar sağlayan davranıştır.
C) Bireyin fedakârlıkta bulunarak yaptığı davranıştır.
D) Bireyin görevini en mükemmel şekilde yapmasıdır.
E) Bireyin ödev duygusuyla davranışta bulunmasıdır.

5. J. Bentham'a göre, insan her türlü ahlâki eyleminde olabildiğince çok sayıda insanın mutluluğunu amaç edinmelidir. Böyle davranan insan, kendisinin de iyiliğini ve mutluluğunu güvence altına almış olur. Bentham'a göre insan, kendi iyiliği için herkesin iyiliğini göz önünde tutmak zorundadır.

J. Bentham'ın bu parçada açıklanan görüşlerinin temelinde yatan görüş, aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) İnsan iyiye de kötüye de eğilimli bir varlıktır.
B) Birey ve toplum birbirine bağlıdır ve birbirini etkiler.
C) Bireyin ve toplumun temel hakları aynıdır.
D) Birey ve toplum birbirinden bağımsızdır.
E) Birey ve toplumun bağlı olduğu toplumsal hayatla ilgili tüm yasalar aynıdır.

6. İlk bakışta "yasa devleti" sözcüğü, "hukuk devleti" sözcüğü gibi kulağa hoş gelmektedir. Ancak "yasa devleti" ile "hukuk devleti"ni birbirinden ayırmak gerekir. Krallıklar, askeri diktatörlükler, tek parti yönetimleri de dahil, her devletin belirli yasaları ve bağlı olduğu bir hukuk sistemi vardır. Ancak "hukuk devleti"nde yasalar hem toplumun ihtiyaçlarına göre ve sorunları çözebilecek nitelikte düzenlenmiştir hem de herhangi bir kişi, grup, örgüt ve sınıf ayrıcalığı yapılmadan uygulanır.

Buna göre "hukuk devleti" ne demektir?

- A) Kendine özgü yasaları olan devlettir.
B) Toplumsal denge ve düzeni en iyi şekilde kuran devlettir.
C) Yasaları yapan ve uygulayan kişi ve kurumların ayrı olduğu devlettir.
D) Toplumun şartlarına uygun yasa düzenleyen ve bu yasaları tüm bireylere eşit uygulayan devlettir.
E) Toplumu, içeride ve dışarıda en iyi şekilde temsil eden devlettir.

8. "Bilimin kendine özgü bir araştırma, buluş ve doğrulama mantığı (yöntemi) vardır ve bu mantık bir bilim adamından diğerine değişiklik göstermez." yargısı bilimin en çok hangi özelliğine işaret etmektedir?

- A) Nesnel yöntemler kullanma
B) Doğrusal olarak ilerleme
C) Genel bilgiler verme
D) Varlığı bölerek inceleme
E) Olgusal olma

1. Bilim ne kadar gelişirse gelişsin, varlığın yalnızca somut yönlerini; rengini, şeklini, kokusunu, özkütlesini vb. özelliklerini bilebilecektir. İnsan ne kadar çok bilimsel bilgi sahibi olursa olsun, yine de kendisinin, varlığın anlamını, kaynağını, özünü, yaratıcısını, yaşamın anlamını merak edecek, bu konuları sorgulayacaktır. Varlığın bu yönlerini ele alıp anlamak ve açıklamak isteyen ise felsefedir. Dolayısıyla insan felsefeyle ilişki kuracaktır.

Bu parçada, aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Bilim ve felsefe arasındaki ilişkiden
B) İnsanın bazı metafizik konulara duyduğu merak nedeniyle felsefeye yöneleceğinden
C) Bilim ve felsefenin varlığın benzer yönlerini konu edinmesinden
D) Bilim ve felsefenin yöntemlerinin farklı olduğundan
E) Bilim ve felsefenin kuruluş nedenlerinden

3. Rasyonalistlere göre varlık duyularla değil, akılla bilinebilir. Duyular değişen, gelip geçici olan varlığın; akıl ise değişmeyip hep aynı kalan varlığın bilgisini verir. Empiristlere göre ise, duyular olmadığında insan hiçbir bilgi edinemez, akıl da düşünemez.

Bu parçaya göre, rasyonalistler ile empiristler arasında hangi konuda farklılık vardır?

- A) Bilginin değeri
B) Bilginin kaynağı
C) Bilginin işlevi
D) Bilginin sınırları
E) Doğru bilginin imkânı

4. Var olmak için kendisinden başka bir şeye ihtiyaç duymayan varlık. Bu varlığa herhangi bir nitelik yüklenemez fakat bu varlığın kendisi başka bir şeye yüklenemez. Örneğin, Tanrı kavramı böyledir. Çünkü Tanrı, var olmak için başka bir varlığa ihtiyaç duymaz.. "Tanrı mükemmel varlıktır." dediğimizde mükemmellik özelliği Tanrı'ya yüklenemez ama Tanrı bir önermede yüklem olamaz.

Bu parçada vurgulanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öz
B) İdeal varlık
C) Reel varlık
D) Töz
E) Ontoloji

7. Resim galerisinde gördüğüm resimlerin ve dinlediğim müziklerin kimin eseri olduğunu ve sanatçısının bunları niçin gerçekleştirdiğini bilmem. Fakat bu eserler içimdeki bazı duyguları harekete geçiriyorsa, beni kendimden alıp kendi diyarına götürüyorsa o eserler benim için güzeldir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi savunulmaktadır?

- A) Bazı sanatçılar toplumda az tanınır.
B) Sanatta önemli olan sanatçı değil, eserin kendisidir.
C) Sanatçı sanat yeteneğini eseriyle ortaya koyar.
D) Sanat ve sanatçı toplumsal ortamın ürünüdür.
E) Sanat eserleri insanda derin izler bırakır.

9. Ne olur koca bir dağ
Baş aşağı gelsin!...
Aman Allah göstermesin.
Bayılırım şu düzenli dünyaya
Alta ölümler
Üstte diriler
Gel keyfim gel!

Melih Cevdet Anday'ın bir şiirinden alınan bu dizeler aşağıdakilerden hangisini destekler?

- A) Varlık belirli bir ana maddeden var edilmiştir.
B) Evrende madde yasaları geçerlidir.
C) Varlık belirli bir düzene bağlıdır.
D) Evrenin değişmesi belli bir yasaya göre olur.
E) Evrenin belirli bir başlangıcı ve sonu vardır.

2. Bilim her şeyden önce deney ve gözlem yöntemine dayanır ve bilim adamları bu yöntemin uygulayıcısıdır. Oysa felsefe bilgisi, filozofun zekâsına dayanır ve her felsefe sistemi, onu meydana getiren filozofun kişiliğini yansıtır.

Bu paragrafı aşağıdakilerden hangisi en iyi özetler?

- A) Bilim ve felsefenin amacı farklıdır.
B) Bilim ve felsefenin konuları farklıdır.
C) Bilim olgusal, felsefe ise rasyoneldir.
D) Bilimin bilim adamından bağımsız bir iç işleyişi vardır.
E) Bilim ve felsefenin amaç ve yöntemleri farklıdır.

5. Herhangi bir olaya veya olayların sonucunda ortaya çıkan ve kurallarla belirlenmiş olgulara şüpheyle yaklaşan bilim adamı, "Elde edilen bilgiler gerçekten doğru mudur?", "Bu bilgiler hangi koşullarda doğru olur?", "Acaba bu bilgilerin doğruluk derecesi nedir?" gibi sorular sorar. Bu tip sorular, bilimdeki yanlışların düzeltilmesini ve bilimin dinamik bir yapıya sahip olmasını sağlar.

Buna göre, bilimde yapılan eleştirilerin bilime sağladığı fayda nedir?

- A) Bilimin nesnel yöntemler kullanmasını sağlamak
B) Bilime gelebilecek eleştirileri önlemek
C) Bilimin farklı yöntemler kullanmasını sağlamak
D) Bilimin daha doğru ve gelişmiş sonuçlara ulaşmasını sağlamak
E) Bilimin doğaya ilişkin yasalara ulaşmasını sağlamak

6. Okul bahçesinde para cüzdanı bulan bir öğrenci sezgisine dayanarak, onu sahibine vermeyi düşünür. Ona bu konuda sezgisinden başka yol gösteren bir faktör yoktur. Sezgi onda birden bire doğacak ve parayı sahibine vermenin doğru bir davranış olduğunu söyleyecektir.

Bu parçada vurgulanan görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahlâki eylemin ölçütünü insanın sezgisi belirler.
B) Sezgi, insanın en önemli yeteneğidir.
C) Sezgi, her insanda aynı şekilde çalışır.
D) Sezgi, doğru bilginin de ahlâki eylemin de kaynağıdır.
E) Sezgi, insanda doğuştan vardır.

7. Avrupa toplumları yeni çağdan itibaren bilimin ve özgür düşüncenin önemini kavrayarak bu alanlara gereken önemi verdiler. Bilimi ve felsefeyi desteklediler. Bilim adamı ve düşünürlerin toplumdaki mevkileri çok önemli kabul edildi, onlara çok değer verildi. Birçok Avrupa ülkesinde yöneticiler ülkelerinin en saygın bilim adamlarını ve düşünürlerini kendilerine danışman olarak atadı. Yöneticiler her fırsatta bu insanların görüşlerine müracaat edip onlardan yararlandılar. Avrupa toplumları bugün bu olumlu yaklaşımlarının ürününü, yaşamın tüm maddi alanlarında diğer toplumlardan ileri olmakla elde etmiş bulunuyorlar.

Bu parçada savunulan görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilim ve felsefenin her toplumda çok önemli yeri vardır.
B) Bilim ve felsefe yaşamın tüm gerçeklerini ortaya koyar.
C) Bilim ve felsefe toplumun tüm kurumlarının temelinde bulunur.
D) Bilim ve felsefe insanın en önemli iki uğraşı alanıdır.
E) Kalkınmanın temel koşulu bilime ve felsefeye değer vermektir.

8. Güneş'i gözümüzün küçük bir tepsi büyüklüğünde gösterdiği doğrudur. Ancak yine de, biz onun gördüğümüzden milyarlarca kere daha büyük bir cisim olduğunu düşünürüz. Bunun nedeni, tabii ki, görme duyumuzun, cisimlerin bize uzak oldukları oranda daha küçük görüntülerini göstermesidir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) İnsan çok çeşitli yöntemlerle bilgi edinebilir.
B) Duyular bizi genellikle yanıltır.
C) Bilgi yalnızca duyusal yolla edinilebilir.
D) Akli bilgiye güvenilemez.
E) Duyusal bilginin yanlışlığı akli yolla anlaşılabilir.

kareköt

9. Sanat eseri sanatçının hayal gücü, duygu ve sezgisinin bir bileşimli olarak meydana gelir. Her sanat eseri sanatçının ruhunda meydana geldiği, sanatçının kendi öznel dünyasının damgasını taşıdığı için, estetik eserler hakkında, herkesin kabul edebileceği genel - geçer yargılara varılamaz. Başka bir deyişle ortak estetik yargılar yoktur.

Buna göre, ortak estetik yargıların olmamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanat eserlerinin sanatçılar tarafından oluşturulması
B) Her insanın estetik beğenisinin farklı olması
C) Sanat eserinin sanatçının kendine özgü psikolojik yaşantılarına dayanması
D) Sanat eserinin sanatçının doğa ile etkileşimi sonucu oluşması
E) Farklı sanat eserlerinin farklı malzemelerle oluşturulması

1. Felsefe yapmanın koşullarından biri, sıradan insanların problem kabul etmediği konuları problem olarak görmek, diğeri felsefe ustalarının görüşlerini ve konuları nasıl ele aldığını iyi bilmektir. Ayrıca toplumun akıl dışı değer ve alışkanlıklarına hayır diyebilmek ve gerçeği arama yolculuğunda önüne çıkacak engelleri aşmak için sabırlı olmaktır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi felsefe yapmanın koşullarından değildir?

- A) Gerçeğe ulaşma isteği taşıma
B) Bilimlerden yararlanma
C) Problem sahibi olma
D) Toplumsal kabulleri reddetme
E) Felsefi birikimden faydalanma

2. Gazali'ye göre, insanda iki göz ya da iki tür akıl vardır. Bunlardan birincisi, fiziki göz ya da akıldır. Diğeri ise, manevi olan kalp gözüdür. İnsan, maddi gözle maddi dünyaya yönelir, ona ilişkin bazı bilgiler edinir ve bu bilgilerle bilimleri ve felsefeyi kurar. Fakat bu bilgi insan için hiçbir zaman yeterli olamaz. Kalp gözü ise, manevi bir göz olduğu için, insan onunla hakikati bütün açıklığıyla ve aracısız olarak kavrar.

Buna göre, Gazali'nin savunduğu temel görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan farklı yetenekleriyle benzer bilgiler edinebilir.
B) Akıl ve kalp gözü birbirini etkiler.
C) Mutlak bilgi akılla değil, kalp gözüyle edinilebilir.
D) Kalp gözü insanda doğuştandır.
E) Akıl ve kalp gözü birbirinden bağımsızdır.

3. Bilim adamı inceleyeceği olayla ilgili olarak, deney ve gözlemlerine dayalı bir açıklama taslağı ortaya atar. Sonra bu açıklama taslağının doğru olup olmadığını belirlemek için bir dizi deney yapar. Bu deneyler açıklamasını doğrularsa, o kesin bir bilimsel bilgi halini alır.

Buna göre bilim adamı,

- I. hipotez ortaya koyma,
II. yöntem kullanma,
III. yasaya ulaşma
özelliklerinden hangilerine sahiptir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

4. Bilim bir taraftan insana nesne ve olayları tanıtip, evrendeki olayları belli bir düzen içinde ele alma zihniyetini aşar, diğeri taraftan da insan hayatını kolaylaştırmayı amaç edinen teknoloji için gerekli alt yapıyı oluşturur.

Bu parçayı, aşağıdakilerden hangisi en iyi özetler?

- A) Bilimin insana pek çok yararı vardır.
B) Bilimin insana hem teorik hem de pratik yararı vardır.
C) Bilim insana hayatın her alanında yarar sağlar.
D) Bilim nesne ve olaylar arasındaki ilişkileri araştırır.
E) Bilimin en önemli işlevi insan düşüncesini geliştirmektir.

kareköt

5. Mevlâna'ya göre, insanın asıl varlığı, Tanrı ile olan bağlantısı sonucu ortaya çıkar. İnsan, yeryüzündeki gelip geçici zevklerden asıl özüne, benliğine yaklaştıkça Tanrı'ya da yaklaşmış olur. İnsan için benliği yenmenin ve bu yolla Tanrı katına ulaşmanın tek ve biricik yolu "aşk"tır. Tanrı'ya büyük bir aşkla bağlanan kişi tüm varlıkları, tüm insanları Tanrı yarattığı için sever; onlara sevgi, şefkat, merhamet ve güler yüze muamele eder. İşte bu, erdemlilikler.

Buna göre, Mevlâna'nın savunduğu ahlâk görüşü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Erdemli olmanın yolu, kişinin kendisini iyi bilmesidir.
B) Erdemli olmanın yolu, eylemde bulunurken duyguları değil, akli esas almaktır.
C) Erdemli olmanın yolu, Tanrı'yı ve dolayısıyla onun yarattıklarını sevmektir.
D) Erdemli olmanın yolu, kin ve düşmanlıklara son vermektir.
E) Erdemli olmanın yolu, evreni tanımadır.

6. "Güzel olan sevgili değildir,

Sevgili olan güzeldir."

Tolstoy'un bu özdeyişi, sanat için aşağıdakilerden hangisini destekler?

- A) Bir eseri güzel yapan belirli nitelikler vardır.
- B) Güzel, insanda hoş duygular uyandırır.
- C) Güzel, önyargısız olarak izlendiğinde insanda soylu duygular uyandırır.
- D) Bir eseri güzel yapan, onu izleyen insandır.
- E) Bir eseri güzel yapan, onun nitelikleridir.

8. Platon'un birçok diyalogunda birkaç filozof toplanıp ahlak, sanat, varlık, bilgi konularını tartışır. Düşünürlerden biri bir soru sorarak tartışmayı başlatır. Diğer filozoflar görüşlerini açıklar. Bazıları soru sorarak tartışmaya katılır. Giderek konunun kapsamı genişletilir ve zevkli bir hale gelir. Okuyucuda "Bakalım bu tartışma nasıl bitecek?" diye güçlü bir merak oluştuktan bir süre sonra bir de bakmışsınız elinizdeki diyalog bitmiş!..

Platon'un diyaloglarının bu özelliği felsefi düşüncenin aşağıdaki özelliklerinden hangisini örneklendirir?

- A) Birikimli olma
- B) Kesinlikten yoksun olma
- C) Soyut konulara yönelme
- D) Toplumdan etkilenme
- E) Filozofun birikimlerinden etkilenme

1. Felsefe Yunanistan'da ilk ortaya çıktığında, doğaya ilişkin konuları ele almıştır. Fakat iki yüz yıl sonra, toplumda insan ve toplumla ilgili problemler ön plana çıkınca, doğa felsefesinin yerini ahlâk felsefesi, almıştır. Felsefe ortaçağda dine yönelmiş, fakat Rönesansla birlikte din felsefesinin yerini bilgi felsefesi almıştır.

Bu paragraftan, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Felsefenin tarihsel süreçte ele almadığı hiçbir konu yoktur.
- B) Felsefenin belirli konuları ele almasının amacı insana yarar sağlamaktır.
- C) Felsefi düşünce tarihsel süreçte farklı konuları ele almıştır.
- D) Felsefi düşüncenin ele aldığı konular birbirinden bağımsızdır.
- E) Felsefi düşüncenin ele aldığı konular birbirine bağımlıdır.

3. Bugün bilimin ve teknolojinin hızlı gelişimi sonunda, yeryüzü yepyeni bir görünüm kazanmıştır:

- Kitle iletişim araçları zamanı oldukça kısaltmış, elektrik enerjisi geceyi gündüze çevirmiştir.
- Robotlar, insan emeği ve enerjisinin harcanmasını ve insanın yıpranmasını önler hale gelmiştir.
- Bilgisayarlar ve onların oluşturduğu otomasyon sistemleri, insanlığın tüm bilgisini birkaç diskete sığdırabilecek imkânlar oluşturmuştur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Bilim ve teknoloji arasında karşılıklı etkileşim vardır.
- B) Bilim ve teknolojinin kaynağı aynıdır.
- C) Bilim ve teknoloji günümüz yaşamını önemli ölçüde kolaylaştırmıştır.
- D) Bilim ve teknolojinin çalışma yöntemleri aynıdır.
- E) Teknolojik çalışmaların alt yapısını bilim oluşturur.

7. Çağdaş devlet anlayışında, "hukukun üstünlüğü" ilkesi yeralmaktadır. Hukukun üstünlüğü ilkesinin geçersiz olduğu devlet, belirli şahıs veya şahıslar devleti haline gelir. Bu durumda devlet, toplumun tümüne hizmet etmek yerine, bazı grupların veya şahısların hizmetine girmiş olur. Bu da devletin objektif olma özelliğini kaybetmesine neden olur.

Buna göre, "hukukun üstünlüğü" ilkesi ne anlama gelir?

- A) Yaşanılan çağın koşullarına uygun hukuk sistemi oluşturmaktır.
- B) Toplumun tüm sorunlarını çözmeye uygun yasalar düzenlemektir.
- C) Hukuk sistemini, halk tarafından seçilen kişilerin oluşturmasıdır.
- D) Yönetimde kuvvetler ayrılığı ilkesinin uygulanmasıdır.
- E) Yasaların tüm bireylere eşit şekilde uygulanmasıdır.

9. İnsanın eylemlerinde özgür olduğunu kabul etmek zorundayız. Çünkü özgür olmayan bir insanı eylemlerinden ötürü sorumlu tutmak akıl ve gerçeklerle çelişir. Ayrıca, insan özgür değildir dersek, o zaman ahlaki ortadan kaldırmış oluruz. Çünkü bir kişinin yapıp etmelerinden ötürü sorumlu tutulabilmesi, onun, kararlarını özgürce alabilmesine bağlıdır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Ahlak insanı eylemlerinden sorumlu tutar.
- B) Özgürlük ve sorumluluk iki ahlaki değerdir.
- C) Özgürlük ahlakın ve sorumluluğun ön koşuludur.
- D) En yüce erdem özgürlüktür.
- E) Özgürlük sorumluluğu, sorumluluk özgürlüğü gerektirir.

2. Wittgenstein'e göre, felsefenin geleneksel problemleri kötü bir biçimde tanımlanmış problemlerdir. Bundan dolayı; soyut, teorik felsefi kuramlar oluşturmaktan vazgeçmek gerekir. Çünkü bugüne kadar yapılageldiği türden felsefi kuramlar oluşturmak, kafaları daha da karıştırmaktan başka bir işe yaramaz. Ona göre, filozofa düşen, dilin çeşitli yerlerde nasıl kullanıldığını göstermektir.

Buna göre, L. Wittgenstein'in savunduğu görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Felsefenin ele aldığı tüm konular yeniden gözden geçirilmelidir.
- B) Felsefe soyut konular üzerine değil, dil problemleri üzerine eğilmelidir.
- C) Felsefenin herkesin anlayabileceği dil çözümlemeleri yapması, tüm felsefi problemlerin çözümünü sağlayacaktır.
- D) Felsefe hem soyut hem de somut konuları ele almalıdır.
- E) Felsefe yeni bir dil oluşturmalıdır.

4. Renk renk çiçeklerle donanmış bir meyve bahçesinin güzelliği, o bahçeyi model olarak alan bir ressamın tablosundaki güzellikten farklıdır. Birincisinde kişiden önce gelen, ondan bağımsız olan bir güzellik, ikincisinde bir insanın yetenek, düş gücü ve yaratıcılığından oluşmuş bir güzellik söz konusudur. Meyve bahçesinde dalları sallayan hafif bir rüzgâr, yaprak ve çiçeklerin canlılığı ve hareketliliği güzelliği sağlarken, tablodaki güzelliği, ressamın fırça vuruşlarıyla oluşturduğu renkler ve biçimlerdeki uyum meydana getirir.

Bu parçada savunulan görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Evrende çok farklı niteliklerde güzellikler vardır.
- B) Sanattaki güzelliğin kaynağında doğal güzelliklerin taklidi vardır.
- C) Doğadaki güzellik somut, sanattaki güzellik ise soyuttur.
- D) Doğadaki güzellik sanattaki güzellikten daha mükemmeldir.
- E) Sanattaki ve doğadaki güzellik birbirinden farklıdır.

5. İnsan en demokratik, en özgür olarak bilinen bir toplumda bile özgür olmayabilir. Çünkü ne kendisini ne de toplumu yeterince tanımamış olabilir; nerede ne yapacağını ve ne yapmayacağını bilmeyebilir. Buna karşın insan en baskıcı bir yönetime sahip toplumda bile özgür olabilir. Eğer kendisini ve toplumunu iyi tanıyorsa, başkalarının yönlendirmesiyle değil de kendi bilinciyle hareket ediyorsa özgürdür.

Bu parçada açıklanan görüşlerin temelinde aşağıdakilerden hangisi vardır?

- A) Özgürlük bireyin bilinçli olup olmamasına bağlıdır.
B) Özgürlük bireye ve çevre koşullarına bağlıdır.
C) Ölçülü davranışlarda bulunan birey özgürdür.
D) Özgürlük bireyin cesaretli olmasından kaynaklanır.
E) Özgürlük bireyin çıkar gözetmeden iyiye yönelmesidir.

6. Panteizm'e göre; Tanrı, insan da dahil, doğada ne varsa her şeyi kapsar. Bu evrende görülen ve bilinen ne varsa, Tanrı'nın birer parçasıdır. Gerçek olan Tanrı'dır. Her şey ondan türemiştir. Evren, Tanrısal belirlenmedir. Tanrı, evrendeki bütün varlıkların toplamıdır.

Buna göre, Panteizm'in savunduğu görüş, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tanrı evrenin içindedir.
B) Tanrı evrene aşkındır.
C) Tanrı mutlak güç sahibidir.
D) Tanrı ve evren aynı şeydir.
E) Tanrı mutlak adalet sahibidir.

7. Doğa bilimlerinde ulaşılan genellemeler insan bilimlerinde ulaşılan genellemelerden daha kesindir. Çünkü doğa mutlak bir zorunluluğun ve nedenselliğin hüküm sürdüğü, bilinçli ve canlı olmayan varlıkların yer aldığı bir alandır. İnsan bilimleri ise; bilinçli, amaçlı bir alanı, insanı konu edinir. İnsan, iradesiyle seçimlerde bulunan bir varlıktır. Bu nedenle insan bilimlerinde anlama yönteminden de yararlanır.

Buna göre, insan bilimlerinde ulaşılan sonuçların kesinliğinin doğa bilimlerindekinden daha zayıf olması, bu bilimlerin hangi özelliğinden kaynaklanmaktadır?

- A) Doğa bilimlerinin uyguladığı bazı yöntemleri uygulayamamalarından
B) İnceledikleri olayların karmaşık olmasından
C) Deney yöntemini uygulamamalarından
D) Alanlarının çok geniş olmasından
E) İnceledikleri olayların bilinçle yapılmasından

8. Geçenlerde pencereden denize bakarken "İnsan neden soru sorar?" diye düşündüm ve buna cevap aradım. Bebekler bir - iki yaş civarında her şeyi sormaya başlarlar. Sonra büyüyüp okula gittiğinde sorularını öğretmenine yöneltir. Bazen kendi kendisine soru sorup cevap arar. Bazen sorularına cevap bulmak için kitaba, gazeteye, dergiye, televizyona, internete yönelir. İnsan net olarak ifade etsin veya etmesin, onun her zihinsel ve fiziksel davranışının belirli sorulara cevap arayışı olduğunu sanıyorum.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi savunulmaktadır?

- A) Soru sormanın tüm hayat sürecinde önemli bir yeri vardır.
B) İnsan sorularına cevap bularak kendisini geliştirir.
C) Soru sormak ve cevap aramak felsefenin temelini oluşturur.
D) Doğru bilgi, doğru soru sormakla edinilebilir.
E) İnsanın sorduğu sorular onun merak ettiği konuları bildirir.

9. * Bireyin en önemli ve en temel hakkı, başkalarıyla eşit olarak yaşama hakkıdır. Toplum bireylerinin her alanda mümkün olduğunca eşitliği sağlanabilirse, buradan ideal devlet doğacaktır. İdeal devletin en önemli özelliği bireylerin eşitliğini sağlamaktır.
* İdeal düzenin varlığı, toplum bireylerinin özgürlüklerinin tam olarak yerine getirilmesine bağlıdır. Bireyin en önemli hakkı özgür olmaktır. Bireyler, toplumun her alanında mümkün olduğunca özgür olabilirse, buradan zamanla ideal devlet doğacaktır.

Yukarıda açıklanan görüşlerin ulaştıkları sonuçların farklı olması, onların hangi özelliğinden kaynaklanmaktadır?

- A) Bireyin temel özelliklerine ve haklarına ilişkin görüşlerinden
B) Bireyin temel ihtiyaçlarına ilişkin anlayışlarından
C) Devletin kurumlarına ilişkin görüşlerinden
D) Evrenin yapısına ilişkin düşüncelerinden
E) İnsanın yaratılış nedenine ilişkin görüşlerinden

1. Bir Çin masalına göre, çok eskiden Yitan bölgesinde bir "Akıl Okulu" açılmış. Bu okulda insanlara aklın özellikleri ve onu kullanma yolları öğretiliyormuş. Birçok aile çocuklarını Akıl Okulu'na gönderdiği halde bir iş adamı, kendini çok akıllı ve başarılı bulduğu için, çocuklarını kendisi yetiştirmek istemiş ve onları okula göndermemiş. Günün birinde bu işadınının atı, kendisinin iyilik yaptığı biri tarafından çalınmış. İş adamı mahkemeye başvurmuş, ancak hiçbir şahidi yokmuş. Hâkim, kendisine ve şüphelendiği hırsıza sorduğu ilginç sorular ve aldığı cevaplarla atın iş adamına ait olduğunu kanıtlamış. İş adamı bu duruma şaşırıp hâkime sorgulamadaki ihtimalleri aklına nasıl getirdiğini sormuş. Hâkim iş adamına "Akıl Okulu'nda öğrendim!" cevabını vermiş.

Bu parçada anlatılan Çin Masalın'dan çıkarılacak ders, aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) İnsan hiç kimseye güvenmemelidir.
B) İnsan her zaman akıllı davranmalıdır.
C) Akıl her insanda vardır, fakat onun nasıl kullanılacağı öğrenilebilir.
D) Her insan aklını farklı yönde kullanabilir.
E) Akıl için izlenecek yol her durumda aynıdır.

2. Sokrates, kendisini sorgulayan hâkime: "Ben herhangi bir iddia sahibi değilim. Diğer filozoflardan sadece şu yönümle ayrılıyorum: Onlar neyi bildiklerinin ve neyi bilmediklerinin farkında değil. Ben ise hiçbir şey bilmediğimin farkındayım." cevabını vermiştir.

Buna göre Sokrates, aşağıdakilerden hangisini vurgulamak istemiştir?

- A) İnsanın doğru sözlü olmasını
B) Erdemin doğru bilgiyle kazanılabileceğini
C) İnsanın bilinçli olması gerektiğini
D) İnsanın özü ve sözünün bir olması gerektiğini
E) İnsanın hiçbir şeyden korkmaması gerektiğini

3. Gözlerim bana suyun içine atılmış bir çubuğu kırık gösterdiği halde aynı çubuğu sudan çıkardığımda kırılmamış olarak gösteriyor. Çocukluğumda, delikanlılığımda doğru bildiğim nice düşünceleri bugün değerlendirdiğimde yanlış buluyorum.

Bu parçadan çıkarılabilecek en genel yargı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Bilgi yalnızca duyularla ve akılla elde edilir.
B) Bilgi duyu verilerinin akılla işlenmesiyle oluşur.
C) Bilgi elde etmede akıl duyulardan daha önemlidir.
D) Bazı duyusal ve akli bilgilere güvenilemez.
E) İnsan duyularla ve akılla bilgi elde edebilir.

4. Toplum bilimci incelediği toplumun bir parçasıdır. Bu yüzden, kendisini toplumdan ayırabilmesi ve incelediği konuya tarafsız olarak yaklaşabilmesi oldukça zordur.

Bu parçada, bilim adamı için aşağıdakilerden hangisinin zorluğundan söz edilmiştir?

- A) Sistemli araştırma yapmasının
B) Araştırmalarında nesnel olmasının
C) Bilimsel birikimden yararlanmasının
D) Genel bilgiler vermesinin
E) Toplumu bütün olarak ele almasının

5. Kant'a göre, bir eylemin gerisindeki ilke, eylemin kendisinden ve sonuçlarından çok daha önemlidir. O, bir insanın ahlâkları bir biçimde davranıp davranmadığını belirlemek için, onun eyleminin gerisinde yatan ilkenin ne olduğunu bilmek gerektiğini söyler.

Buna göre Kant, insan eylemlerinin ahlâkı değerini belirlerken aşağıdakilerden hangisini ölçüt almıştır?

- A) Eylemi yapanın niyetini
B) Eylemi yapan kişinin bireysel özelliklerini
C) Eylemin sonuçlarını
D) Eylemin bireyin ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamasını
E) Eylemin yapıldığı kültürel ortamı

6. Çağdaş devlet anlayışında birey ve devlet ilişkisi demokrasi yoluyla rasyonel hale getirilmiştir. Bugünün siyaset felsefesine göre ne devlet adına birey feda edilebilir ne de devlet bireyler için ortadan kaldırılabilir bir otoritedir. Her ikisinin de varlığını sürdürmesi birbirine bağlıdır.

Bu parçada, hangi kavramlar üzerinde durulmuştur?

- A) Devlet – ekonomi
B) Çağdaş devlet – rejim
C) Demokrasi – otorite
D) Birey – devlet
E) Birey – rejim

kareköt

7. Çocuk oyun oynarken okuluyla, ailesiyle, arkadaşlarıyla olan sorunlarından uzaklaşır, onları unuttur. Bu unutma onu; özgür, rahat, huzurlu ve mutlu yapar. Bu nedenledir ki oyun, çocuğa çok tatlı gelir ve onu bir türlü bırakmak istemez. Sanatçı için de durum aynıdır. Sanatçı sanat çalışması yaparken; ailesiyle, çevresiyle ilgili sorunlardan uzaklaşır. Kendini tamamen sanatına verir ve bu durum onu özgür ve mutlu yapar.

Bu parçada açıklanan sanat görüşünü, aşağıdakilerden hangisi en iyi özetler?

- A) Sanat ve oyun farklı uğraşlardır.
B) Sanat ve oyunun insan için yüklendiği işlev aynıdır.
C) Sanat ve oyunun amacı farklıdır.
D) Sanatçı sanatını bir oyun kabul ederek gerçekleştirir.
E) Sanat ve oyun hayatın en zevkli uğraşlarıdır.

8. Bilimde, felsefede, teolojide hiçbir bilgi ve tanım ya da formül kesin, nihai ve değişmez değildir. Bundan dolayı, insanı ve dünyayı konu alan kuramların anlamları, yalnızca onların problemleri çözme kapasitelerinde aranmalıdır. Eğer bir kuram ya da formül bir problem çözemiyor, pratik yaşam için şöyle ya da böyle bir farklılık meydana getirmiyorsa, o kuram ya da formülden vazgeçilmelidir.

Bu parçada vurgulanan görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan her türlü bilgiyi belirli bir amaç için edinir.
B) Her türlü sorunun çözümü belirli kuram ve formüllerle mümkün olabilir.
C) Yaşanan gerçeklere uygun olan bilgi ve formüller doğrudur.
D) İnsana herhangi bir şekilde yarar sağlayan bilgiler doğrudur.
E) Bilginin doğruluğu insanın ihtiyaçlarına ve içinde bulunduğu koşullara göre değişir.

9. "Kedi yavrusunu yiyeceği zaman onu fareye benzer." atasözü aşağıdakilerden hangisini örneklerdir?

- A) Varlığın algılanışı algılayan kişiye göre değişir.
B) Algılama bireysel ve çevresel faktörlerden etkilenir.
C) Bireysel faktörler algılamayı çevresel faktörlerden daha çok etkiler.
D) Birey algılamalarında seçici davranır.
E) Algılamanın bağlı olduğu ilkeler zamanla değişebilir.

1. Sıcak bir yaz günü bir çiftçi tarlasında çift sürerken sabanına ağır bir cisim takıldı. Bu, eski devirlerden kalma mermer bir heykeldi. Çiftçi heykeli aldı ve merakla bir koleksiyoncuya götürdü. Az sonra, elinde deste deste parayla evine dönerken kendi kendine şöyle diyordu: "Bir insan bu kadar parayı, bin yıldır toprağın altında unutulmuş cansız bir taş parçası için nasıl verebilir?" Aynı sıralarda koleksiyoncu da heykele bakarak şöyle demekteydi: "Ne kadar mükemmel bir eser! Nasıl bir sanatçı bu heykeli düşlemiş olabilir? Bir insan bütün bunları cansız, düş gücü olmayan birkaç deste parayla nasıl değiştirebiliyor?"

Bu hikâyeden ulaşılabilecek sonuç, aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) İnsan hayatı boyunca bazı ilkelere bağlı kalır.
B) İnsanın görüş ve düşünceleri zamanla değişebilir.
C) Akıl, insanın içinde bulunduğu duruma göre düşünür.
D) Akıl kendine özgü çalışma yasaları vardır.
E) Akıl, bireysel özelliklerle toplumsal çevreden etkilenir.

kareköt

2. Nobel ödülü kazanan matematikçi Norbert Wiener, bir gün ders verdiği üniversitede tahtaya çok zor bir problem yazmıştı. Birkaç dakika düşündükten sonra problemin çözümünü tahtaya yazdı. Probleme ilişkin kendi çözüm biçiminin profesörüne uyup uymadığını merak eden bir öğrenci:

– Sayın profesör, bu problemi çözmenin başka bir yolu yok mu? diye sordu.

Profesör:

– Var elbette, dedi ve sonra tekrar tahtanın başına geçip tebeşiri eline aldı ve aynı cevabı ikinci kez yazdı.

Bu parçadan çıkarılabilecek en iyi yargı, aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Akıl insanın en önemli yeteneğidir.
B) Akıl benzer koşullarda benzer şekilde düşünür.
C) Akıllı olmak, zor problemleri bile kolaylıkla çöze-bilmektir.
D) Akıl, doğruya varmanın en önemli aracıdır.
E) Akıl belirli kural ve ilkelere göre düşünür.

3. Trenle yolculuk yaptığımda dağları, nehirleri, ovaları ve şehirleri farklı yönleriyle görüyorum. Uçakla yolculuk yaptığımda insanlar, şehirler, evler, deniz ve nehirler bana çok küçülmüş görünüyor. Metro ile yerin altından gittiğimde sanki yerin altına hapsedilmiş gibi oluyorum. Ne ev, ne şehir, ne deniz göremiyorum.

Bu parça aşağıdaki yargılardan hangisine örnek oluşturur?

- A) Bilgi bakış açılarına göre farklılaşır.
B) Evrensel bilgi mümkün değildir.
C) Bilgi insanın psikolojik özelliklerine göre oluşur.
D) Doğru bilgi çelişki barındırmayan bilgidir.
E) İnsan, edindiği tüm bilgileri kuşku ile karşılamalıdır.

4. Hiçbir bilimsel teori, felsefi nitelikli bir dünya görüşü kadar kapsamlı değildir. Bir teori, belli bir olgu türüyle sınırlıdır. Bir dünya görüşü ise, evrenin tümüne belli bir görüş açısından bakacak genişliğe sahip olabilir. Ayrıca dünya görüşleri nesnel değildir, kişisel ölçülere ve değer yargılarına dayanır. Bu nedenle dünya görüşlerini "doğru" veya "yanlış" diye değerlendirmek yerine, "geçerli" veya "geçersiz" diye değerlendirmek daha doğru bir davranıştır. Buna karşılık, bilimsel teorinin en önemli özelliği doğrulanabilir ve nesnel nitelikteki veriler karşısında test edilebilir olmasıdır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Bilimsel teori ve dünya görüşünün pek çok benzer özelliği vardır.
B) Bilimsel teori ve dünya görüşü birbirine bağımlıdır.
C) Bilimsel teori ve dünya görüşü farklı kavramlardır.
D) Bilimsel teori dünya görüşünden daha kapsamlıdır.
E) Bilimsel teori ve dünya görüşünün doğruluğu bilimsel yöntemlerle kanıtlanabilir.

5. Kant'a göre, filozoflar metafizik yapmanın mümkün olup olmadığını düşünüp tartışmadan bu konuda bolca fikir ürettiler. Fakat insanlar filozofların metafizik düşüncelerine bakarak evreni düşünseler de bu görüşler bize varlığı tanıtmıyor, ihtiyaca cevap vermiyor. Metafizik yapmak için, öncelikle onun alanının ve sınırlarının çok iyi belirlenmesi gerekirdi.

Parçaya göre, Kant'ın metafiziğe yaklaşımının aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Bilimsel nitelikte olmasını isteme
B) Sorgusuz sualsiz reddetme
C) Sorgusuz sualsiz kabul etme
D) Bilimsel nitelikte olmasını isteme
E) Eleştirel olma

6. Bireyin belli bir ortamda ve belli bir zamanda kabul ettiği ahlâk ilkesi, söz konusu kişinin lehine sonuç verebilir. Fakat aynı ilke başka bir ortamda ve zamanda aynı kişiye zarar verebilir, aleyhine bir sonuç ortaya çıkarabilir. Söz konusu kişinin eyleminin ahlâki bir niteliğe sahip olabilmesi için onun bunu kabullenmesi gerekir.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisi savunulmaktadır?

- A) Bireyin eylemleri belli bir ilkeye dayanmalıdır.
B) Birey ahlâki eylemlerinde özgür olmalıdır.
C) Bireyin kabul ettiği ahlâk ilkesi, evrensel nitelikte olmalıdır.
D) Bireyin eylemlerine esas aldığı ilke, her durumda kabul edilebilir nitelikte olmalıdır.
E) Ahlâki eylemin dayandığı ilke kendi içinde tutarlı ve anlaşılabilir nitelikte olmalıdır.

7. Doğada farkedilemeyen nice güzellikler, bir sanatçının yetenekleri ile sanat eserine yansıtıldığında, birçok insan tarafından daha açık bir şekilde görülmektedir.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisi savunulmaktadır?

- A) Doğada ve sanat eserlerinde çok farklı niteliklerde güzellikler vardır.
B) Sanat eserleri, insanların doğadaki güzellikleri farketmesine yardımcı olur.
C) Doğadaki güzellik sanat eserlerindeki güzellikten daha mükemmeldir.
D) Sanat ilhamını doğadan alır.
E) Sadece üstün yetenekli sanatçılar doğadaki güzelliği anlayıp eserlerine yansıtabilir.

8. İlkçağda Platon'un söylediği "Evren, doğa ve insanla ilgili olarak bilmediklerimin üzerine basacak olursam başım göğe değebilir." özdeyişi bu gün de geçerliliğini sürdürmektedir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) İlk insandan beri bilgi çok yavaş bir hızla artmaktadır.
B) İnsanın bildikleri, bilmesi gerekenlerden daha azdır.
C) İnsanın tüm yaşamı bilmediklerini bilme yönünde olmalıdır.
D) Felsefe ve bilim insana evreni tanıtmaya amacını güder.
E) İnsan ne kadar çaba gösterirse göstereceği, evrenin tümünü tanıyamaz.

9. Bazı anne ve babalar küçük çocuklarının istemedikleri davranışlarını engellemek için öcüyle, polisle, bekçiyle, canavarla korkutmaktadır. Bu anne babalar söz konusu korkutmalarını çocuklara zarar verme gibi bir amaçla yapmasalar da çocuklarına iyilik yaptıkları söylenemez. Çünkü çocuklarda onarılması nerede ise imkânsız korkulara neden olmaktadır.

Bu parçada verilen örnek aşağıdakilerden en çok hangisini destekler?

- A) Eylemin iyi olarak nitelenebilmesi mantıklı bir ilkeye dayanmasına bağlıdır.
B) Niyetin iyi olması eylemin iyi olması için yeterli olamaz.
C) Eylemin niyeti ve sonucu birbirine uygun olmalıdır.
D) Bireyin eylemlerine esas aldığı ilke her durumda kabul edilebilir nitelikte olmalıdır.
E) Eylemin iyi olması, ilgili kişilere yararlı olmasına bağlıdır.

1. İlkçağın ünlü düşünürlerinden Sokrates Yunan toplumunun çok Tanrılı dinine ve ahlâkına inanmıyordu. Çünkü ona göre, Tanrı ancak bir tane olabilirdi ve ahlâk; yeme - içme, para ve mal - mülk gibi maddi değerlere değil; doğruluk, iyilik, cesaret, adalet gibi insani değerlere bağlılıkla mümkündü. Sokrates Yunan toplumunun değerleriyle ters düşmesine rağmen insanlara samimi, güleryüzlü, alçak gönüllü ve tabii yaklaşımıyla büyük bir sempati kazanmış, pek çok kimseyi kendisine hayran bırakmıştır.

Buna göre, düşünürün toplum tarafından kabul görmesi, aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Filozofun ileri düzeyde bir felsefi birikim sahibi olmasına
B) Filozofun tutarlı davranışlarda bulunmasına
C) Filozofun toplum bireyleriyle olumlu ilişkiler kurmasına
D) Filozofun kendisini değil, toplumu düşünmesine
E) Filozofun toplumun beklentilerine cevap vermesine

2. Rasyonalist düşünürler bilgi elde etmede aklın, empiristler duyuların, intuisyonistler sezginin, pozitivistler bilimsel deneylerin önemini vurguladılar. Aslında bu görüşlere sahip düşünürlerin her biri diğerlerinin de haklılık payını kabul etmek şartıyla bilgi konusunun bir bölümüne ışık tuttular. Dolayısıyla bugün bilginin oluşumunu, kaynağını ve değerini daha iyi anlamak mümkündür.

Bu parçadan felsefi düşünceye ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Düşünürler birbirleriyle dayanışma halinde olmalıdır.
B) Düşünürler felsefi düşünceyi sistemli geliştirmişlerdir.
C) Farklı düşünürler aynı gerçeğin farklı yönlerini aydınlatmışlardır.
D) Düşünürler aynı konuyu farklı yöntemlerle ele almışlardır.
E) Düşünürler birbirlerinin birikimlerinden yararlanmışlardır.

3. Her eylemin bir nedeni vardır. Ahlaki eylemler, kendisinden önce gelen bir olaya veya olaylara dayanır. Bu nedenle de insan ahlaki eyleminde kendi iradesiyle karar verme ve seçim yapma yerine, farkında olmadan eylemin nedeni olan olayın veya olayların etkisinde kalır.

Bu parçada açıklanan görüşler hangi felsefi yaklaşıma aittir?

- A) Determinizm
B) Fenomenizm
C) İndeterminizm
D) Liberteryanizm
E) Otodeterminizm

4. Hipotez, bilimle ilgili konularda öne sürülen iddiadır. Kuram ise, bir ölçüde de olsa doğrulanmış, fakat henüz bütünüyle kesinleşmemiş bir sistemdir.

Buna göre, kuramın hipotezden farkı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kesin doğruya yakın olma
B) Belirli bir yöntemle elde edilme
C) Geniş kapsamlı olma
D) Bilim adamlarınca doğru kabul edilme
E) Bilimsel çalışmalara yardımcı olma

5. Newton'un yerçekimi kuramı iki yüz yıl boyunca doğa yasası olarak kabul edildiği halde, geçen yüzyılın sonlarına doğru bazı olguları açıklamada yetersizliği görülünce eleştiriye uğramış ve yerini, daha güçlü olan Einstein kuramına bırakmak zorunda kalmıştır.

Bu parça, aşağıdakilerden hangisini destekler?

- A) Bilimde her yeni araştırma önceki bulgulara dayanır.
B) Bilimde gözlem ve deneye dayanmayan tüm bilgiler eleştirilir.
C) Bilim, ele alacağı konularda seçici davranır.
D) Bazı bilimsel bilgilerin kesin doğru olmadığı zamanla anlaşılabilir.
E) Bilim sistemli araştırmalar yapar.

6. Sokrates'e göre, insan diğer bilgiler gibi ahlâki eylemin bilgisine de doğuştan sahiptir. Ancak düşünerek bu bilgiyi hatırlamadığında ahlâki yönden değersiz eylemlere yönelebilir. Fakat doğuştan getirdiği bilgiyi hatırladığında, bu bilgi ne yapıp edip onu ahlâki eylemlere yöneltir ve iyiyi gerçekleştirmesini sağlar.

Buna göre, Sokrates'in savunduğu görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahlâki eylemin temelinde iyinin bilgisi bulunur.
B) İnsan her konuda bilinçli olmalıdır.
C) İnsan, değişik ortam ve koşullarda değişik davranabilir.
D) Evrensel bir ahlâk yasası mümkün değildir.
E) İnsan ahlâki eylemlerinde özgürdür.

kareköt

7. J. P. Sartre'a göre, insan dünyaya kendi iradesi dışında atılmış bir varlıktır. Var oluş her türlü özden önce gelir. İnsan her şeyden önce kendi özünü kendisi belirlemek durumundadır. İnsan kendi kendisini özgür atılımlar yoluyla aşarak belirleyecek ve varlık haline gelebilecektir. İnsan dünyada tek başınadır. Ona yol gösterecek hiçbir "iyi" ve "kötü" değer yoktur.

J. P. Sartre'nin bu parçada vurgulanan görüşü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan özgür olmayan bir varlıktır.
B) İnsan için ahlâk söz konusu değildir.
C) İnsan yaşamının herhangi bir anlamı ve değeri yoktur.
D) İnsan kendi özünü kendisi tam bir özgürlükle belirlemelidir.
E) İnsan özgür olduğu için eylemlerinden sorumludur.

8. Bertrand Russel bir gazeteci ile söyleşisinde şöyle der: "Sadece bir etiket taktım kendime: Mantık atomcusu. Bu sözcüğün benim kafamdaki anlamı, incelenen bir şeyin özüne erişebilmek için inceleme yapmak gerektiğidir. Bunu inceleme dışında kalan maddelere rastlayınca kadar sürdürebilirsiniz. Bu maddeler de mantık atomları oluyor. Bu atomlara 'mantıklar' diyorum ben. Çünkü maddenin küçük parçaları değil, ama eşyaları yapan düşünceler bunlar."

Buna göre, "mantık atomcusu"ne anlama gelmektedir?

- A) Düşünceyi oluşturan sözcükleri araştıran kişi
B) Tutarlı görüşler ortaya koyan düşünür
C) Nesnel gerçekliği doğru yorumlayan filozof
D) Doğru düşünmenin yollarını öğreten mantıkçı
E) Bilimsel ifadelerin mantıksal analizini yapan düşünür

9. Bir dilenciye, içimdeki acıma hissimden dolayı para veririm, bu eylemim ahlaki bir eylem olmaz. Yine yoksullara para vermemin arkadaşlarım arasındaki itibarımı artıracağını düşünerek bir dilenciye para veririm, bu durumda da zorunlu olarak ahlaki bir biçimde davranıyorum olmam. Çünkü burada eylemim, insani bir ödev duygusundan değil de, toplumsal statümü yükseltme gibi, ahlakla ilgisiz olan bir nedenden kaynaklanmaktadır.

Kant'ın bu parçada savunduğu temel ahlak görüşü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanın olmanın gerektirdiği düşüncesiyle yapılan eylem ahlakidir.
B) Görünüşte iyi olan her davranış gerçekte iyi olmayabilir.
C) Ahlakta, eylemi yapan bireyin kişiliği önemlidir.
D) Birey ahlak kurallarını içselleştirerek eylemlerde bulunmalıdır.
E) Bireyin yaptığı eylemden zevk duyması, o eylemin ahlaki olduğunu göstermez.

1. İlkçağda Sokrates, özellikle Yunanlı gençler tarafından büyük bir ilgi ve sempati ile karşılanmıştır. Fikirlerinden ve gençlerle kurduğu olumlu ilişkilerden dolayı mahkemeye verilip yargılanmış, duruşmanın seyrinde öldürüleceği anlaşıncı, bazı hayranları kendisine, fikirlerini açıklayan kitaplar yazması ricasında bulunmuştur. Fakat o, bilerek kitap yazmamış ve bu tür tekliflere "Benim kitaplarım hayatımdır. Benim düşüncelerimi merak eden insanlar hayatımı öğrensinler." karşılığını vermiştir.

Buna göre, Sokrates'in gençlere verdiği cevabın temelinde aşağıdakilerden hangisi vardır?

- A) İnsan sürekli olarak kendini yenilemelidir.
B) Kitap yazmak faydasız bir uğraştır.
C) İnsan toplumla barış içinde olmalıdır.
D) İnsan düşüncelerini, davranışlarıyla ortaya koymalıdır.
E) İnsan az konuşmalı, fakat çok iş yapmalıdır.

3. Mantıkçı pozitizme göre, olgusal bir içeriği olan önermeler anlamlı, buna karşın olgusal bir içeriği olmayan önermeler anlamsızdır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi anlamlı bir önerme değildir?

- A) Doğa bilimleri deney yöntemini uygular.
B) Bu ağaç bol meyve verir.
C) Susuzluk önümüzdeki yılların en önemli sorunu olacak.
D) Dünyanın en mükemmel ressamı Rembrand'tır.
E) Ankara'nın nüfusu hızla artıyor.

4. İnsan bilgisi deneyle başlar fakat deneyden doğmaz. Deney, bilgilerimizin sadece ham maddesini oluşturur. Bu ham maddenin bilgi haline gelebilmesi için bir kalıba, forma sokulması gerekir. Öte yandan her insanın aklında doğuştan gelen, önerme yapmaya yarayan, aynı şekilde çalışan on iki adet akıl kalıbı (kategorisi, ilkesi) vardır. İnsan, duyularıyla sahip olduğu şekilsiz ham maddeleri bu kalıplara uygulamak suretiyle bilgiyi elde eder.

Bu parçada açıklanan görüşler aşağıdaki felsefi akımlardan hangisiyle uygunluk gösterir?

- A) İntuizyonizm
B) Analitik felsefe
C) Kritisizm
D) Pozitivizm
E) Sofizm

5. İnsanların kendi aralarında konuşup anlaşmaları, sözleşmeleri, insanın kendi irade ve isteğiyle hareket ettiğini gösterir. Eğer insanlar eylemlerini kendi düşünce, karar ve iradeleriyle gerçekleştirse, toplumsal ilişkiler bugün olduğundan çok daha farklı olurdu.

Bu parçada savunulan görüş, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bazı insanlar eylemlerinde özgürdür, bazı insanlar ise özgür değildir.
B) Birey eylemde bulunurken bilinçli olmalıdır.
C) Birey ahlâki eylemlerinde özgürdür.
D) Bireyin özgürlüğü belirli şartlarla sınırlıdır.
E) Birey her eylemde vicdanının sesini dinlemelidir.

kareköt

6. Farabî'ye göre, erdemsiz bir toplumda insanlar ve gruplar birbirleriyle sürekli savaş halindedir. Bu toplumdaki insanların amaçları, yeryüzü kazançlarını elde etmek ve maddi istekleri doyurmaktır. Bu nedenle insanlar yalnızca serveti, gücü ve iktidarı dikkate alırlar. Dolayısıyla bu insanlar güçle yönetilirler ve güçlülerle güçsüzler arasında yapılan bir sözleşme de güven bulurlar. Böyle bir toplum kötü ve erdemsiz bir toplumdur.

Buna göre, erdemsiz toplumun en önemli özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bireylerin okuma - yazma bilmemesi
- B) Bireylerin maddeye düşkün olması
- C) Toplumun güce dayalı yönetilmesi
- D) Güçlülerle güçsüzler arasında sözleşme olması
- E) Bireylerin birbirleriyle mücadele etmesi

kareköt

7. Bir şiir veya resim hakkındaki düşünceler, "Bu güzeldir." veya "Bu çirkindir" türünden yargılarla ifade edilir. Herhangi bir insanın sanat eserindeki güzelliği kendine göre algılaması, bu konudaki yargıların sübjektif olduğunu ortaya koyar. Doğruluk (hakikat) ise, bilimsel yargılara ait bir ifadedir. "Isıtılan metaller genleşir." yargısı herkes için geçerli olan, objektif ve doğruluk değeri tartışılmayan bilimsel bir yargıdır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Estetik yargılar öznel, bilimsel yargılar nesneldir.
- B) Estetik ve bilim arasında yakın ilişki vardır.
- C) Estetiğe ve bilime ilişkin bilgiler insanda hoş duygular uyandırır.
- D) Estetik bilimden daha değerli bir uğraştır.
- E) Estetik ve bilim insana farklı alanlarda yararlı olur.

8. Günümüzde "gelişmiş toplum" yerine daha çok "bilgi toplumu" terimi kullanılmaktadır. Bu durum bilginin kazandığı önemi belirtir. Ancak atalarımızın belirttiği gibi nasıl değirmeni döndürmek için taşıma su değil, akarsu gerekli ise, bilgi toplumu olmak için de toplumun ihtiyaç duyduğu bilgiyi kendisinin üretmesi gerekir. Bunun için de ciddi, sistemli, kapsamlı ve derin düşünmeye ihtiyaç vardır. Çünkü gereken nitelikte yapılan bir düşünce eğitimi kadar hiçbir şey, bilgi üretimine katkıda bulunamaz.

Bu parçayı aşağıdakilerden hangisi en iyi özetler?

- A) Felsefe yapmak belirli düzeyde bilgi sahibi olmayı gerektirir.
- B) Felsefe insanı ve toplumu her yönden geliştirir.
- C) Bilgi toplumu olabilmenin yolu sistemli bilgi ve düşünce sahibi olmaktır.
- D) Çağımızda bilgi ve düşüncenin önemi artmıştır.
- E) Bilgi toplumları bilginin önemini kavrayan ve onu üreten toplumlardır.

9. Düşünür ve sanatçılara baktığımızda her biri varlığı farklı şekilde anlıyor ve farklı şekilde yorumluyor. Sanki onların gözünde yönelip yorumladıkları varlıkların dışında başka varlıklar yok gibii..

Bu parçaya göre, "varlık" hangi problemin ele alınıp tartışılmasını gerektirir?

- A) Özneden ayrı bir varlık alanı var mıdır?
- B) Varlığın özü nedir?
- C) Varlık niçin vardır?
- D) Varlığı olduğu gibi bilmek mümkün müdür?
- E) Gerçek ve ideal varlığın farkları nelerdir?

1. Küçük çocuklar belli bir yaşa gelinceye değin, her gördüğü nesneyi anne ve babasına sorar. Televizyonun, gözlüğün, ağacın, kuşun, kalemin, köpeğin ne olduğunu merak eder. Sorduğu sorulardan birinin cevabını alır almaz diğer bir soruya geçer. Sorulara aldığı cevapları tam anlamasa da sorgulamasına devam eder. Filozof da böyle çocuk gibidir. Ancak o, sorularını genellikle kendisine sorar ve sorulara verdiği her bir cevap üzerinde düşünmeden, onları her yönüyle değerlendirmeden yeni sorulara geçmez.

Buna göre, filozofun çocuklara benzeyen yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çevrenin ilgisini çekecek sorular sorması
- B) Sürekli olarak düşünmesi
- C) Varlığı tanımaya yönelik sorular sorması
- D) Varlıkla ilgili sorduğu sorulara kendisinin cevap vermesi
- E) Varlığa ilişkin sorulara verdiği cevaplar üzerinde düşünmesi

3. Doğa bilimlerinin belirli bir yöntemi vardır. Bu yöntem gözlem, hipotez ve deneyim aşamalarından meydana gelir. Gözlem, araştırılan olayların doğal koşulları içinde ele alınmasıdır. Hipotez, incelenen bu olaylar hakkında yapılan bir açıklama taslağıdır. Deneyim, bu açıklama taslağının laboratuvarında deneyle denetlenmesidir.

Bu parçadan, aşağıdakilerden hangisine ulaşmaz?

- A) Doğa bilimleri araştırmalarını belirli aşamalarda gerçekleştirir.
- B) Doğa bilimleri önce gözlem yapar.
- C) Bilimde deney, ortaya atılan hipotezin doğruluğunu kontrol etmek için yapılır.
- D) Deneyle doğruluğu kanıtlanan hipotez, bilimsel yasa olur.
- E) Hipotez, incelenen olayla ilgili bir açıklama taslağıdır.

kareköt

2. Çok eskiden Çinli iki düşünür deniz kenarında oturup hem sohbet ediyor hem de balıkları seyrediyormuş. Düşünürlerden biri diğerine balıkları göstererek, "Bak ne kadar çok birbirlerini seviyorlar. Birbirlerine yürekten bir şeyler söylüyorlar." demiş. Diğer, "Ben de onlara bakıyorum, ama öyle bir şey göremiyorum." demiş. Bunun üzerine diğer filozof "Balıkların söylediğim durumunu görebilmen için senin ben olman gerekir." karşılığını vermiş.

Bu parça aşağıdakilerden hangisini örneklendirir?

- A) Filozof varlığı bütün olarak ele alır.
- B) Filozof varlığa eleştirel yaklaşır.
- C) Filozof varlığı kendine göre algılar.
- D) Filozof varlığın özüne yönelir.
- E) Felsefede cevaplardan çok sorular önemlidir.

4. Sokrates'e göre; kişi, kendi arzu ve çıkarlarına göre nasıl istiyorsa öyle davranamaz. Onun eylemlerinin nasıl olması gerektiğini belirleyen bazı temel değerler ve normlar vardır. Bu değerlerin kaynağı ise insan değildir. Herkes için aynı olan, değişmez, objektif değerler vardır.

Buna göre, Sokrates'in savunduğu görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan her durumda iyi eylemlerde bulunmalıdır.
- B) Evrensel bir ahlâk yasası vardır ve bunun kaynağı insanın dışındadır.
- C) İnsan evrensel ahlâk yasasına ilişkin bilgiye doğuştan sahiptir.
- D) Durum ahlâkı bilinçsiz insanların ahlâkıdır.
- E) Evrensel ahlâk yasasının amacı insanı mutlu etmektir.

5. Sofist ve septik düşünörlere göre; bir insan neyi doğru kabul ediyorsa o insan için o doğrudur, neyi yanlış kabul ediyorsa o insan için de o yanlıştır. Rüzgar üşüyen insan için kötü, tarlasında yağmur bekleyen çiftçi için ise iyidir.

Sofist ve septik düşünörlerin bu parçada açıklanan görüşlerinin temelinde aşağıdaki görüşlerden hangisi vardır?

- A) Bilgide doğruluk değil, yararlı olma önemlidir.
B) İnsan her şeyin ölçüsüdür.
C) Bilgi duyu verilerine ve akla dayanır.
D) Varlık gerçek değildir.
E) Bilgi duyusal deneylerle kazanılır.

6. Her insan küçüklüğünden itibaren aldığı eğitime, tecrübelerine, kendi inanç, duyu ve düşöncelerine göre bir anlama, düşünme, değerlendirme tarzı ve beğeni sahibi olur. Bu nedenle insanların bazıları resmi, bazıları müziği, bazıları da mimariyi sever. Kimi insanlar klasik müzikten, kimi rok müziğinden hoşlanır.

Bu parçada açıklanan görüşle aşağıdakilerden hangisi bağdaşmaz?

- A) İnsanlar arasında ortak estetik yargılar olabilir.
B) Renkler ve zevkler tartışılmaz.
C) Estetik beğeni duygusu öznedir.
D) Her birey ayrı bir kişiliktir.
E) Estetik beğeni üzerinde bazı faktörler etkilidir.

7. Dini, belirli bir dine inanarak değerlendirme, dine bir yaklaşım biçimidir. Dini, herhangi bir dine bağlanmadan, tüm dinlerin dışında kalarak değerlendirmek de dine karşı başka bir yaklaşım biçimidir. Dini, dinin temel kavramlarını ve inançlarını değerlendirmek, anlamlandırmak ve temellendirmek, din gerçeğine dışarıdan yaklaşarak eleştirel bir gözle ve objektif olarak yaklaşmak, felsefenin görevidir.

Bu parçada savunulan temel görüş, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Din gerçeğine pek çok farklı yönden yaklaşmak mümkündür.
B) Felsefe dinin özünü anlamak ister.
C) Felsefe her dini eleştirir.
D) Dini, hem ona inanıp içine girerek hem de dışarıdan değerlendirmek mümkündür.
E) Din ve felsefe birbirine yardımcıdır.

8. J. Dewey'e göre; ormanda yolunu kaybetmiş bir adam için tek bir gerçeklik vardır: Bu gerçeklik, ormanın kendisi ve ormanda yolunu kaybetmiş olduğu olgusudur. Amaç, bu insanın kaybolmuşluğun ve yolunu yitmişliğin meydana getirdiği korku ve tedirginlikten kurtulması ve ormandan güvenli bir şekilde çıkabilmesidir. Bu bağlamda onun sahip olduğu tüm görüşler, ormandan çıkış için oluşturduğu tüm kuramlar ormandan sağ salım çıkabilmesi için bir araçtan başka bir şey değildir.

Buna göre, J. Dewey'nin savunduğu görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanın her eyleminin belirli bir amacı vardır.
B) İnsanın her bir davranışının belirli işlevleri vardır.
C) Bilgi yarar sağlama amacına yöneliktir.
D) Her bilginin insana yararlılık derecesi farklıdır.
E) Bilgi insanın sorunlarını çözmek için kullandığı bir vasıtaadır.

9. Birisi iyiliksever görünmek ya da gösteriş yapmak gibi bir nedenle bir yoksula yardımda bulunmuşsa, bu kişinin eylemi ahlâki niteliğini yitirir. Çünkü Kant'a göre, ahlâklı insan, ilke olarak yoksula yardım eden insandır. Kant, bir koşula bağlanan buyruğu ahlâki saymaz. Nitekim "Sana inanılmasını istiyorsan yalan söyleme!" ilkesi bir koşula bağlı olduğu için ahlâki değildir. "Yalan söyleme!" buyruğu ise, bir koşula bağlanmadığı ve kesin olduğu için ahlâkidir.

Bu parçada Kant'ın savunduğu ahlâk görüşü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tüm insanların kabul edebileceği evrensel bir ahlâk yasası yoktur.
B) İnsan ahlâk yasasına, yalnızca ahlâk yasası olduğu için uymalıdır.
C) Ahlâk yasası toplumun yapısına uygun olmalıdır.
D) İnsan eylemde bulunurken karşısındaki insanın beklentilerini bilmelidir.
E) Ahlâki davranış insana yarar sağlamalıdır.

1. Kant insan zihnini bir fabrikaya benzetir. Fabrikaya gelen hammadde birtakım işlemlerden geçtikten sonra işlenmiş maddeye dönüşür. Örneğin, bir tekstil fabrikasına gelen pamuk veya yün, bazı işlemlerden geçtikten sonra kumaş halini alır. İşte zihnimiz Kant'a göre, bu fabrikadır ve biz sadece bu fabrikadan çıkan kumaşı ve biraz daha öncesini, yani pamuğu ve ipliği biliriz, onun işlenmeden önceki durumunu bilemeyiz.

Kant'ın bu parçada yer alan açıklamalarından aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Varlığı olduğu gibi bilmek akılla olanaklıdır.
B) Bilgi, aklın yaptığı bazı işlemler sonucunda oluşur.
C) Varlığı aklın yapısına ve çalışma şekline göre bilebiliriz.
D) İnsan varlığın sınırlı bir bilgisini elde edebilir.
E) Bilgi hammaddesi zihin tarafından işlendikten sonra bilgi oluşur.

2. İnsan akıllı bilgisayara benzer. Fabrikada yeni üretilmiş bir bilgisayarı ve kasasını alıp herhangi bir program yüklemeksizin monitörünü çalıştırdığımızda istediğimiz kadar tuşlara basalım, bilgisayar hiçbir işlem yapmaz. Daha sonra bilgisayara belirli niteliklere sahip bir program yükleyelim. Tuşlara, yüklediğimiz programa uygun şekilde dokunduğumuzda bilgisayar da bu programa uygun işlemler yapar.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşabilir?

- A) Akıl insanın en önemli bilgi kaynağıdır.
B) Akıl farklı çalışma şekillerine sahiptir.
C) Akıl, insanın özelliklerine ve edindiği bilgilere göre çalışır.
D) Aklın pek çok özelliği vardır.
E) Akıl insanın anlama ve değerlendirme yeteneğidir.

3. Arkesilaos ve Karneades'e göre; bilgi, insana ve insanın içinde bulunduğu koşullara göre değiştiğinden bilgi konusunda insan, işine gelenlerden başka hiçbir şeyi kabul etmemelidir. Bir şeyi biliyorum diye iddiada bulunmamalıdır. Bilgi konusunda olumlu ya da olumsuz bir yargıda bulunmaktan kaçınmalıdır.

Buna göre, Arkesilaos ve Karneades'in savunduğu görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan, sürekli olarak doğru bilgiyi aramalıdır.
B) Doğru bilgiye, mevcut bilgilerden şüphe ederek ulaşılabilir.
C) Şüphe insanı mutluluğa götürür.
D) Varlık olduğu gibi bilinmeyeceğinden, tüm bilgilerden şüphe edilmelidir.
E) Şüphe etme, insana edindiği bazı bilgilerin yanlışlığını gösterir.

4. Bilim bir kültür ortamında oluşur. Bilimi anlamak için bilim adamları topluluğunun yaşayış biçimlerine, inançlarına, kültürlerine bakmak gerekir. Ayrıca bilim adamları topluluğunun başka düşünce ve yaklaşımlara bakış tarzları da bilimin anlaşılmasında önemli bir etkidir.

Bu parçada açıklanan görüşlerin temelinde aşağıdakilerden hangisi vardır?

- A) Bilimi anlamak için bilim adamlarının ortaya koyduğu ürönlere bakmak gerekir.
B) Bilimi anlamak için bilim adamlarının kullandığı yöntemler bilinmelidir.
C) Bilimi anlamak için bilim adamlarının öznel niteliklerini bilmek gerekir.
D) Bilimin, bilim adamlarından bağımsız bir iç yapısı ve işleyişi vardır.
E) Bilim nesnel yöntemler uygular.

5. Bilim kesin bilgiler verir. Ancak bu kesinlik matematikteki $2 \times 2 = 4$ türünden değil, yüksek oranlı bir kesinliktir. Çünkü bilim adamları bilimin yasalarını hiç değişmez kesinlikte kabul edecek olursa, bilimin dinamizmi ciddi zarar görür.

Bu parçadaki "dinamizm" kavramı bilimin aşağıdaki özelliklerinden hangisini ifade etmektedir?

- A) Öngörde bulunma
B) Değişme ve ilerleme
C) Yöntem kullanma
D) Olgusal olma
E) Varlığı konu edinme

6. Kendisi varlıklı olmadığı halde yoksulları gözetip onlara yardım eden insanların bu davranışları en erdemli davranışlardır. Çünkü onlar bu davranışlarıyla ben insanları seviyorum ve onları gözetiyorum demek istiyorlar. Öte yandan varlıklı olduğu halde yoksula yardım etmediği gibi onların hakkını yiyen insanların bu davranışları ise, utanılacak davranışlardır. Çünkü onlar bu davranışlarıyla ben insanları sevmiyorum, onları kullanılmak basit varlıklar olarak görüyorum diyorlar.

Bu parçadan, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Bir eylemi değerli ve anlamlı yapan şey, onun temelinde yer alan değerdir.
B) İnsan gayret göstererek kendisini aşabilir.
C) Farklı insan eylemleri ahlaki yönden aynı değere sahip olabilir
D) Genel geçerliliği olan ahlak yasasının kaynağı toplumdur.
E) En büyük erdem başka insanların acılarını anlamaktır.

7. Platon'a göre, gerçek olan, idealar dünyasıdır. İçinde yaşadığımız dünya ise, idealar dünyasının bir yansıması, gölgesi ve kopyasıdır. Bütün sanat etkinliği tabii varlıkları yansıtır. Başka bir deyişle, her sanat eseri sanatçı tarafından taklit edilerek oluşturulur.

Buna göre, Platon'un sanat görüşünü aşağıdakilerden hangisi daha iyi özetler?

- A) Sanatın esası yaratmadır.
B) Sanatçı ilhamını doğadan alır ve onları duygularıyla birleştirir.
C) Sanat taklidin taklididir.
D) Sanatçı doğal varlıkları kendine göre taklit eder.
E) Sanatçı doğal varlıkları doğada olduğu gibi yansıtmalıdır.

8. İnsan iradesi özgürdür, devlet küçülmeli ve insana baskı yapmamalıdır. Bireyin ilkelerinden asla taviz verilemez. Toplumsal yaşamın akışında devlete ya küçük bir rol verilmeli ya da hiç verilmemelidir. Devlet müdahalesinden tümüyle arınmış bir özel yaşam alanı söz konusudur. Bu alanda bireyler, istedikleri gibi düşünmekte ve davranmakta serbesttirler. Birey hem sahip olduğu değerlerin nasıl kullanılacağına hem de başkalarını bu konuda karar vermekten alıkoyma hakkına sahiptir.

Yukarıda açıklanan görüşler hangi felsefi yaklaşıma temel oluşturur?

- A) Liberalizm B) Liberteryanizm
C) Otodeterminizm D) İndeterminizm
E) Fatalizm

kareköt

9. * Evrende var olan her şey ateşten gelir, yine ona döner. (Herakleitos)
* İdealar mükemmel varlıklardır. Nesnelerde görülen çokluk, değişiklik, oluş ve benzeri durumlar ideadan çıkar, yine ona döner. (Platon)
* Varlık, mutlak ruhun kendi kendini açması, başka bir deyişle kendini gerçekleştirme, bir amaca doğru ilerlemesidir. (Hegel)

Yukarıda Herakleitos, Platon ve Hegel'in hangi felsefe sorusuna verdiği cevaplar yer almaktadır?

- A) Evren niçin var olmuştur?
B) Varlığın özü nedir?
C) Evrende bir düzen var mıdır?
D) Varlık değişken midir?
E) Madde ve ruh ilişkisi nedir?

BÖLÜM 2

YGS FELSEFE TESTİ ÇÖZÜMLERİ

1. Paragraf bütün olarak değerlendirildiğinde şöyle bir anlam ortaya çıkmaktadır: Özne nesnelere duyu organlarıyla yönelmekte, bu yolla nesnelerden bazı izlenimler edinmekte ve bu izlenimler üzerinde zihnin yaptığı bazı işlemlerden sonra bilgi oluşmaktadır.

Yanıt C

2. Sorunun cevabı paragrafın son cümlesindedir. Bu cümlede bazı düşünürlerin evrenle ilgili sorulara dinin ve mitosların verdiği cevapları eleştirip, kendi gözlem ve düşüncelerine dayalı cevaplar verdiği belirtilmektedir.

Yanıt B

3. Soru kökünde bilginin doğruluğu "gerçeğe uygun olma" şartına bağlanmıştır. Bu şart, balın özgül ağırlığı örneğiyle ifade edilmiştir.

Yanıt B

4. Paragrafın son iki cümlesine kadar olan bölümünde nesnelerin bilgisinin duyularla elde edildiği, bal mumu ve ondaki değişim örneği ile açıklanıyor. Fakat son iki cümlede duyularla elde edilen bu bilgilerin yeterli olmadığı, varlığın doğru bilgisinin akılla elde edildiği belirtiliyor.

Yanıt A

5. Paragrafın sonlarında günümüz bilim adamlarının amacının sadece evreni, varlığı bilmek olmadığı, çalıştığı kurumun kârını artırmak da olduğu belirtiliyor. Böyle bir anlamla A seçeneği bağdaşmaz, diğer seçenekler bağdaşır.

Yanıt A

6. Soru kökünde erdemli ve erdemsiz kişiden söz edilip erdemli olmanın neye bağlı olduğu soruluyor. Parçanın üçüncü cümlesinde erdemli davranışlar için şu özellikler verilmiştir: "davranışların kararınca" ve "gerektiği kadar olması"

Yanıt C

7. Paragraf bütün olarak değerlendirildiğinde, insanın maddi ve manevi varlığının güzel olması nedeniyle doğadaki nesnelere yöneldiği anlamı ortaya çıkmaktadır. Bu temel neden B seçeneğinde özetlenmiştir.

Yanıt B

8. Sorunun cevabı paragrafın son cümlesinde vardır. Bu cümlede bilimde, bilim adamlarının kabul ettiği paradigmaya aykırı bir buluş gerçekleştiğinde problem ortaya çıktığı belirtiliyor.

Yanıt E

9. Parçanın bütününde ütopyaların; insanlar arasında adaleti sağlayıp toplumu huzurlu ve mutlu etmek için yazıldığı görüşü değişik cümlelerle ifade edilmiştir.

Yanıt C

1. Paragrafta matematiğin, önermelerin doğruluğuyla değil, birbirlerine uygunluğuyla, yani önermeler arasında aklın kurduğu ilişkinin (akıl yürütmenin) doğruluğuyla ilgilendiği belirtiliyor. Matematiğin bu özelliğini C seçeneği ifade etmektedir.

Yanıt C

2. Paragrafın ilk iki cümlesinde insan hayatının bazı ilkeleri (esasları) olduğu, üçüncü cümlesinde bu esasların eleştiri süzgecinden geçirilmesi gerektiği, son cümlesinde ise bu eleştirilerin yapılmadığı bir hayatın gerçek anlamına kavuşmayacağı belirtiliyor. Paragraftaki bu anlamı en iyi A seçeneği özetlemektedir.

Yanıt A

3. Sorunun cevabı parçanın üçüncü cümlesinde vardır. Bu cümlede Einstein'ın görelilik kuramının bilimdeki yerleşik bazı bilgileri sarsması nedeniyle bilimde kuşkunun önem kazandığı ve sistemleştirildiği belirtiliyor.

Yanıt D

4. Sorunun cevabı paragrafın son üç cümlesinde daha açık olarak verilmiştir. Bu bölümde insanın ruhunda doğuştan var olan bilgilerin, belirli sorular çerçevesinde düşünmesiyle ortaya çıkarılacağı görüşü ifade ediliyor.

Yanıt D

5. Paragraf bütün olarak değerlendirildiğinde, bilim adamlarının bilimsel bilgi ve birikimlerini bireyleri ve kurumları etkileme yönünde kullanmalarının ve bundan dolayı gelir elde etmelerinin eleştirildiği anlaşılmaktadır.

Yanıt E

6. Soruda, yöneticide bulunması gereken niteliklerin neler olduğu soruluyor. Bu nitelikler paragrafın üçüncü cümlesinde açıklanmıştır. Bu cümledeki "en bilgili, sezgileri en güçlü, olayları derinlemesine ve doğru analiz edebilen, ileriye gören" sözcükleri bilge kişi olma; "en dürüst, en fedakar" sözcükleri de erdemli olma anlamlarına gelir.

Yanıt C

7. Haz, bireysel bir yaşantıdır. Her insan farklı şeylerden haz alabilir. Dolayısıyla böyle, bireyi esas alan bir anlayışla, evrensel bir ahlâk yasasının olabileceği düşüncesi bağdaşmaz.

Yanıt D

8. Sorunun cevabı paragrafın sonlarındaki "... bu önerme doğru ise gerçekliğin de doktorun söylediği gibi olması gerekir." cümlesindedir. Demek ki önermenin doğru olma koşulu gerçeği olduğu gibi dile getirmesidir.

Yanıt B

9. Felsefenin, varlığı ve onun özünü tartışan konusu "metafizik" tir.

Yanıt E

kareköt

1. Sorunun cevabı paragrafın ikinci cümlesinde vardır. Bu cümledeki "bilimi, önceki bilim adamlarının bıraktığı yerden alma" ifadesi bilimin birikimli olması, "...birkaç adım atarak benden sonrakilere bırakıyorum." ifadesi ise ilerlemesi anlamına gelmektedir.

Yanıt C

2. Sorunun cevabı paragrafın ilk cümlesinde ana fikir olarak verilmiş, diğer cümlelerde de örneklerle verilmiştir. Paragrafta evrenin (varlığın) algılayan kişinin özelliklerine göre anlam kazandığı görüşü vurgulanmaktadır.

Yanıt C

3. Paragraf bütün olarak değerlendirildiğinde bilimin gelişigüzel gözlem yapmadığı, gözlemin belirli bir hipotez doğrultusunda (o hipotezin doğruluğunu veya yanlışlığını kanıtlamaya yönelik) olduğu belirtiliyor. Bu sözcükler, bilimin seçici hareket etme özelliğini ifade etmektedir.

Yanıt D

4. Bilimin insan düşüncesini belirli bir disipline sokması teorik, teknolojiye temel oluşturarak insanın hayatını kolaylaştırması da pratik yararlıdır. Parçada bilimin bu iki faydasından söz edilmektedir.

Yanıt E

5. Soru kökündeki "filozofun görüşlerini nereye dayandırdığı, temel hareket noktasının ne olduğu" sözcükleri temellendirme kavramına işaret etmektedir.

Yanıt C

6. Sorunun cevabı paragrafın ikinci cümlesinden sonuna kadar olan bölümünde verilmiştir. Bu bölümde farklı ifadelerle iktidarın meşruiyetinin ölçütünün halka dayanması olduğu görüşü dile getirilmektedir.

Yanıt E

7. Paragrafın ikinci ve üçüncü cümlelerinde sanat eserinin sanatçının kişiliğine ve yaratıcı gücüne dayandığı, son cümlesinde ise, bu nedenle her sanat eserinin sanatçısına özgü ve tek olduğu görüşü dile getiriliyor. Bu düşüncüyü A seçeneği özetliyor.

Yanıt A

8. Sorunun cevabı paragrafın son iki cümlesinde vardır. Bu cümlelerde filozofun gerçek varlığa ulaşmak istediği belirtiliyor.

Yanıt D

9. Paragrafta söz konusu edilen Mesut Amca'nın cümleleri cevap niteliğindedir. "Bilginin kaynağına inmek, derin düşünmek.." Hikmetin tanımı budur.

Yanıt D

kareköt

DENEME - 4

1. Sorunun cevabı paragrafın üçüncü cümlesinden sonuna kadar olan bölümünde verilmiştir. Bu bölümde aklın, insanın kendisi hakkındaki duygu ve düşüncelerine göre çalıştığı açıklanmaktadır.

Yanıt B

2. Paragraftaki açıklamalar bütün olarak değerlendirildiğinde, bilimsel araştırmanın konusunun net olarak belirlenip sınırlandırılması gerektiğinin ifade edildiği anlaşılmaktadır.

Yanıt E

3. Soru kökünün ikinci, üçüncü ve dördüncü cümlelerinde insanın en basit gözlemlerinin bile objektif olmadığı, insanın bütün algı ve değerlendirmelerinin belirli varsayım ve kavramlar çerçevesinde olduğu belirtiliyor. Bu ifadeler bilimde tam, kesin, mutlak bir nesnelliğin olmadığı anlamına gelmektedir.

Yanıt B

4. Soru kökünde (Kant'a ait olarak) verilen ahlâki yorumlamalar evrensel ahlâk yasasının olabileceği ve bunun ölçütü ile ilgilidir. Böyle bir anlayışla A, B, D ve E seçenekleri bağdaşır, C seçeneği ise bağdaşmaz. Çünkü soru kökündeki üç yorumlamada da bireyin ahlâki eylemde bulunurken uyacağı ilkeyi kendisinin belirleyeceği anlamı vardır.

Yanıt C

5. İnsanın karşılaştığı problemlerle onların çözüm yolları birer gerçektir. Dolayısıyla kurumun yöneticisi çalışanları gerçeklerle tanıştırdığı için iyi yöneticidir ve sevilmektedir.

Yanıt C

6. Paragrafta sanatın mükemmeli aradığı, oysa doğada mükemmellik olmadığı ve sanatçının mükemmeli kendi hayal gücünü kullanarak oluşturduğu bildiriliyor. Buna karşın parçada A seçeneğine esas olabilecek bir ifade yer almamaktadır.

Yanıt A

7. Paragrafın ilk cümlesinde insanların estetik beğenilerinin farklı olduğu ve buna kimsenin bir şey diyemeyeceği, sonraki cümlelerinde ise insanların sanat eserlerini doğru algılamalarının bazı engelleri olduğu, bu engeller olmadığında insanların sanat eserlerini doğru algıladığı değişik sözcüklerle ifade ediliyor. Demek ki, parçada, doğru algılanmak koşuluyla her sanat eserindeki güzelliğin anlaşılabileceği savunulmaktadır.

Yanıt C

8. Soru kökünde bireye fayda sağlayan bilgilerin doğru olduğu belirtiliyor. Bu, doğru bilginin ölçütünün bireye "faydalı olma" olduğu anlamına gelir.

Yanıt B

9. Doğru bilginin mümkün olduğunu ve bunun da akılla elde edildiğini savunan tüm görüşler "Rasyonalizm" adını alır. Parçada da Farabi'nin kesin bilginin akla dayandığı görüşü dile getirilmiştir.

Yanıt D

DENEME - 5

1. Paragrafta filozofun güçlü bir merak duygusuna sahip olması; masal kahramanı Guliver'in yeni ayak bastığı kıtadaki her şeyi, yeni kıtadaki küçük yapıları insanların da Guliver'i merak etmesi örneğiyle açıklanmıştır.

Yanıt D

2. Sorunun cevabı paragrafın son iki cümlesinde verilmiştir. Bu cümlelerdeki anlamı C seçeneği özetlemektedir.

Yanıt C

3. Tüm bilgilerin duyularla elde edildiğini savunan görüşe "Empirizm" denir. Empirizm'e göre akılla elde edilen bilgiler bile duyusal bilgilere dayanır. Parçada D. Hume'un bu anlama gelen bir özdeyişi verilmiştir.

Yanıt D

4. Toplum bilimlerinin gelişmesi için, toplumun belirli bir bilgi ve bilinç düzeyine ulaşması ve ekonomik düzeye yükselmesi gerekir. A, B, D ve E seçenekleri hemen hemen tüm bilimler için, C seçeneği ise daha çok toplum bilimleri için geçerlidir.

Yanıt C

5. Parçada filozof, farklı bilimlerin varlık hakkında verdiği bilgilerden yararlandığı için, farklı bitkilerden ilaç yapan eczacıya benzetilmektedir. Bu anlam E seçeneğinde özetlenmiştir.

Yanıt E

6. Sorunun cevabı paragrafın son iki cümlesinde verilmiştir. Bu cümlelerde herhangi bir maddi veya manevi beklenti nedeniyle yapılan ve görünüşte iyi olan, ahlâk değerlerine uygun görünen davranışların ahlâki olmadığı, fakat bireyin, insan olmanın kendisine yüklediği bir ödev olduğu bilinciyle yaptığı davranışın ahlâki olduğu açıklanmaktadır. Bu şartı B seçeneği kısaca ifade etmektedir.

Yanıt B

7. Sorunun cevabı paragrafın daha ilk cümlesinde dile getirilmiş, sonraki cümlelerde ise buna örnek verilmiştir. Buna göre parçada, sanat eserinin fayda sağlama amacıyla değil, yalnızca sanat duygusuyla yapıldığı görüşü vurgulanmaktadır.

Yanıt C

8. Soru kökünde birey; yalnızca kendisine sözü edilen fakat görmediği, ilişkide bulunmadığı varlıkların kendisi için yok olduğunu, bunun tersine gördüğü, ilişkide bulunduğu insanları var (gerçek) olduğunu ifade ediyor. Bu ifadeler B seçeneğinde belirtilen felsefi görüşü destekler.

Yanıt B

9. Soru kökünde toplum bireyleri özgür olduğunda ideal devletin gerçekleşeceği görüşü dile getirilmiştir.

Yanıt D

DENEME - 6

1. Parçadaki anlatım olaylar arasında sebep sonuç (nedensellik) ilişkisi olduğu anlamına gelmektedir.

Yanıt C

2. Paragrafın ikinci cümlesindeki ifadeler felsefi bilginin aklın düşünme ve birleştirme gücüne dayanması özelliğine işaret etmektedir.

Yanıt B

3. Soru kökünde bilginin kaynağının deney (duyular) olduğu görüşü üzerinde duruluyor. Böyle bir bilgi anlayışı bilginin kaynağının akıl olduğu anlayışıyla bağdaşmaz. A, B, C ve E seçenekleri bilginin kaynağının duyular olduğunu, D seçeneği ise akıl olduğunu dile getirmektedir.

Yanıt D

4. Paragrafta "doğruluk" un; varlığın da insanın da bir özelliği olmadığı, buna karşın bilginin bir özelliği olduğu görüşü vurgulanmaktadır. A, C, D ve E seçeneklerinin soru kökünde karşılığı yoktur.

Yanıt B

5. Çevre kirliliğinin temelinde insanoğlunun tabiata, evrene, hayata ve kendisine olumsuz bakışı vardır. Başka bir deyişle, bu olgunun temelinde insanın varlığa, tabiata, topluma ve kendisine karşı sorumluluk duygusunun zayıf olması, ahlâki yönden yeterli olmaması bulunmaktadır. Bu durum, çevre kirliliği konusunda ahlâki eksikliğin önemini gündeme getirmektedir.

Yanıt D

6. Paragrafta Sokrates'in düşüncelerini, davranışlarıyla, yaşam biçimiyle gösterip uyguladığı ve bu yönüyle ün kazandığı belirtilmektedir. Bu anlamı A seçeneği özetlemektedir.

Yanıt A

7. Paragrafta her sanat eserinin sanatçısına özgü ve bu nedenle tek olduğu görüşü; Mimar Sinan, Tolstoy, Dostoyevski ve eserleri örnek gösterilerek açıklanmıştır.

Yanıt C

8. Paragrafın bütününde bilim adamlarının sahip olduğu paradigmanın her türlü bilim faaliyetini yönlendirdiği (araştırmaların kural ve standartlarını belirleme, araştırmaları yönlendirme, bilimsel problemleri çözme faaliyetlerini koordine etme gibi) belirtiliyor. Demek ki olağan dönemin en temel özelliği bilim adamlarının ortak bir paradigmaya (bilim anlayışına) sahip olmasıdır.

Yanıt E

9. A, B, D ve E seçenekleri varlığın somut yönleriyle ilgili sorulardır. C seçeneği ise siyasetin soyut yönlerinden biri ile ilgilidir.

Yanıt C

DENEME - 7

1. Sorunun cevabı paragrafın ikinci cümlesinden sonuna kadar olan bölümündedir. Bu bölümde, insan bilimlerinde genel - geçer sonuçlara ulaşılmasının nedeni olarak insanın bilinçli ve irade sahibi (özgür) bir varlık olması gösterilmektedir.

Yanıt B

2. Paragrafın bütününde, felsefi düşüncenin insan düşüncesini geliştirdiği, değişik sözcüklerle tekrar edilmektedir.

Yanıt A

3. Soru cümlesinde mantıklı konuşmanın nasıl tanımlanabileceği soruluyor. Mantıklı konuşmanın tanımı ise, paragrafın sondan bir önceki cümlesinde açıklanmıştır: Birbirini destekleyen, birbiriyle çelişmeyen ifadeleri dile getirmek mantıklı konuşmaktır.

Yanıt C

4. Paragrafın birinci ve ikinci cümlelerinde insanın algılama ve gözlemlene imkânlarının sınırlı olduğu ifade edilmiş, sonraki cümlelerde de bilimin objektifliğinin sınırlı olması bu nedene bağlanmıştır. Bu anlamı A seçeneği özetlemektedir.

Yanıt A

5. Bilimde öndeyi (tahmin etme) doğruluğu kanıtlanmış bilgilere dayanarak ileride olabilecek olaylarla ilgili açıklama yapmaktır. Paragrafın ilk iki cümlesinde doğa (ekoloji ve kimya) bilimlerinde tahminde bulunmanın kolay olduğu, son cümlesinde ise toplum bilimlerinde tahminde bulunmanın zor olduğu, Rusya'da ve Çin'de komünist yönetimlerin gerçekleşmesinin önceden tahmin edilememesi örneğiyle verilmiştir.

Yanıt E

6. Sorunun cevabı paragrafın bütününde vardır. Buna göre, paradigma bilim adamlarının ortak bilim anlayışını ifade etmekte ve bilim çalışmalarını yönlendirmektedir. Bu anlamın bir bölümü D seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt D

7. Parçadaki siyasi yöneticiler için belirtilen "vaadini tutmama", "toplumun ihtiyaç ve sorunlarını görmezden gelme" gibi sözcükler toplumsal sorumluluk sahibi olmamak anlamına gelmektedir.

Yanıt C

8. Çok küçük cüssesi olan bir farenin bile aslanı hayatı bir tehlikeden kurtarabilmesinden, her insanın çevresindeki insanlara yapacağı küçük veya büyük iyilikler olabileceği dersi çıkarılabilir.

Yanıt D

9. Sorunun cevabı parçanın son cümlesinde verilmiştir. Doğal ve sanatsal varlıklar birbirinden farklıdır..

Yanıt A

DENEME - 8

1. Parça bütün olarak değerlendirildiğinde düşünürün çevresindeki insanların sözlerini hemen kabul etmemesi, onların doğru olup olmadığını kendisinin araştırması gerektiği görüşünün savunulduğu anlaşılmaktadır.

Yanıt A

2. Soru kökünün ilk iki cümlesinde bir bireyin aklını doğru kullandığı için başarılı olduğu ve sempati kazandığı, diğer cümlelerinde ise başka bir bireyin aklını yerinde kullanmadığı için başarısız olduğu örneklendirilmiştir.

Yanıt E

3. Parçadaki söylem, bireyin; bir konuda doğruyu, yanlış; haklıyı, haksızı anlayacak bilgiye sahip olmadığı için ne yapacağı konusunda şüpheye düştüğü, karara varamadığı ve bir eylemde bulunamadığı belirtiliyor. Böyle bir tavır ilkçağ Septik düşünürlerinden Pyrrhon'un öncülük ettiği kuşkucu (Septik) anlayışla ilişkilendirilebilir.

Yanıt B

4. Parçanın birinci cümlesinde bilimin olgusal olma özelliği (nesne ve olayları deneylerle incelemesi) ifade edilmiş, ikinci cümlesinde de buna örnek verilmiştir.

Yanıt B

5. Parça bütün olarak değerlendirildiğinde varlığın ve yokluğun, onu düşünen bireye göre meydana geldiği açıklanıyor. Böyle bir anlatım "Varlık gerçekten var mıdır, yok mudur?" sorusunun tartışılmasını gerektirir.

Yanıt C

6. Parçada, bir düşünceyi savunmanın onun getireceği sonuçlarını da kabullenmeyi gerektirdiği düşüncesi, bir öğretmenin öğrencisiyle diyalogu şeklinde verilmiştir.

Yanıt C

7. Soru kökünde insanın bencil olması nedeniyle toplumda mal ve can güvenliğinin olmayacağı, buna karşılık mal ve can güvenliğini sağlamak için devlete ihtiyaç duyulduğu belirtiliyor. Devlete duyulan ihtiyacın bu iki şartından biri D seçeneğinde verilmiştir.

Yanıt D

8. Parçanın ilk iki cümlesinde hukuki meşruiyetin, son cümlesinde ise sosyal meşruiyetin şartı belirtiliyor ve soruda, yönetimin sosyal yönden meşru olma şartı soruluyor. Sosyal yönden meşru olmama temelde iki şarta bağlanıyor: "Vaatlerini tutmama" ve "toplumun ihtiyaçlarını karşılamama".

Yanıt B

9. Alımlayıcı sanat eserine yönelen, onu anlamak isteyen insandır. Soru kökünde sanat eserinin özellikleri ne olursa olsun, alımlayıcının onun karşısında ki özelliklerinin esas olduğu belirtiliyor.

Yanıt E

DENEME - 9

1. Paragraf bütün olarak değerlendirildiğinde, Sokrates' in, felsefenin insan düşüncesini geliştirerek bilinçlenmesini sağladığı görüşü ortaya çıkmaktadır.

Yanıt E

2. Soru kökünde üç madde üzerinde durulmaktadır: Felsefede nesnel yöntemle ispatlama yoktur, felsefi düşünce özeldir ve bu tür düşüncelerin doğruluğu yanlışlığı söz konusu değildir. A, B, C ve D seçenekleri bu hususlarla ilgili yorumlardır. Fakat parçada filozofların birbirlerinin birikimlerinden yararlandıklarına ilişkin bir ifade olmadığından E seçeneğine ulaşılamaz.

Yanıt E

3. Terminoloji; bir çalışma alanında kullanılan, o alana ait terimlerin tümü demektir. Buna göre paragrafta her bilim dalının kendine özgü terminolojisi, yani kendini ifade etme biçimi, dili olduğu görüşü vurgulanmaktadır.

Yanıt C

4. Sorunun cevabı paragrafın üçüncü ve dördüncü cümlesinde açık olarak verilmiştir. Bu cümlelerde bilimlerin insanın erdemlerini geliştirmeye çalışmadığı, bu nedenle, günümüzde yüksek tahsilli olmasına rağmen olumsuz eylemlerde bulunan insanların olduğu belirtiliyor. Bu ifadeler, bilimin ahlaki erdemleri geliştirme işlevinin olması gerektiği anlamına gelmektedir.

Yanıt B

5. Soru kökünde cesaret için dile getirilen "temelsiz bir atılganlık, bilgiye dayanmayan gözü peklilik ile mutlak korkaklık arasındaki doğru ortadır." ifadesi; cesaretin, iki aşırı uç arasındaki vasat (denge) durumu olduğu anlamına gelmektedir.

Yanıt A

6. Soru kökünde her büyük sanat eserinin düşünsel bir bildiri sunduğu ve bunu sanat diliyle yaptığı belirtiliyor.

Yanıt D

7. Paragrafta Descartes, ruhunda doğuştan bulunduğunu söylediği "Mutlak Varlık" (Tanrı) kavramından hareket ederek Tanrı'nın varlığını kanıtlamaktadır.

Yanıt B

8. Sorunun cevabı paragrafın son iki cümlesinde verilmiştir. Bu cümlelerde filozofun sıradan insanlardan farklı olarak evren, nesne, olay ve insanı merak ettiği ve bunlara ilişkin edindiği bilgilerle yetinmeyip daha derinlere inmeye çalıştığı belirtiliyor.

Yanıt C

9. "Bilginin dayanakları, gerekçeleri" sözcükleri bilginin temellendirilmesi anlamına gelmektedir. Buna göre, parçada, bir bilginin kabul edilebilmesi için temellendirilmesi gerektiği belirtiliyor.

Yanıt C

DENEME - 10

1. Sorunun cevabı paragrafın ilk cümlesinde kısmen verildiği halde son cümlede daha tam ve açık olarak verilmiştir. Bu cümlelerde, insanların kendi değerlerinin eleştirilmesinden ve bu eleştirme sonunda değerlerinin sağlam olmadığına ortaya çıkmasından rahatsız oldukları belirtilmektedir.

Yanıt C

2. Parçada Kant'ın varlığı olduğu gibi değil, zihin yapımıza göre bildiğimiz görüşü; güneş gözlüğü takığımızda nesneleri kendi renklerinde değil, gözlüğün camının renginde görme örneğiyle açıklanmaktadır. Kısacası, Kant'a göre, varlığı olduğu gibi bilmek mümkün değildir.

Yanıt D

3. Sorunun cevabı paragrafın son cümlesinde oldukça açık bir şekilde verilmiştir. Bu cümlede toplumsal bilimlerin insanı bilinçli ve etkin (birtakım başarıların sahibi) bir varlık olarak ele aldığı belirtilmektedir.

Yanıt B

4. Soru kökünün üç bölümünde de varlığın (evrenin) nasıl ve niçin meydana geldiği ve evrenin bir amacının olup olmadığı problemi ile ilgili açıklamalar yer almaktadır.

Yanıt D

5. Parçada Kant'ın, ahlâk yasasının şarta bağlı olması gerektiği, iyiliği iyilik olduğu için, dürüstlüğü dürüstlük olduğu için, kısacası ahlâk yasasını ahlâk yasası olduğu için kabul edip uygulamak gerektiği görüşü açıklanıyor.

Yanıt A

6. Paragrafta sanatın da oyunun da insanı günlük sorunlarından uzaklaştırdığı ve böylece kendisini özgür ve mutlu hissetmesine neden olduğu görüşü açıklanmaktadır. Demek ki sanat ve oyun bu yönleriyle birbirine benzemektedir.

Yanıt B

7. Sorunun cevabı, paragrafın ikinci cümlesinden sonuna kadar olan bölümde vardır. Bu cümlelerde Sokrates'in, insanı ve insani değerleri düşüncesinin merkezine aldığı, değişik sözcüklerle tekrarlanmaktadır.

Yanıt E

8. Farklı düşünürlerin varlığı farklı şekilde açıklaması ve bu farklılığın giderilmeyip hala çözüm beklemesi felsefi düşüncenin kesin olmadığını örneklemektedir.

Yanıt A

9. Coloridge bu söyleminde ilk bilim adamının varlığına yalnızca bilme isteğiyle yöneldiğini dile getirmiştir.

Yanıt A

DENEME - 11

1. Sorunun cevabı paragrafın son cümlelerinde vardır. Bu cümleler "Bana faydası olmayan bir iş yapmamalıyım." anlamına gelmektedir. Böyle bir tavır W. James'in iyinin ölçütünün fayda olduğunu savunan pragmatizmiyle (faydacılığıyla) ilişkilendirilebilir.

Yanıt B

2. Paragrafın birinci cümlesinden A seçeneğine, ikinci cümlesinden D seçeneğine, üçüncü cümlesinden de B ve C seçeneklerine ulaşılabilir. Fakat paragrafta E seçeneğine esas olabilecek bir ifade olmadığından E seçeneğine ulaşılamaz.

Yanıt E

3. Soru kökünün birinci cümlesinde bilimin herkesçe kabul edilen sav ve teorileri bile eleştirdiği ve ikinci cümlesinde bu tavrını sürdürdüğü belirtiliyor. Demek ki bu parçada bilimin eleştirici olma özelliği vurgulanmaktadır.

Yanıt D

4. Soru kökünün I nolu bölümünde bilginin doğruluğu gerçeğe uygun olma şartına, II nolu bölümünde ise kendi içinde tutarlı (çelişkisiz) olma özelliğine bağlanmıştır.

Yanıt C

5. Paragraf bütün olarak değerlendirildiğinde, teknik araçlar yapılmadan önce tıp çalışmalarının daha yavaş geliştiği, teknik araçlar yapıldıktan sonra ise tıp çalışmalarının hızlandığı açıklanmaktadır. Buna göre parçada, teknik buluşların (araçların) tıp (bilim) çalışmalarını hızlandırdığı görüşü vurgulanmaktadır.

Yanıt B

6. Paragrafın son cümlesine kadar olan bölümünde insanların birbirlerine karşı anlayışlı, hoşgörülü oldukları, olayların arka planını gördükleri, eleştirel düşündükleri, böylece gerçeği gördüklerinde demokrasinin en iyi bir şekilde işleyeceği belirtilmektedir. Son cümlede ise bu alışkanlıkların ve erdemlerin ortaya çıkıp gelişmesinde felsefenin yardımcı olacağı ifade edilmektedir. Kısacası parçada, "felsefe, demokrasinin işlerlik kazanmasında önemli işlevlere sahiptir," görüşü savunulmaktadır.

Yanıt A

7. Soru kökünün birinci cümlesinde sanat eserinin oluşması için doğal varlıkların gerekli olduğu, son cümlesinde ise sanatçının bu varlıklara bir sanatçı duyarlılığıyla yaklaşması gerektiği belirtilmiştir.

Yanıt C

8. Paragrafta bir şehre farklı yerlerden bakıldığında şehrin farklı şekillerde görüldüğüne ilişkin örnekler veriliyor. Bu, varlığın anlamının bakış açısına göre değiştiğini örneklendirir.

Yanıt D

9. Sorunun cevabı paragrafın son iki cümlesinde verilmiştir. Bu bölüm, "Kendine yapılmasını istemediğin bir davranışı sen de başkasına yapma", diğer bir deyişle "Diğer insanlarda da en az senin kadar değerlidir." şeklinde özetlenebilir.

Yanıt B

DENEME - 12

1. Paragrafın bütününde, filozofların düşünceleri arasında ilişki olduğu ve sonra gelen filozofun önceki filozofların düşüncelerinden yararlandığı açıklanmaktadır. Bu açıklamalar felsefi düşüncenin birikimli olduğu anlamına gelmektedir.

Yanıt C

2. Paragrafta filozofun sadece başka filozofların düşüncelerini değil, kendi düşüncesini de eleştirdiği belirtilmektedir. Bu anlamı D seçeneği yorumlamaktadır.

Yanıt D

3. Paragrafta Descartes'in, önce tüm bilgilerinden şüphe ettiği, sonra şüphesini yöntemli, sistemli bir şekilde kullanarak varlığından şüphe ettiği kendisinin, Tanrı'nın ve evrenin varlığını ispatladığı açıklanmaktadır. Bu açıklamalar, Descartes'in şüpheyi, doğru bilgiye varmak için araç olarak kullandığı anlamına gelmektedir.

Yanıt D

4. Günlük hayatta olduğu gibi bilimde de kesin doğru bilgilerden şüphe edilmez. "Bilimsel yasa" da doğruluğu bilim çevrelerinin kabul ettiği bilimsel yöntemlerle kanıtlanmış bilimsel ifadeler (genellemeler) demektir.

Yanıt A

5. Felsefede "arkhe" varlığın kendisinden meydana geldiği kabul edilen ana madde, ana unsurdur. Nitekim soru kökündeki Thales ve Demokritos'la ilgili açıklamalarda da "arkhe" bu anlamda kullanılmıştır.

Yanıt E

6. Paragraf bütün olarak değerlendirildiğinde insanın eylemlerinde özgür olması gerektiği ile gerçekten özgür olmasının farklı şeyler olduğu belirtiliyor. Bu anlamı da D seçeneği özetlemektedir.

Yanıt D

7. Platon'a göre iki tür varlık vardır: gerçek varlıklar olan idealar ve ideaların yansımasından, taklidinden ibaret olan duyusal (somut) varlıklar. Gerçek sanat ideaların güzelliğini yansıtan sanattır. Gerçek olmayan sanat da ideaların taklidi olan (gerçek olmayan) somut varlıkları yansıtan sanattır. Demek ki Platon'a göre, gerçek olmayan sanat, taklidin taklidi olduğu için olumsuzdur.

Yanıt B

8. Dil üzerine yoğunlaşan, dil ile düşünce ve varlık hakkında yakın ilişkiler kuran, felsefenin bilim dilini mantıksal analize tabi tutması gerektiğini savunan düşünce "Analitik felsefe"dir.

Yanıt E

9. Aristoteles'e göre, devletin iyi ya da kötü olmasının ölçütü, toplumun ahlaki yönden gelişimini sağlaması veya sağlamamasıdır.

Yanıt B

DENEME - 13

1. Sorunun cevabı paragrafın özellikle son cümlesinde açık olarak verilmiştir. Bu cümlede insanın kendi aklının ürünü olan bir duygu veya düşüncüyü kesin doğru bir inanç haline getirdiği ifade edilmektedir. Bu anlamı A seçeneği özetlemiştir.

Yanıt A

2. Parçada açıklanan görüşler Henry Bergson'un temsilcisi olduğu "İntuizyonizm" görüşüne temel oluşturur. Çünkü gerçek varlığı kavramanın sezgi ile mümkün olduğu savunulmaktadır.

Yanıt D

3. Evrende insan zihninin dışında somut varlığı olan her şey "gerçek" kabul edilir. Buna göre, evrendeki nesneler de birer gerçektir. Öyleyse parçada gerçeğe uygun olan kuramın doğru olduğu ifade edilmiştir.

Yanıt B

4. Paragrafta Newton'un, Kopernik ve Kepler'in buluşlarından yararlandığı ve çalışmalarının sonunda genel çekim yasasını bulduğu açıklanmaktadır. Bu ifadeler bilimin birikimli olarak ilerleme özelliğini dile getirmektedir.

Yanıt B

5. Paragrafın bütününde Kant'ın, ahlâk yasasının evrensel nitelikte olduğu, her insan davranışını kapsadığı görüşü farklı ifadelerle dile getirilmiştir.

Yanıt C

6. Paragrafın ilk cümlelerinde vicdanın insanı daima iyiye yönelttiği, fakat insanın olumsuz davranışlarını her zaman engelleyemediği dile getirilmekte, sonraki cümlelerde de, dolayısıyla vicdanın yerine geçecek bir güce ihtiyaç olduğu ve bu gücün devlet olduğu görüşü ifade edilmektedir. Demek ki devlete gerek duyulmasının nedeni, vicdanın insanı iyiye yöneltmede yetersiz olmasıdır.

Yanıt A

7. Sorunun cevabı parçanın son iki cümlesinde vardır. Bu cümlelerde bir eseri sanat eseri yapan özelliğin eserin kendine özgü özellikleri olan biçimi ve yapısal düzeni olduğu belirtilmiştir.

Yanıt D

8. Paragrafın son cümlelerinde eleştiri iyi anlaşıldığı ve gereği yerine getirildiği takdirde insanı geliştirdiği belirtilmiştir.

Yanıt C

9. Soru kökünün birinci cümlesinde doğrunun bilgiye, ikinci cümlesinde ise gerçeğin varlığa ait bir özellik olduğu belirtiliyor.

Yanıt E

DENEME - 14

1. Parçada Descartes'in felsefenin insan hayatını düzenlediği ve felsefi bilginin, duyuların (örneğin, gözün) verdiği bilgiden daha değerli olduğu görüşü açıklanmaktadır. Böyle bir görüşle A, B, D ve E seçenekleri bağdaşır, fakat C seçeneği bağdaşmaz. Çünkü bu seçenekte felsefenin sadece teorik yararından söz edilmektedir.

Yanıt C

2. Sorunun cevabı paragrafın daha ilk cümlesinde verilmiş ve sonraki cümlelerde de bu cümledeki anlam genişletilmiş, örneklendirilmiştir. Paragrafta felsefenin hayatın hemen her alanında olduğu görüşü vurgulanmaktadır.

Yanıt D

3. Sorunun cevabı paragrafın üçüncü ve dördüncü cümlelerinde verilmiştir. Bu cümlelerde bilim adamının nesnel yöntemler kullandığı belirtilmektedir.

Yanıt D

4. Kant'ın soru kökünde açıklanan görüşü, insanın ahlâki eylemi, kendisi için bir (insanlık) ödev (i) bilmesi ve bunun için yapması gerektiğidir.

Yanıt B

5. Paragrafın tümünde Platon'un insanla devletin bir-birine benzediğine ilişkin görüşü farklı sözcüklerle dile getirilmiştir. Örneğin, "tek insanın bir mikroorganizma olmasına karşılık, devlet bir makroorganizmadır" ve "devletteki sosyal sınıflar insandaki temel yetilerin karşılığıdır" gibi ifadeler böyle bir benzetmeyi dile getirmektedir.

Yanıt A

6. Sorunun cevabı paragrafın ilk beş cümlesinde verilmiştir. Bu cümlelerde sanatın, sanatçının doğadan aldığı izlenimlerle başladığı, sanatçının bu izlenimleri sentezleyerek bir ifadeye ulaştığı ve bu ifadenin sanat olduğu belirtilmektedir. Bu görüşü E seçeneği özetlemektedir.

Yanıt E

7. Sorunun cevabı paragrafın ikinci cümlesinde verilmiştir. Bu cümlede teolojinin ilgili olduğu dine bağlı olduğu ve dini, bağlı olduğu kaynağa göre açıkladığı ifade ediliyor.

Yanıt C

8. Parçada bilimsel ürünlerin yaratıcısından ayrı bir varlık alanı kazandığı görüşü El-Cabir'in "Cebir" ve Pergell'in "pergel" örneğiyle açıklanmıştır.

Yanıt C

9. Paragraftaki karıncanın sevdiği kişinin yanmasını önlemek amacıyla bir damla su taşıması ve bunu, sevdiği lidere olan desteğini göstermek için yaptığını belirtmesi, insanın sadece iyiyi istemesi değil, onun yanında olduğunu tavırlarıyla göstermesi anlamına gelir.

Yanıt A

DENEME - 15

1. Soru kökünde Descartes'in, felsefenin insan için duyu organlarından daha gerekli olduğu görüşü işlenmektedir. Descartes'a göre felsefe, dünya hayatımızı idare etmek ve ahlâkımızı düzene sokmak için zorunlu bir uğraştır.

Yanıt A

2. Felsefede bilgi edinen kişiye "özne", öznenin hakkında bilgi edindiği varlıklara da "nesne" denir. Buna göre, parçanın son cümlesi, nesne ne kadar çekici olursa olsun, onun anlamı olması, yani özne tarafından tanınıp yorumlanması için öznenin nesneye yönelmesi gerektiği (aktif olduğu) belirtilmiştir.

Yanıt E

3. Sorunun cevabı paragrafın son üç cümlesinde verilmiştir. Bu cümlelerde Platon'un akılla elde edilen bilginin doğru ve mükemmel olduğu, duyularla elde edilen bilginin ise mükemmellikten uzak olduğu görüşü açıklanıyor. Bu görüşler bilginin kaynağı ve değeri (doğruluğu) ile ilgilidir.

Yanıt B

4. Parçada açıklanan görüşler Pozitivizm'in savunduğu görüşlere uygundur.

Yanıt C

5. Bilimde bir kuramın (teorinin) güçlü olması, bu kuramın ilgili olduğu nesne ve olayları doğru açıklamasına, onlara uygun olmasına bağlıdır.

Yanıt D

6. "Yasa yapma" kanun yapma, "yürütme" de belirli yasalara göre ülkeyi yönetme anlamına gelir. Parçada J. Locke'un, bireylerin haklarının korunması için devlet yönetiminde kanun yapan kurumla ülkeyi yöneten kurumun ayrılması gerektiğine, yani demokrasilerdeki "kuvvetler ayrılığı ilkesi" ne ilişkin görüşü dile getirilmiştir.

Yanıt A

7. Sanatı "yaratma olarak" açıklayan kurama göre, sanatçı doğadan birtakım etkiler, izlenimler alır, fakat onları psikolojik dünyasında kendi duygu, coşku, heyecan ve hayal gücüne göre anlayıp değerlendirir, yorumlar ve eserini oluşturur. Soru kökünde yer alan bilgiler bu sanat kuramını çağrıştırmaktadır. Parçada diğer seçeneklerle ilgili bir ifade yer almamıştır.

Yanıt E

8. Soru kökünde günlük hayatımızda yer alan ülkelerin (varlıkların) bizim için var olduğu, buna karşın günlük hayatımızda olmayan ülkelerin (varlıkların) bizim için var olmadığı belirtiliyor. Bu anlatım öznenin ayrı bir varlığın olup olmadığının sorgulanmasını gerektirir.

Yanıt A

9. Paragraf bütün olarak değerlendirildiğinde, alçak gönüllü olma ile alçak gönüllü olduğunu göstermenin farklı şeyler olduğu anlaşılmaktadır.

Yanıt A

1. Paragrafta bir düşünürün aklın, a) kendi imkânlarından; b) insanın eğitim, tecrübe, okuduğu kitaplar, ilişkide bulunulan insanlardan etkilendiği; c) toplumun görüş, inanç, kanaat ve eğilimlerinin ve kendi zihinsel alışkanlıklarının tutsağı olduğu ve bu faktörlerin sınırları dışına çıkamadığı görüşü açıklanıyor. Bu ifadeler insan düşüncesini sınırlandıran bazı faktörlerin olduğu anlamına gelmektedir.

Yanıt A

2. Parçanın birinci cümlesinde bilim dünyasında mevcut paradigmayı sarsacak bir bilimsel buluşun gerçekleştiği, sonraki cümlelerinde ise bu buluşun doğruluğu kanıtlandığında söz konusu paradigmanın çöktüğü ve yerini yeni bir paradigmanın almasıyla bilimde devrimin gerçekleştiği açıklanmıştır. Bu olgu C seçeneğinde özetlenmiştir.

Yanıt C

3. Parçada insanın edindiği bilgilerden şüphe etmesine gerekçe olarak; hakkında bilgi edinilen nesnelerin, nesneleri algılayan insanların ve ortamın farklı olması gösterilmektedir.

Yanıt C

4. Sorunun cevabı paragrafın son cümlesinde daha net olarak verilmiştir. Bu cümlede (Sokrates'in) bilgi-nin doğuştan geldiğini savunduğu ve bu bilgileri karşısına aldığı kişiye çeşitli sorular sorarak açığa çıkarttığı belirtilmektedir. Bu görüş A seçeneğinde özetlenmiştir.

Yanıt A

5. Sorunun cevabı paragrafın birinci cümlesinde verilmiş, sonra da bu cümledeki anlam diğer cümlelerde açıklanmıştır. Buna göre, yapılan bilimsel incelemeler bize, araştırılacak yeni alanların varlığını göstermektedir.

Yanıt B

6. Sorunun cevabı paragrafın ikinci ve üçüncü cümlelerinde verilmiştir. Bu cümlelerde insanın eylemlerinden sorumlu tutulması için özgür olması gerektiği belirtilmektedir.

Yanıt D

7. Parçanın birinci cümlesinde oyunun amacının kendisi olduğu, ikinci cümlesinde ise sanatın amacının kendisi olduğu görüşü açıklanmaktadır. Demek ki sanat ve oyunun amacı kendileridir.

Yanıt D

8. Belirli bir alanda derin bilgiye sahip olmak "bilgelik", ahlaki niteliklere sahip olmak da "erdemlilik" kavramıyla ifade edilebilir. Buna göre, siyaset felsefesi bu iki kavramı esas almalıdır.

Yanıt E

9. Sorunun cevabı paragrafın son iki cümlesinde verilmiştir. Bu cümlelerdeki "... inanç konularını kavranılır, akılla kanıtlanır hale getirmek" ifadesi, dine mantıklı bir temel oluşturmak anlamına gelir

Yanıt C

karekök

1. Paragrafta, üstü kapalı bir biçimde, felsefenin insan bilincini (düşüncesini) geliştirdiği ve böylece insanın yaşamını daha düzenli hale getirdiği görüşü ifade ediliyor. Bu anlamı E seçeneği özetlemektedir.

Yanıt E

2. Parçanın ikinci cümlesinde bilimsel yasanın, kendisiyle ilgili konularda gelecekteki olayları haber verme (öndeyide bulunma) imkanı sunduğu açıklanmıştır.

Yanıt E

3. Sorunun cevabı paragrafın son üç cümlesinde verilmiştir. Bu cümlelerde zihnin, edindiği tüm bilgilerden sıyrılarak varlığa yöneldiğinde onu kavradığı ve bu yolla elde edilen bilginin kesin doğru olduğu açıklanmaktadır.

Yanıt A

4. Soru kökünün dördüncü cümlesinde, dolaylı doğrulanmanın temelinde "mantıksal ilişkiler kurma" olduğu ifade edilmektedir. "Mantıksal ilişki kurma" bilgileri arasında akıl yürüterek ilişki kurmak demektir.

Yanıt B

5. Paragrafın birinci cümlesine dayanarak A ve B seçenekleri, ikinci cümlesine dayanarak da D ve E seçenekleri söylenebilir. Fakat soru kökünde bilimsel teorilerin bir bölümünün doğruluğunun kanıtlandığı ile ilgili bir ifade olmadığı için C seçeneği söylenemez.

Yanıt C

6. Sorunun cevabı paragrafın, Sokrates'in öğrencisine verdiği cevabı ifade eden cümlesinden itibaren verilmiştir. Bu bölümde Sokrates, hapsedildiği kaleden kaçırılma teklifine karşı, kendisinin farklı durumdaki söz ve davranışlarının birbirleriyle tutarlı (uyumlu) olması gerektiğini ifade etmektedir.

Yanıt C

7. Sorunun cevabı, paragrafın ikinci cümlesinden sonuna kadar olan bölümünde verilmiştir. Bu bölümde önce "Yeni Dünya" da yaşamının zor olduğu ifade edilmiş, sonra da bu duruma örnek verilmiştir.

Yanıt B

8. Soru kökünde varlığın, ona yönelen kişinin bakış açısına göre anlam kazandığı örneklendiriliyor.

Yanıt B

9. Bazı insanların sanata ilişkin bilgisi olmadığı halde bazı müzik parçalarından zevk alması, estetik hazın sanat bilgisinden daha çok sanat eserinden alına zevke bağlı olduğunu gösterir.

Yanıt A

karekök

DENEME - 18

1. Soru kökünde tarih boyunca felsefi düşünceye pek çok eleştiri yöneltildiği, fakat buna rağmen günümüzde felsefeye ilgi gösterildiği belirtilmekte ve bunun nedeninin de felsefenin sorulara verdiği cevaplar değil, konularına yaklaşım tarzı olduğu ifade edilmektedir. Bu durumu parçaya en uygun şekilde ifade eden yorumlama D seçeneğinde vardır. Diğer seçenekler D seçeneğine göre nispeten zayıf kalmaktadır.

Yanıt D

2. Sorunun cevabı parçanın son cümlesinde vardır. Bu cümledeki "özel doğru" kişilerin kendilerine özgü doğruları, "değişmeyen doğrular" ise "mutlak, kesin doğru" anlamına gelmektedir.

Yanıt E

3. Paragrafın bütününde farklı sözcüklerle, bilimlerin insana ve insani değerlere gereken ilgiyi göstermediği vurgulanmaktadır. Bu anlamı da C seçeneği özetlemektedir.

Yanıt C

4. Sorunun cevabı paragrafın birinci cümlesinde açık olarak verilmiştir ve sonraki cümlelerde bu cümledeki anlam daha da açıklanmaktadır. Parçada kısaca, bilimsel araştırma yapabilmek için bilimin (günümüzde) ulaştığı seviyeden haberdar olmanın gerekliliği vurgulanmaktadır.

Yanıt B

5. Parçada, bir rahatsızlık durumuyla karşılaşan kişinin hangi davranışın daha yararlı olacağını bilemediği, bunun için rahatsızlanan eşine müdahale edemediği belirtiliyor. Böyle bir tavır Pyrrhon'un kuşkucu (Septik) tavrıyla ilişkilendirilebilir.

Yanıt B

6. Sorunun cevabı paragrafın ikinci cümlesinde vardır, sonraki cümlelerde de bu cümledeki anlamı destekleyici ifadelerle yer verilmiştir. İkinci cümle insanın köle durumundan, sözleşerek devlet denen otoriteyi oluşturmasıyla kurtulacağı ifade edilmektedir. Bu anlamı C seçeneği özetlemiştir.

Yanıt C

7. Paragrafın birinci ve ikinci cümleleri birlikte ele alındığında şu anlamı içerdikleri anlaşılmaktadır: Sanat, sanatçının nesnelerle estetik bir ilişki kurmasının sonucunda oluşur.

Yanıt B

8. Paragrafta "bazı hayırseverlerin yoksullara yardımlarını başka insanların görmemesi ve şöhretli olmamak için geceleyin yaptığı ve bu davranışlarının onları erdemli yaptığı" ifade ediliyor. Bu anlam A seçeneğinde özetlenmiştir.

Yanıt A

9. Soru kökünün birinci bölümünde bazı düşünürlerin metafiziğin mümkün olmadığını, bu nedenle felsefenin konusu olmaktan çıkarılması gerektiğini, buna karşın ikinci bölümünde bazı düşünürlerin felsefenin metafiziğe yönelmek zorunda olduğunu savunduğu belirtiliyor. Demek ki, soru kökünde metafiziğin mümkün olup olmadığı sorunu tartışılmaktadır.

Yanıt E

DENEME - 19

1. Paragrafta araştırmacı gazeteci ile filozof arasında, ele aldıkları konuları araştırma, o konularla ilgili farklı görüşleri inceleme ve gözlemler yapma gibi benzerlikler olduğu belirtilmektedir. Buna göre, soru kökünde filozofun araştırmacı gazeteciye benzemesinden söz edilmektedir.

Yanıt D

2. Bir felsefi görüş, bilginin doğruluğunu veya yanlışlığını insana yarar sağlayıp sağlamamasına göre belirliyorsa, bu görüş, bilginin (insana pratik hayatta sağladığı) sonuçlarını esas alıyor demektir.

Yanıt B

3. Paragrafta günümüz insanının varlık, insan ve toplumla ilgili konularda eski insanlara göre daha çok bilgi sahibi olduğu ve elindeki teknik imkânların da daha gelişmiş olduğu, fakat bu olumlu gelişmelere rağmen mutlu olamadığı ve birçok sorununu çözemediği ifade ediliyor. Bu söylemi C seçeneği özetlemektedir.

Yanıt C

4. Paragraf bütün olarak değerlendirildiğinde şu anlamı ifade ettiği ortaya çıkmaktadır: Günümüz bilimine gelmiş geçmiş tüm bilim adamlarının katkıları olmuştur; bilim, bilim adamlarının ortak ürünüdür. Parçada A, B, C ve D seçenekleriyle ilgili bir bilgi yer almamaktadır.

Yanıt E

5. Nietzsche'nin paragrafta açıklanan görüşü, gücün insan için en yüce erdem olduğudur. Ayrıca Nietzsche güçlü insanı yüceltmektedir. Buna göre, A, B, C ve E seçenekleri böyle bir düşünce ile bağdaşır, ama insanın eylemlerinde özgür olmadığı görüşü bu düşünceyle bağdaşmaz. Çünkü yenilik, yaratıcılık ve dolayısıyla güçlü olma özgür olmayı gerektirir.

Yanıt D

6. Parçada Protagoras'ın siyasetle ilgili görüşlerinin temelinde "İnsanın her şeyin ölçüsü" olduğu görüşü vardır. İnsanın her şeyin ölçüsü olması, bilginin insandan insana değişmesi; doğru, kesin bilginin olmaması demektir.

Yanıt A

7. Aristoteles bu cümlede doğal varlıklarla sanat varlıklarının birbirinden farklı olduğunu ifade etmiştir.

Yanıt A

8. Parçaya göre, felsefi eserlerin çerçevesini ve düzeyini düşünürün sorduğu sorular belirlemektedir. Bu anlam B seçeneğinde yorumlanmıştır.

Yanıt B

9. Bazı bilim adamlarının bilimde ortaya çıkan bir sorunu kendi bilim anlayışlarına (paradigmalarına) uymuyor diye görmezden gelmeleri bilimin nesnel olma özelliğiyle bağdaşmaz.

Yanıt B

DENEME - 20

1. Soru kökünde felsefi düşüncenin; filozofun düşünce yapısından, kişiliğinden, yaşadığı dönemden, toplum yapısından ve diğer toplumsal oluşumlardan etkilendiği ifade edilmektedir. Bu saydığımız özellikler sadece E seçeneği karşılamaktadır.

Yanıt E

2. Paragrafın birinci cümlesinde A. Comte'un metafiziğin olanaksız olduğunu savunduğu, ikinci cümlesinde bazı düşünürlerin A. Comte'un bu görüşüne karşı çıkıp eleştirdiği açıklanıyor. Buna göre parçada, filozofların birbirlerinin görüşlerini eleştirdiği örneklendirilmiştir.

Yanıt D

3. Parçada "bilginin kaynağının duysal deneyler olduğu" görüşü, canlı bir mermer heykelin duyularıyla bilgi edinmesi örnekleriyle verilmiştir.

Yanıt D

4. Bilim adamının parçada söz konusu edilen cevabı "Bilim adamının bilmedikleri, bildiklerinden çok daha fazladır." anlamına gelmektedir.

Yanıt B

5. Paragrafın bütününde Herakleitos'un, evrendeki zıt varlıkların aslında aynı özden kaynaklandığı görüşü değişik örneklerle açıklanmaktadır.

Yanıt C

6. Eylemin ahlâki değeri (iyi veya kötü oluşu) bu eylemin insana verdiği hazzı göre belirleniyorsa, bu, aynı zamanda eylemin sonucunu esas almak anlamına da gelir. Çünkü bir eylemin bireye fayda sağlayıp sağlamadığı, ancak o eylemi gerçekleştirdikten sonra anlaşılabilir.

Yanıt A

7. Sorunun cevabı paragrafın üçüncü cümlesinde vardır. Bu cümlede hayatı yaşanılır kılan şeyin insanın çevresindeki güzel varlıklar olduğu belirtilmiştir.

Yanıt A

8. Soru kökünün özellikle son cümlesinde bilimde bir kuramı doğrulamanın değil, yanlışlamanın (yanlış olduğunu göstermenin) daha kolay ve yeterli olduğu belirtiliyor.

Yanıt D

9. Soru kökünde T. More ve G. Orwell'in (yaşadıkları) farklı dönemlerdeki değişik olayları gözlemledikleri için farklı ütopya düşünceleri ortaya koydukları açıklanmaktadır.

Yanıt A

kareköt

DENEME - 21

1. Tarihte yaşanan Fransız ve Rus devrimleri ile demokrasi fikrinin ortaya çıkıp gelişmesi önemli toplumsal olaylardır. Soru kökünde bu önemli olayların gerçekleşmesinde felsefi düşüncenin etkili olduğu belirtilmektedir.

Yanıt A

2. Parçada felsefi düşüncenin hem bilimlere kaynak olduğu ve hem de bilimlere yeni çalışma alanları açtığı belirtiliyor. Bu ifadeler felsefenin bilimlere yardımcı olduğu, onları desteklediği anlamına gelmektedir.

Yanıt E

3. Paragrafın tümünde J. Locke'un, bilginin kaynağının duyular (deney) olduğu görüşü farklı sözcüklerle dile getirilmektedir.

Yanıt E

4. Soru kökünde erdemli davranışın; "bireyin kendi haklarından fedakarlık yaparak gerçekleştirdiği davranış olduğu", maddi durumu müsait olmayan bir kişinin yoksula yardım etmesi ve bir doktorun uykusunu terk ederek hastasını muayene ve tedavi etmesi örnekleriyle verilmiştir.

Yanıt C

5. Parçada J. Bentham'ın bireyin ahlâki eylemlerinde olabildiğince çok sayıda insanın mutluluğunu göz önünde bulundurması gerektiği, bunu yapan bireyin de mutlu olacağı görüşü açıklanmaktadır. Bu görüşün temelinde bireyin ve toplumun birbirini etkilediği görüşü bulunmaktadır.

Yanıt B

6. Paragrafta "yasa devleti" ile "hukuk devleti"nin birbirinden ayrı olgular olduğu, her türlü yönetimin yasaları olduğu, böylece her yönetimin yasa devleti olduğu, buna karşın "hukuk devleti"nin hem toplumun ihtiyaç ve sorunlarına göre yasa düzenlediği ve hem de hiçbir kişi, grup, zümre ve sınıfa ayrıcalık tanımadığı belirtiliyor. "Hukuk devleti"nin bu anlamı D seçeneğinde özetlenmiştir.

Yanıt D

7. Parçada sanat eserini oluşturan sanatçı tanınmasa bile eserden zevk alındığında onun güzel olduğu belirtiliyor. Bu; sanatta sanatçının değil, onun ortaya koyduğu eserin esas olduğu anlamına gelmektedir.

Yanıt B

8. Bilimin yöntemlerinin bir bilim adamından diğerine değişmemesi, bilimin nesnel yöntem (ler) kullanması demektir.

Yanıt A

9. Şairin dizelerinden oluşan soru kökünde dünyada bir düzen olduğu dile getiriliyor.

Yanıt C

kareköt

1. Paragrafta bilimlerin tüm gelişmesine rağmen sadece somut konuları açıklayabildiği, oysa insan aklının varlığın soyut yönlerini de merak ettiği, varlığın bu yönlerini felsefenin konu edindiği dolayısıyla insanın felsefeye yöneleceği ifade ediliyor.

Yanıt B

2. Parçada bilimlerin bilimsel (nesnel) yöntemle çalıştığı, buna karşın felsefenin filozofun zekâsına ve kişiliğine dayandığı belirtiliyor. Demek ki bilim ve felsefe farklı kaynaklara dayanmaktadır. Bilim deneye (olgulara), felsefe akla dayanır.

Yanıt C

3. Rasyonalist düşünürler bilginin akılla, empirist düşünürler ise deneyle (duyularla) elde edildiğini savun-duklarına göre, bilginin kaynağı konusunda birbir-lerinden ayrılmaktadırlar.

Yanıt B

4. Parçada özellikleri açıklanan kavram "töz"dür. Töz; var olmak için kendisinden başka bir şeye muhtaç olmayan mükemmel varlıktır.

Yanıt D

5. Paragrafın son cümlesine kadar olan bölümünde bilim adamının bilimsel bilgilerden şüphe ettiği ifade edilmekte, son cümlede ise bilim adamının bu şüphesinin bilimin yanlışlarını düzeltmesini ve daha dinamik bir yapıya sahip olmasını sağladığı belirtilmektedir.

Yanıt D

6. Sorunun cevabı paragrafın son iki cümlesinde verilmiştir. Bu cümlelerde eylemin ahlâki olmasını sağlayan ölçütün eylemin bireyin sezgisine uygun olması olduğu ifade edilmiştir.

Yanıt A

7. Paragrafın son cümlesine kadar olan bölümünde Avrupa'da bilime ve düşünceye büyük önem ve değer verildiği, Avrupa'daki yöneticilerin bilim adamı ve düşünürleri kendilerine danışman yaptığı belirtilmekte, son cümlede ise bu uygulamalarının ürününün hayatın her alanında ilerlemek ve diğer ulusları geçmek olduğu ifade edilmektedir. Demek ki kalkınmanın gerekli koşulu, bilime, düşünceye ve düşünürre değer vermektir.

Yanıt E

8. Paragrafın birinci cümlesinde gözümüzün (duyularımızın) bizi yanılttığı, sonraki cümlelerinde ise bu yanlışlığı akılla (düşünerek) anladığımız ifade ediliyor.

Yanıt E

9. Parçada ortak estetik yargıların olmamasının nedeninin, sanat eserinin sanatçının psikolojik yaşantılarına göre meydana gelmesi olduğu savunuluyor.

Yanıt C

1. A ve D seçeneklerinde belirtilen felsefe yapma koşulları parçanın son cümlesinde, C ve E seçeneklerinde belirtilen koşullar ise birinci cümlede vardır. Fakat parçada felsefe yapmak için bilimlerden yararlanma gibi bir koşul yoktur.

Yanıt B

2. Paragrafın son cümlesine kadar olan bölümünde Gazali'nin, insanın akılla sadece maddeyi bilebildiği ve bu yolla elde edilen bilginin yeterli olmadığı, son cümlesinde ise, gerçek bilginin kalp gözüyle elde edildiği görüşü açıklanmaktadır. Buna göre Gazali gerçek bilginin kalp gözüyle elde edildiğini savunmaktadır.

Yanıt C

3. Soru kökünün birinci cümlesinde bilim adamının; sistemli araştırmalar (deney ve gözlemler) yapma, bu cümlelerin tümünde hipotez ortaya koyma, ikinci cümlesinde yine deney yapma ile yasaya (kesin bilimsel bilgiye) ulaşma özelliklerine sahip olduğu belirtilmiştir.

Yanıt E

4. Bilimin insana nesne ve olayları tanıtmayı, bilimin teorik faydasıdır. Buna karşılık bilimin, hayatı kolaylaştırmayı amaç edinen teknolojiye temel oluşturması da pratik faydasıdır.

Yanıt B

5. Sorunun cevabı paragrafın üçüncü cümlesinden sonuna kadar olan bölümünde vardır. Bu bölümde Mevlâna erdemli olabilmenin şartlarını şöyle sıralamıştır: Tanrıya büyük bir aşkla bağlanma, bu nedenle tüm varlıkları sevmek; onlara sevgi, şefkat ve merhametle muamele etme.

Yanıt C

6. Tolstoy'un soru kökünde yer alan özdeyişi; "Varlığın kendisi güzel değildir, varlığa yönelen insanın algılamasına, anlamlandırılmasına göre varlık güzel görünebilir." anlamına gelmektedir.

Yanıt D

7. "Hukukun üstünlüğü" sözcüğü, (soru kökünde bir açıklama olmasa bile) kendisini açıklayan bir kavramdır ve toplumda bireylerin, mevkilerin, kişisel nüfuzların, iltimasın değil; yasaların hâkim olması, yasaların herkesin üstünde ve herkesi bağlayıcı olması demektir. (Paragrafta hukukun üstünlüğünün ne olduğu değil, ne olmadığı açıklanmıştır.)

Yanıt E

8. Paragrafta felsefi düşüncede kesinliğin olmadığı, "Platon'un eserlerinde konu en zevkli yerine geldiğinde bitiyor." şeklindeki bir anlatımla örnek-lendirilmiştir.

Yanıt B

9. İnsan özgür olmadığında ahlaktan ve sorumluluktan söz edilememesi, özgürlük ahlak ve sorumluluğun temelini oluşturur anlamına gelir.

Yanıt C

DENEME - 24

1. Paragrafta felsefi düşüncenin farklı zamanlarda farklı konuları ele aldığı ve böylece konu alanını genişlettiği açıklanmaktadır.

Yanıt C

2. Paragrafın ilk iki cümlesinde Wittgenstein'in felsefenin eski, geleneksel soyut konularını terk etmesi, sonraki cümlelerinde ise dil problemleri üzerinde durması gerektiği görüşü açıklanmaktadır.

Yanıt B

3. Soru kökünde farklı bölümler halinde yer alan açıklamalar bilim ve teknolojinin günümüz yaşamının farklı alanlarında hayatı kolaylaştırdığı anlamına gelmektedir.

Yanıt C

4. Paragrafın birinci cümlesinde doğadaki ve sanattaki güzelliklerin birbirinden farklı olduğu ifade edilmekte, sonraki cümlelerinde ise bunun nedenleri açıklanmaktadır.

Yanıt E

5. Paragrafta bireyin özgür olmasının kendi kişisel özelliklerine (bilgili ve bilinçli olmasına) bağlı olduğu, bu özelliklerini geliştirdiği oranda özgür olduğu, geliştirmede oranda özgür olmadığı görüşü örneklenmiştir.

Yanıt A

6. Soru kökünde Panteizm'in "Evren ve Tanrı bir ve aynı şeydir." görüşü farklı sözcüklerle dile getirilmiştir.

Yanıt D

7. Paragrafın son üç cümlesinde insan bilimleri içine giren olayların insanın bilinciyle gerçekleştirildiği, bu nedenle de insan bilimlerindeki tahminlerin (doğa bilimlerindeki) daha zayıf olduğu belirtiliyor.

Yanıt E

8. Sorunun cevabı paragrafın özellikle son cümlesinde daha net bir şekilde vardır. Bu cümlede, insanın her davranışının çeşitli sorulara cevap anlamı taşıdığı belirtiliyor.

Yanıt A

9. Soru kökünün birinci bölümünde bireyin en temel özelliğinin eşitlik olduğu belirtilmiş ve buna dayanarak ideal devletin en temel ilkesinin de eşitlik olması gerektiği savunulmuştur. Buna karşılık ikinci bölümde bireyin en temel özelliğinin özgürlük olduğu belirtilmiş ve buna dayanarak da ideal devletin temel ilkesinin özgürlük olması gerektiği belirtilmiştir. Demek ki bu iki görüş, insanla ilgili temel düşüncelerindeki farklılık nedeniyle ideal devletin temel ilkesinin ne olması gerektiği konusunda farklı sonuçlara varmışlardır.

Yanıt A

DENEME - 25

1. Paragrafta anlatılan Çin masalında kısaca, aklın her insanda olduğu, fakat onu kullanmanın belli yolları olduğu ve bunun da eğitimle kazanılabileceği görüşü dile getirilmiştir.

Yanıt C

2. Sorunun cevabı paragrafın son iki cümlesinde verilmiştir. Bu cümlelerde Sokrates insanın neyi bilip neyi bilmediğinin farkında olması, yani bilinçli olması gerektiğini ifade etmektedir.

Yanıt C

3. Soru kökünün birinci cümlesinde duyuların, ikinci cümlesinde ise aklın verdiği bazı bilgilere güvenilemeyeceği örneklendirilmiştir. A seçeneği parçanın birinci cümlesini özetlemektedir. E seçeneği parçayı eksik özetliyor. B ve C seçeneklerinin ise parçada karşılığı yoktur.

Yanıt D

4. Sorunun cevabı parçanın ikinci cümlesinde özellikle "... incelediği konuya tarafsız olarak yaklaşabilmesi oldukça zordur." ifadesindedir. Bu ifade, bilim adamının araştırmalarında nesnel davranabilmesinin zorluğunu bildirmektedir.

Yanıt B

5. Parçadaki "...bir eylemin gerisindeki ilke" sözcüğü, eylemin ahlâki değerinin eylemin sonucuna göre değil; eylemi yapan kişinin niyetine, amacına, yapılış nedenine göre belirleneceği anlamına gelir. Gerçekten Kant, insan eylemlerini bu eylemlerin sonucuna değil, amacına göre değerlendirmektedir.

Yanıt A

6. Soru kökünde hem çağdaş devlet anlayışında hem de günümüz siyaset felsefesinde birey - devlet ilişkisi ile ilgili anlayışlardan söz edilmektedir. Kısacası üzerinde durulan kavramlar "birey" ve "devlet" tir.

Yanıt D

7. Soru kökünde oyunun da sanatın da insanı günlük sorunlardan uzaklaştırıp özgür ve mutlu ettiği açıklanıyor.

Yanıt B

8. Parçanın bütününde bireye fayda sağlayan bilginin doğru olduğu görüşü farklı sözcüklerle dile getiriliyor.

Yanıt D

9. Soru kökündeki kısa cümle, varlığın algılanışının algılayan kişiye göre değiştiğini örneklendirmektedir.

Yanıt A

DENEME - 26

1. Paragrafa göre, bir köylünün tarlasında çift sürerken bulduğu bir mermer heykel hakkında; köylü ve koleksiyoncu farklı değerlendirmeler yapmaktadır. Köylü heykelden anlamadığı için koleksiyoncunun eski bir heykele çok para vermesini anlamsız bulurken koleksiyoncu bu esere hayranlığını dile getirmektedir. Bu iki farklı insan akıllarını kendi özelliklerine ve anlayışlarına göre kullanmaktadır.

Yanıt C

2. Soru kökünde profesörün; öğrencisinin, belirli bir problemin farklı çözüm yolunun olup olmadığı sorusuna karşılık olarak, biraz önce yaptığı çözüm yolunu tekrarlaması, aklın yolunun bir olduğu, aklın benzer koşullarda benzer şekillerde düşündüğü anlamına gelir.

Yanıt B

3. Bilginin öznenin (bilgi edinen insanın) konumuna yani bakış açısına göre değiştiği ilkesi; tren, metro ve uçakla seyahat yapan insanların varlığı farklı şekilde algılanması örnekleriyle açıklanmıştır.

Yanıt A

4. Paragrafın bütününde bilimsel teori ve dünya görüşünün farklı kavramlar olduğu belirtilip, bu farklardan bazıları açıklanmıştır.

Yanıt C

5. Paragrafın bütününde Kant'ın metafiziğe eleştirel yaklaşımını yansıtan, metafiziğe yönelen düşüncelerin eksiklerini dile getiren ifadeler vardır.

Yanıt E

6. Paragrafta bireyin eylemlerine esas aldığı ahlâk ilkesinin kişiye faydalı da olsa, zararlı da olsa kişi tarafından kabullenilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Ahlâk ilkesinin bu özelliğini D seçeneği özetlemektedir.

Yanıt D

7. Parçada yer alan açıklama sanatın, insanların doğadaki güzellikleri anlamalarına yardımcı olduğu anlamına gelmektedir.

Yanıt B

8. Soru kökünde yer alan Platon'un özdeyişi, insanın bildiklerinin, bilmesi gerekenlerden daha az olduğunu dile getirmektedir.

Yanıt B

9. Parçada bazı anne babaların çocuklarını kötü niyete dayanmayan korkutmalarının çocuklarda giderilmesi çok zor korkulara neden olduğu belirtiliyor. Bu ifadeler, davranışın iyi niyetli olmasının onu ahlaki yönden iyi yapmaya yeterli olmayacağı anlamına gelmektedir.

Yanıt B

DENEME - 27

1. Sorunun cevabı paragrafın özellikle son cümlesinde açık olarak verilmiştir. Bu cümlede (İlkçağ düşünürü) Sokrates'in Yunan toplumunun değerlerini kabul etmemesine rağmen toplum bireyleriyle kurduğu olumlu ilişkiler sayesinde toplumda büyük bir sempati ile karşılandığı açıklanmaktadır.

Yanıt C

2. Parçadaki ifadeler, farklı felsefi anlayışlara sahip düşünürlerin aynı konunun farklı yönlerini aydınlatığı görüşünü örneklemektedir.

Yanıt C

3. Determinizm düşüncesi insanın ahlaki eylemlerinde özgür olmadığını savunur. Parçanın özellikle ikinci cümlesinde insanın eylemlerinde özgür olmadığı, farkında olmadan kendisinin dışındaki olayların (nedenlerin) etkisi altında kaldığı belirtiliyor.

Yanıt A

4. Sorunun cevabı parçanın ikinci cümlesinde verilmiştir. Bu cümlede bilimsel kuramın bir ölçüde doğrulandığı, fakat bütünüyle kesinleşmediği belirtilmektedir. Bu ifade, kuramın (hipoteze göre) kesin doğru bilgiye daha yakın olduğu anlamına gelmektedir.

Yanıt A

5. Bilimde iki yüz yıl boyunca kabul edilen bir kuramın daha sonra yerini başka bir bilimsel kurama bırakması, bilimin kesin doğru bilgi vermeme ve bunun zamanla anlaşılma özelliğini desteklemektedir.

Yanıt D

6. Parçanın ikinci cümlesinde Sokrates'in, insanın doğuştan getirdiği bilgiyi hatırlamadığında kötü, hatırladığında ise iyi eylemde bulunduğu görüşü açıklanıyor. Demek ki Sokrates'e göre, iyi eylemin temelinde iyinin bilgisi yer almaktadır.

Yanıt A

7. J. P. Sartre'nin parçada açıklanan görüşü şöyledir: İnsanın niçin var olduğu belli değildir. İnsan kendi anlamını, yani özünü tam bir özgürlükle kendisi belirleyecektir. Onun bu görüşünü D seçeneği özetlemektedir.

Yanıt D

8. Paragraf bütün olarak değerlendirildiğinde B. Russell'in "mantık atomcusu" sözüyle düşünceleri oluşturan sözcükleri araştıran kişiyi kastettiği anlaşılmaktadır.

Yanıt A

9. Sorunun cevabı paragrafın özellikle son cümlesinde daha açık ifade edilmiştir. Bu cümlede insani ödev duygusuyla yapılmayan eylemin ahlaki olmayacağı belirtilmiştir.

Yanıt A

DENEME - 28

1. Sorunun cevabı; paragrafın sonlarında, Sokrates'in, kendisine yapılan kitap yazma ricasına verdiği karşılıkta verilmiştir. Sokrates bu cevabında fikirlerini hayatında uyguladığını, dolayısıyla kendisinin fikirlerini öğrenmek isteyenlerin hayatını okumaları gerektiğini söylemiştir.

Yanıt D

2. Sorunun cevabı parçanın son cümlesinde verilmiştir. Paragrafın ilk cümlelerinde televizyonlarda izlenen haberlerin sadece bazı insanların ne gibi olayları yaşadığını bildirdiği, son cümlede ise, gerçek bilginin olayların bizzat içinde yaşanarak elde edildiği açıklanmıştır.

Yanıt E

3. Soru kökünde Mantıkçı pozitivizmin savunduğu görüş şöyledir: Deneyle doğruluğu, yanlışlığı gösterilebilen (olgusal içeriği olan) bilgiler anlamlı, buna karşın soyut konulara ilişkin olan, dolayısıyla deneyle doğruluğu, yanlışlığı gösterilemeyen bilgiler anlamsızdır. A, B, C ve E seçenekleri olgusal içeriklidir, fakat D seçeneği olgusal içerikli değildir, soyuttur.

Yanıt D

4. Bilginin duyularla başladığını, duyuların bilginin ham maddesini verdiğini, aklın bu ham maddeyi, doğuştan sahip olduğu kalıplara (ilkelere) göre işleyerek bilgiyi meydana getirdiğini savunan görüş "Kritisizm"dır.

Yanıt C

5. Parçanın her iki cümlesindeki bilgiler insanın eylemlerinde özgür olduğu anlamına gelmekte, fakat ikinci cümle bu anlamı dolaylı olarak dile getirmektedir.

Yanıt C

6. Sorunun cevabı paragrafın üçüncü ve dördüncü cümlelerinde vardır. Bu cümlelerde erdemsiz toplumun güçle yönetildiği ve bu toplumun insanların yalnızca servet, hırs ve iktidarı dikkate aldıkları belirtilmektedir. Bu ifadeler erdemsiz toplumun maddeye önem verdiği anlamına gelmektedir.

Yanıt B

7. Paragrafın birinci cümlesinde estetik yargıların öznel (sübjektif), ikinci cümlesinde ise bilimsel yargıların nesnel olduğu ifade edilmiştir. Bu anlamı A seçeneği karşılamaktadır.

Yanıt A

8. Paragrafta bilgi toplumu olmak için sistemli (derin) bilgi ve düşünce sahibi olmanın gerekliliği vurgulanıyor.

Yanıt C

9. Düşünür ve sanatçıların gözünde yönelip yorumladıklarının dışındaki varlıkların sanki yok olması, öznenen ayrı bir varlık alanının olup olmadığının sorgulanmasını gerektirir.

Yanıt A

DENEME - 29

1. Paragrafta küçük çocukların çevrelerindeki her şeyi sordukları belirtildikten sonra, filozofların da bu çocuklar gibi çok soru sorduğu ve onların bu sorularının varlığı tanımaya yönelik olduğu belirtilmektedir.

Yanıt C

2. Soru kökünde Çinli iki düşünür balıkların yüzmelerini, birbirleriyle ilişkilerini kendilerine göre algılamak-tadır. Bu algılama biçimi paragrafın sonunda daha net bir şekilde Çinli düşünürlerden birinin diğerine söylediği şu sözle ifade edilmiştir: "Balıkların söylediğim durumunu görebilmen için senin ben olman gerekir."

Yanıt C

3. Paragrafın birinci ve ikinci cümlelerinden A ve B seçeneklerine, dördüncü cümlesinden E seçeneğine, son cümlesinden C seçeneğine ulaşılabilir. Fakat paragrafta D seçeneğine veri olabilecek bir bilgi olmadığı için D seçeneğine ulaşılamaz.

Yanıt D

4. Paragrafın son cümlesinde Sokrates'in evrensel bir ahlak yasası olduğu, bir önceki cümlede ise bu yasanın kaynağının insan olmadığı belirtiliyor. Bu görüş B seçeneğinde özetlenmiştir.

Yanıt B

5. Parçada her insanın kendine göre doğru ve yanlışları olduğu, yani bilginin doğruluğunun ölçütünün bireyler olduğu dile getirilip buna aynı rüzgarı farklı iki kişinin farklı değerlendirdiği örneği veriliyor.

Yanıt B

6. Soru kökünde insanların estetik beğenilerinin öznel olduğu, yani her bireyin kendine göre güzellik anlayışının olduğu açıklanıyor. B, C, D ve E seçenekleri bu anlayışla bağdaşır fakat A seçeneği bağdaşmaz. Çünkü insanlar arasında ortak estetik yargıların olması demek aynı sanat eserini farklı insanların güzel bulması demektir. Böyle bir anlayış paragrafta aykırıdır.

Yanıt A

7. Soru kökünün birinci cümlesinde dine içeriden (dine inanarak), ikinci cümlesinde dışarıdan (herhangi bir dine bağlanmadan) yaklaşmanın mümkün olduğu ve üçüncü cümlesinde de dine dışarıdan yaklaşmanın felsefenin görevi olduğu açıklanmaktadır.

Yanıt D

8. Paragrafın bütününde, özellikle de son iki cümlesinde bilginin insanın sorunlarını çözmek için kullandığı bir araç olduğu, ormanda kaybolan kişinin yolunu bulmak için doğru yolu öğrenmeye çalışması örneğiyle açıklanmıştır.

Yanıt E

9. Parçada Kant'ın ahlak yasasının hiçbir koşula dayanmadığı ve bu yasayı ahlak yasası olduğu için uygulamak gerektiği görüşü dile getiriliyor.

Yanıt B

DENEME - 30

1. Paragrafın bütününden B ve C, son cümlesinden D ve ikinci cümlesinden de E seçeneğine ulaşılabilir. Fakat parçada Kant'ın, insanın varlığı, kendi akıl yapısına göre bilebileceği görüşü ifade edildiğinden A seçeneğine ulaşamaz.

Yanıt A

2. Paragraf bütün olarak değerlendirildiğinde, aklın, insanın kendi psikolojik ve zihinsel özelliklerine göre çalıştığı anlamı ortaya çıkmaktadır. Yani akıl, insandan aldığı emirlere göre işlem yapmaktadır.

Yanıt C

3. Soru kökündeki "her şeyi biliyorum iddiasında bulunmama", "bilgi konusunda olumlu ya da olumsuz yardımda bulunmama" ifadeleri tüm bilgilerden şüphe edilmesi gerektiğini dile getirmektedir. A, B, C ve E seçeneklerinin soru kökünde karşılığı yoktur.

Yanıt D

4. Sorunun cevabı paragrafın birinci ve ikinci cümlelerinde verilmiştir. Bu cümlelerde bilimin bir kültür ortamında oluştuğu ve bilimi anlamak için bilim adamlarının içinde bulunduğu kültürel ortama bakmak gerektiği ifade edilmiştir. Parçada açıklanan görüşlerin temelinde bu görüş vardır.

Yanıt C

5. Soru kökünün ikinci cümlesinde bilimin matematikteki kadar kesin bilgiler vermediği, bilimsel bilginin değişmez kesinlikte kabul edilmesinin bilimin ilerlemesine zarar vereceği ifade edilmiştir. Parçanın ikinci cümlesinde "dinamizm" kavramı "bilimin ilerlemesi" anlamında kullanılmıştır.

Yanıt B

6. Paragrafta iki ayrı örnek halinde, insan eylemlerinin taşıdığı anlam (ilgili olduğu kural, ahlaki değer) nedeniyle ahlaki yönden değerli veya değersiz olduğu örneklendirilmiştir.

Yanıt A

7. Platon sanatın, gerçek varlıklar olan ideaların takliidiyle oluşan somut varlıkların taklidi olduğunu savunmaktadır. Yani ona göre sanat taklidin taklididir.

Yanıt C

8. Soru kökünde bireyin özgürlüğünün ve ilkelerinin esas olduğu, devletin bireye müdahalesinin çok küçük bir alanda olabileceği savunulmaktadır. Bu görüş Liberteryenizm'e aittir.

Yanıt B

9. Soru kökünde yer alan açıklamalar "Varlığın özü, ana maddesi nedir?" sorusuna cevap niteliğindedir.

Yanıt B

FELSEFE YGS GEVAP ANAHTARI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Deneme 1	C	B	B	A	A	C	B	E	C
Deneme 2	C	A	D	D	E	C	D	B	E
Deneme 3	C	C	D	E	C	E	A	D	C
Deneme 4	B	E	B	C	C	A	C	B	D
Deneme 5	D	C	E	C	E	B	C	B	D
Deneme 6	C	B	D	B	D	A	C	E	C
Deneme 7	B	A	C	A	E	D	C	D	A
Deneme 8	A	E	B	B	C	C	D	B	E
Deneme 9	E	E	C	B	A	D	B	C	C
Deneme 10	C	D	B	D	A	B	E	A	A
Deneme 11	B	E	D	C	B	A	C	D	B
Deneme 12	C	D	D	A	E	D	B	E	B
Deneme 13	A	D	B	B	C	A	D	C	E
Deneme 14	C	D	D	B	A	E	C	C	A
Deneme 15	A	E	B	C	D	A	E	A	A
Deneme 16	A	C	C	A	B	D	D	E	C
Deneme 17	E	E	A	B	C	C	B	B	A
Deneme 18	D	E	C	B	B	C	B	A	E
Deneme 19	D	B	C	E	D	A	A	B	B
Deneme 20	E	D	D	B	C	A	A	D	A
Deneme 21	A	E	E	C	B	D	B	A	C
Deneme 22	B	C	B	D	D	A	E	E	C
Deneme 23	B	C	E	B	C	D	E	B	C
Deneme 24	C	B	C	E	A	D	E	A	A
Deneme 25	C	C	D	B	A	D	B	D	A
Deneme 26	C	B	A	C	E	D	B	B	B
Deneme 27	C	C	A	A	D	A	D	A	A
Deneme 28	D	E	D	C	C	B	A	C	A
Deneme 29	C	C	D	B	B	A	D	E	B
Deneme 30	A	C	D	C	B	A	C	B	B